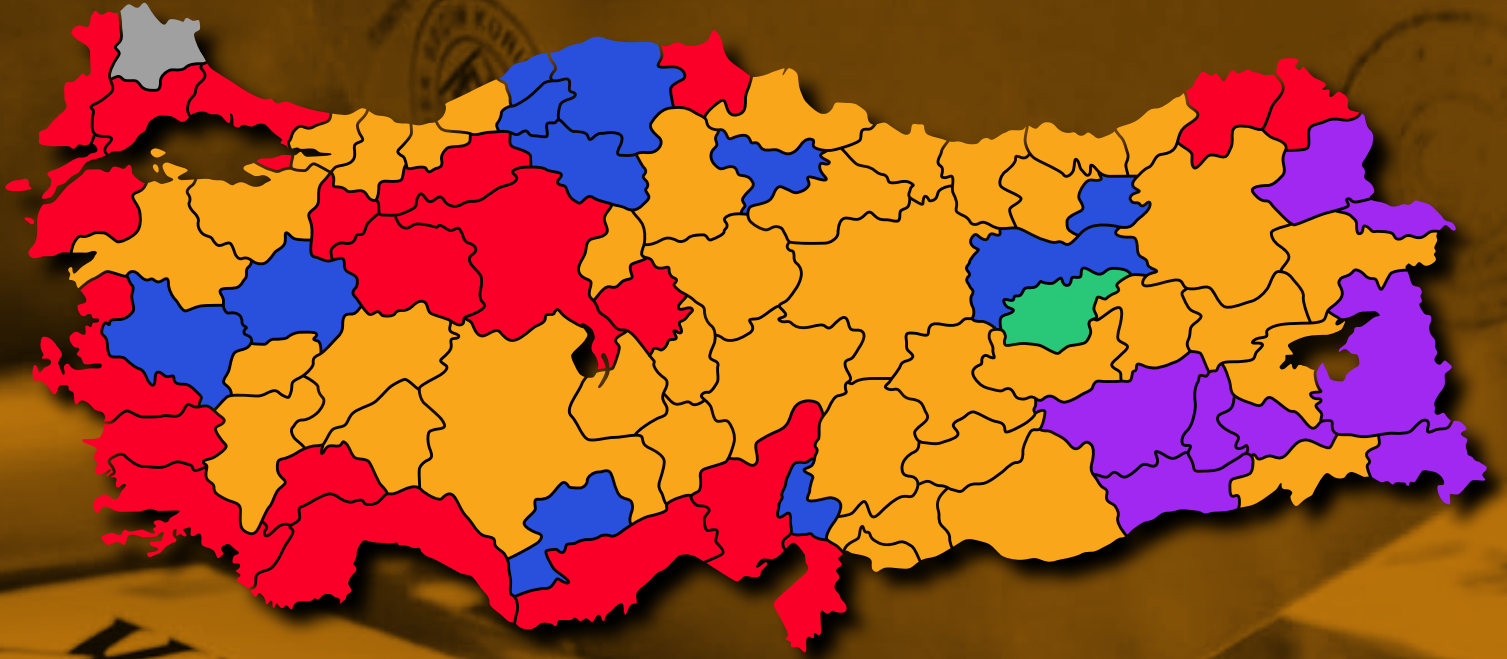

SEÇİM 2019

İÇ POLİTİKA 2

Rekabetçi otoriter rejimde seçimi kim kazanır?

Cumhur İttifakı'nın büyük açmazı

Bu sefer 'adam kazanmadı'

'Bunlar gidici' umudunun bitmesi umudu

Şafak sıkıştırırken

Biz sizin hormonlu siyasetinize mecbur muyuz?

AKP'nin beka uykusu

Demirtaş ve İmamoğlu ailelerinin fotoğrafları aynı gökyüzü altında yeniden çekildiğinde...

Bye bye hepimiz!

AKP'ye her şey 7 Haziran'ı hatırlatıyor

Yalan hürriyeti

Bağra basılan taşlar yerine oturdu

Bu yol Erdoğan'ı devirmeye çıkmaz

Beyoğlu ne yana düşer usta Kürdistan ne yana!

Bir mazbata uğruna ya rab ne hakuklar batıyor

Köroğlu dedikleri Bolu beyi çıktı

Mazbatanın gölgesinde

Kürt anasını görmesin koalisyonu

31 Mart vakası: Bitmeyen gece

Estağfurullah, o sizin stratejik aklınız!

Açlık grevleri hakkında bir yazı

Türkiye tarihinin belki de en kritik seçimini geride bıraktık. 16 Nisan 2017 referandumuyla başlayan, 24 Haziran 2018 seçimiyle devam eden süreçte 31 Mart 2019 seçimleriyle kritik bir eşik daha aşılmış oldu. Hem referandum ve genel seçim, hem de yerel seçim, rejim değişikliğinden yeni devlet kuruluşuna kadar farklı adlandırmalar altında hararetli tartışmalara yol açtı. Gazete Duvar olarak yaşanan sürecin bu kritik dönemecinden önceki tartışmalara alabildiğine geniş çerçevede katılım sağlamaya çalıştık. Hem Gazete Duvar'ın yazarları hem de Forum sayfalarına katkıda bulunan dostlar tartışmalara aktif olarak katıldı. Seçimler geride kaldı. Sıradan bir seçim olmaması hasebiyle, seçim öncesinde ve

hemen sonrasındaki tartışmalara ilişkin ürettiğimiz içerikleri bir araya toplamaya karar verdik. Maksudumuz çok basit: internet içerik sunma konusunda sağladığı yeni imkanların yanı sıra, içeriklerin arşivlenmesi ve okurun bu arşive ulaşması bakımından önemli güçlükler getiriyor. Günde 200 kadar içeriğin girildiği bir sitede, eski metinleri derli toplu bir şekilde bulabilmek hayli zahmetli olabiliyor. Biz de bu güçlüğü aşmak için seçim dönemindeki tartışmaları birkaç kategori altında ve e-kitap ya da e-dergi denilebilecek biçiminde bir araya getirdik. Her zaman dediğimiz gibi: Gayret bizden taktir okurdan. İşe yaraması umuduyla herkese iyi okumalar...

© 2019 Gazete Duvar

Yayın Tarihi: Nisan 2019

Genel Yayın Yönetmeni: Ali Duran Topuz

Yayına Hazırlayan: Cennet Sepetci

Kapak Tasarım: Ersan Uğur Gör

AND Gazetecilik ve Yayıncılık, San. ve Tic. A.Ş. adına Yayın Sahibi: Vedat Zencir

İcra Kurulu Başkanı ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ömer Araz

Katkıda Bulunanlar: Ülkü Doğanay, İrfan Aktan, Ali Duran Topuz

Yönetim Yeri: Maslak Mahallesi Ahi Evran Cad. Nazmi Akbacı İş Merkezi 233-234 Sarıyer/İstanbul Santral
(212) 3463601, Faks (212) 3463635

E-mail: info@gazeteduvar.com.tr

Seçim 2018 İç Politika-6'da yayımlanan yazı, haber ve fotoğrafların her türlü telif hakkı AND Gazetecilik ve Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. İzin alınmadan, kaynak gösterilmeden ve link verilmeden ıktibas edilemez

Rekabetçi otoriter rejimde seçimi kim kazanır?

Demokratik olmayan rejimlerde seçimler, yalnızca ele güne karşı rejimin anti-demokratik işleyişini örtbas etmek için kullanılmakla kalmaz; muhalefete çeki düzen vermenin yanı sıra bir gün işlerin düzelebileceği, iktidarın değişebileceği ümidini canlı tutarak seçmenin tepkisini kontrol altına almanın bir aracı olarak da iş görür. Ara sıra, muhalefete seçimi bu sefer kıl payı kaçırdığı, bir sonraki seçimi mutlaka kazanacağı ümidi aşılır, hatta muhalefetin adaylarının ağzından “demokrasi böyle bir şeydir” açıklamaları yaptırılır -ki muhalefet oyunu terk etmesin.

ÜLKÜ DOĞANAY

Demokrasilerde seçimlerin önemli bir rolü vardır. Seçmenin iradesinin sandık aracılığı ile ortaya çıktığı ve bu iradenin sonucunda seçmen adına karar alacak, onu yönetecek kişilerin belli bir dönem için seçildiği varsayılır. Bu nedenle oy hakkı mücadelesi, liberal demokrasinin bugün bildiğimiz şekliyle kurumsallaşmasında rol oynar. Oy hakkının işçi sınıfını da barındıracak şekilde yoksulları, kadınları ve siyahları kapsayacak biçimde genişletilmesi mücadelesinin tarihi aynı zamanda demokrasinin de tarihi olarak okunur. Siyaset bilimine giriş kitapları, demokrasinin işlerliği için zorunlu olan kurumların yanı sıra temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı bir sistemin gerekliliğinden, belli aralıklarla düzenli olarak gerçekleştirilen seçimlerden, seçimle gelen iktidarların seçimle değişebilmesinden söz ederler. Kitaplar, seçimlerin anayasal güvence altında gerçekleştirilmesini, seçim yarışının adil şartlar altında yürütülmesini demokratik rejimlerin temel koşulları arasında sayar. Diğer yandan demokrasi, temsil sisteminin kurumsallaşmasından çok daha önce, farklı biçimleriyle küçük topluluklar içinde ve daha sonra da Antik Yunanda kent devletlerinde deneyimlenmiştir. Burada yaşanan doğrudan demokrasi deneyimi, halkın kendi adına karar alacak temsilcilerini seçmesine değil, halkın kendi kendisini yönetimine dayanan doğrudan demokrasiyi esas alır ve tüm kusurları ve eksikliklerine rağmen, başka türlü bir demokrasinin mümkün olabileceği fikrine esin kaynağı oluşturur. 1960'lardaki katılımcı demokrasi tartışmaları ve yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren kuramlaştırılmaya başlanan müzakereci demokrasi yaklaşımları, temsil sistemi ve seçimlerin kendi başına demokrasi doğurmaya çağının yanı sıra yurttaşların kendi hayatları üzerine kararların alınmasında daha etkin rol oynadığı bir demokrasi modelinin de mümkün olduğunu ortaya koyar. Bugün batılı toplumlarda demokrasinin -özellikle de yerel yönetimler söz konusu olduğunda- dört yıl boyunca kimin yöneteceğinin ve belediye meclisinde kimlerin yer alacağına seçimle belirlenmesinden ibaret olamayacağı üzerinde bir görüş birliği olduğundan söz edebiliriz. Demokratik yönetimler, bu nedenle halkın seçim dönemleri dışında da siyasete katılmasının, çeşitli düzlemlerde karar alma mekanizmalarına dâhil edilmesinin yollarını ararlar. Tabii bütün bu söylediklerim, demokratik rejimler için geçerlidir.

Gelgelelim, meşruluğunu öyle ya da böyle, seçimlerin düzenli olarak yapılması üzerinden kuran baskıcı rejimlere. Rekabetçi otoriterizm olarak da adlandırılan bu rejimlerin örnekleri, 1990'lardan sonra askeri ve tek parti vesayetlerinin kaldırılmasının ardından seçimlerin düzenli olarak yapılmaya başladığı, ancak sivil özgürlüklerin baskı altında olduğu ve seçim adaletinin sağlanmadığı ülkelerde karşımıza çıkmıştı. Bir de tersine, demokratik kurumların aksak da olsa iyi kötü işlediği, eksik demokrasilerin rekabetçi otoriterizme dönüşmesinden söz edebiliriz. Bu rejimlerde seçim, olası tek katılım aracına indirgenmiştir. Normalde halkın yöneticileri denetlemesinin ve görüşlerini ulaştırmasının bir aracı olarak düşünülebilecek sokak gösterileri, protestolar yıkıcı eylemler olarak işaretlenir ve şiddetle bastırılır. Muhalefetin siyasal partiler dışında örgütlenmesinin yolları yasaklar, tehditler ve türlü yıldırımlarla kapatılır. Halkın yönetime katılımının alternatif biçimleri, yerinden yönetim talepleri rejime karşı bir tehdit olarak işaretlenir ve marjinalleştirilir. Sansür, yasak ve baskılarla fikirlerin serbestçe dolaşımının ve muhalif bir kamuoyunun oluşturulmasının önüne geçilir. Böylelikle tek olası siyaset biçimi partiler arasındaki görünürde rekabet ve yurttaşlar için tek olası siyasal katılım alanı da seçimler olur. Bu tür rejimler, meşruluklarını hâlâ seçimler sonucunda ortaya çıkan çoğunluktan aldıklarını ileri sürdükleri için seçimlerin düzenli aralıklarla yapılmasına, hatta her kritik kararın referandumla halka onaylatılmasına önem verirler. Böylelikle otoriter uygulamalarının halk desteğine dayandığını ileri sürebilmekte, iktidarlarını seçimler yoluyla sürdürebilmektedirler. Seçimler, en azından kâğıt üzerinde, eşit şartlar altında yapılmaktadır. Birbiriyle yarışan adaylar; seçmene seslenerek onları yönetmek için en uygun olanın kendileri olduğuna ikna etmeye çalışırlar. Ne var ki, bu gibi rejimlerde aslında seçimlerin bir performanstan, sahnelenen bir oyundan öte bir işlevi olmaz. Sonucu önceden bellidir. İktidar, kaybedeceği bir seçime zaten girmez. Girdiyse, tüm şartları kazanabileceği gibi düzenler. Görünürde rakipleri olmalı, hatta karşı tarafın kazanabileceğine dair bir ihtimal kamuoyunda yayılmalıdır ki, hem kendi seçmeni arasında safları sıkılaştırabilsin, hem de muhalefet öyle ya da böyle oyunda kalsın. Olur da, bir kaza sonucu seçimden istediği sonucu elde edemezse, ya seçimi geçersiz saymanın bir yolunu bulur ya da usulüne uydurarak seçimi yeniler. Bu ihtimali her

Muhalefet partilerine yönelik çeşitli hamleler ve baskılarla, bunları etkisiz muhalefetin güvenli sularına çekilmeye zorlamakla kalmaz; elinden geldiğinde, rakip partilerin adaylarının belirlenmesine de müdahale eder. Etkisiz muhalefetin de katkısıyla, seçmeni kendisi ile kendisinin bir replikası arasında seçim yapmaya mecbur bırakır.

zaman göz önünde bulundursa da, genelde seçimi kazanmanın önlemlerini zaten önceden almıştır.

Bu önlemler, seçim kanununda kendi lehine yapılacak düzenlemelerden rakip partilerin seçmenlerini tehdit etmeye kadar varan bir çeşitlilik barındırabilir. Kazanabilmek için, gerekirse seçim ittifaklarına girerken fiiliyatta yalnızca ittifakta olmayan partiler için geçerli bir seçim barajını yürürlükte bırakabilir. Böylelikle, seçim sisteminin yardımıyla, baraja takılacağını umduğu partinin oylarını da kendi hanesine yazdırmayı ummaktadır. Önlem olarak seçim kanununda yaptığı değişikliklerle, seçim adaleti için içişleri, ulaştırma ve adalet bakanlarının çekilerek görevi tarafsız isimlere bırakması uygulamasını bir seferliğine yürürlükten kaldırabilir. Seçmen dağılımını kendi lehine düzenlemek için sandık birleştirme ve sandık taşıma uygulamalarını olağanlaştırır. Seçmen kütüklerinde yapılan oynamalarla ölümler seçmen yazdırılır, aynı adrese 30 kişi kaydedildiği olur. Seçim bölgelerini kendi seçim hesaplarına uygun düşecek biçimde yeniden düzenler. Seçim gününde, kolluk güçlerinin sandık başında bulunmasını sağlayarak rakip partilerin sandık kurulu üyelerinin, müşahitlerinin oy verilen salondan çıkarılmasını kolaylaştıracak düzenlemeler yapar. Bununla da yetinmez, sandık kurulu başkanlarının vali ya da ilçe seçim kurulu başkanları tarafından atanmasını sağlar. Böylece, sandıktan istediği sonuçların çıkmasını güvence altına alabilecektir. Rakip partilerin liderlerini, vekillerini, il başkanlarını, çalışanlarını, seçim kampanyasını yürüten üyelerini tutuklatır, gözaltına aldırır; parti binalarına, stantlarına, bayraklarına, afişlerine yapılan saldırıları görmezden gelir, hatta teşvik eder. Rakip partilerin mitingleri engellenir, mitinglere katılanların aslında devlet düşmanı ve terör yanlısı olduklarının istihbarat kurumu eliyle tespit edildiği söylenerek seçmen korkutulur. Tehdit edilir. Bu sırada, kendisi kamu kaynaklarını kampanya finansmanı için kullan-

makta bir sakınca görmez. Belediyeye ait otobüslerle seçmenler, kamu çalışanları, hatta öğrenciler miting alanlarına taşınır. Bu arada kamu hizmeti yayıncılığı iktidar partisinin hizmetine sunulurken kendi güdümündeki medya da iktidarın en büyük destekçisi olarak çalışmaktadır. İlkeli yayıncılık yapmaya çalışan ya da muhalefetin sesini duyurmaya çabalayan muhalif basın, eğer hâlâ ayakta kaldıysa, ağır baskı, sansür ve otosansür koşullarında yayıncılık yapmak zorunda bırakılır. Bütün bunlar yaşanırken, seçim sürecinin adil yürütülmesi için medyayı ve genel olarak seçim yarışını denetlemesi gereken kurullar, yapılan yasa değişikliğinin yarattığı boşluk nedeniyle, görevsizlik ilan edip bir kenara çekilirler.

Muhalefet partilerine yönelik çeşitli hamleler ve baskılarla, bunları etkisiz muhalefetin güvenli sularına çekilmeye zorlamakla kalmaz; elinden geldiğinde, rakip partilerin adaylarının belirlenmesine de müdahale eder. Etkisiz muhalefetin de katkısıyla, seçmeni kendisi ile kendisinin bir replikası arasında seçim yapmaya mecbur bırakır. Uzun lafın kısası, demokratik olmayan rejimlerde seçimler, yalnızca ele güne karşı rejimin anti-demokratik işleyişini örtbas etmek için kullanılmakla kalmaz; muhalefete çeki düzen vermenin yanı sıra bir gün işlerin düzelebileceği, iktidarın değişebileceği ümidini canlı tutarak seçmenin tepkisini kontrol altına almanın bir aracı olarak da iş görür. Ara sıra, muhalefete seçimi bu sefer kıl payı kaçırdığı, bir sonraki seçimi mutlaka kazanacağı ümidi aşılanır, hatta muhalefetin adaylarının ağzından “demokrasi böyle bir şeydir” açıklamaları yaptırılır -ki muhalefet oyunu terk etmesin.

Ama içiniz rahat olsun, gönül rahatlığıyla 31 Mart'ta sandık başına gidip oyunuzu kullanın sevgili seçmenler. Bütün bu söylediklerim sadece demokratik olmayan rejimlerde olur.

Biz sizin hormonlu siyasetinize mecbur muyuz?

31 Mart'ta sandık başına gidelim ya da gitmeyelim; hayatımızda bir şeylerin artık gerçekten değişmesini istiyorsak, bir an önce bir karar vermeli ve önümüze konulan bu birbirinden farkı olmayan, tatsız tutsuz, soğuk yemeklere, hormonlu sebzelere, bizim için bir lütufmuş gibi yukarıdan yapılan parmak hesabıyla bahşedilen adaylara ve onların bizi mahkûm ettiği korku ve kriz siyasetine mecbur olmadığımızı siyaset profesyonellerine hatırlatmalıyız.

ÜLKÜ DOĞANAY

Biz buna mecbur muyuz? Sırf seçim var diye iki buçuk aylığına kurulan belediye çadırlarının önünde ucuz domates, patlıcan, biber sırasına girmeye... Kış günü bu hormonlu turfanda sebzelerden indirimli fahiş fiyatlara alıp türlü yapmaya... Ya da sandık başına gidip şu ya da bu partinin “işte bize seçimi kazandıracak aday” diye dayattığı adaya oy vermek zorunda mıyız? Üstelik bizi bizim adımıza nasıl yöneteceğine, örneğin önümüzdeki beş yıl boyunca kentimizde, beldemizde, hayatımızda neyin değişeceğine dair her zamanki iyi dileklere ve kenti bizim için daha da yaşanılmaz kılacak yeni rant projelerine yer veren seçim bildirgelerinin dışında bir şey söylemiyorsa? Soruyu başka türlü soralım: Gündelik hayatımızı birebir etkileyen yerel siyasetteki tek rolümüz, genel seçimlerde desteklediğimiz siyasi partinin fikrimizi bile sormadan, belki kim olduğunu bilmediğimiz kişilerle yapılan kamuoyu anketlerinin sonuçlarından yola çıkarak, seçmenin kimi istediğine dair farazi bir parmak hesabıyla, ya da daha kötüsü yüksek siyasetin birtakım kulislere, ayak oyunları sonucunda bizim için uygun gördüğü adaya, sırf rakip parti kazanıp da gücüne güç katmasın diye oy vermektense ibaret? Yerel siyaseti siyasal partiler adına yürütülen bir mevzi savaşına indirgeyen, bu arada iki muhafazakâr ve milliyetçi aday arasında seçim yapmak zorunda bırakıldığımız Ankara örneğinde olduğu gibi bizim “gerçekte” ne beklediğimiz, kentin yönetimi adına ne talep ettiğimizle hiç ilgilenmeyen partilere sesimizi nasıl duyuracağız?

Beni bu soruları bir kez daha sormaya yönelten iki sebep var: Birincisi bu haftasonu sosyal medyaya ve gazetelerin internet sitelerine düşen bir haber. Milas'ta CHP'den aday adayı iken AKP'ye geçen ve başkan adayı olan Barış Saylak'ın Cumhurbaşkanı ile yaptığı ve içinde bolca “büyüksün reisim”, “baştacısınız reisim” geçen telefon konuşması. Burada anlatmakla olmaz. Beden dilini [görmelisiniz](#). Saylak uzun yıllar CHP'de siyaset yapmış; işte bilinen parti içi çekişmeler vb. sebeplerle iki dönem üst üste genel merkez tarafından aday yapılmayınca 180 derecelik bir dönüşle AKP'ye geçmiş. Telefon konuşmasının kaydı Cumhurbaşkanı'nın “bilgisayarda hala Cehape'nin amblemi duruyor, onu oradan hemen sil” diye azar geçmesiyle başlıyor; bunun üzerine Saylak “namus ve şeref sözü veriyorum size 1 Nisan'da Milas'ı getireceğim” diyor. Ardından, “5 yatırımcı bakanı” kampanyasında

istediğini söylüyor; Cumhurbaşkanı bakanların siyaset dışı oldukları için kampanyaya katılmayacakları ancak “perde arkasından” destek verecekleri yanıtını veriyor; aday “tabii ki sizi istiyorum Cumhurbaşkanı” diye devam ediyor. Şimdi bu aday CHP'de olsa ne yazar? AKP'de olsa ne yazar?

Peki ya CHP'de çalkantılara yol açan, Şanlıurfa Siverek belediye başkanı adaylığı geri çekildikten sonra bizzat Kılıçdaroğlu'nun kararıyla yeniden aday yapılan Mehmet Fatih Bucak'a ne demeli? Bucak, MHP'nin adayırken “bir daha Bucak'ın içinde bir tane başka levhalı araba görürsem kendileri bilir, şimdiden elleriyle mezar kazmaya başlasınlar” demişti. MHP'nin geri çektiği adayı CHP kaptı. Sonuçta Kılıçdaroğlu, partisinden yükselen seslere rağmen, yerel seçimi bir mevzi savaşı olarak gördüğünden olmalı, rakip partilerin adaylarını ve seçmenlerini açıkça tehdit eden birinin ne partisini nasıl temsil edeceğini, ne de ilçeyi nasıl yöneteceğini dert etmiyor olmalı ki Bucak'ı aday göstermekteki ısrarını sürdürdü.

Mecbur muyuz, diye sormama ikinci sebep, bu hafta sonu katıldığım Yerel Yönetim Forumu'nun açılışında izlediğimiz bir filmle ilgili. Ankara'nın gayri resmi gazetesi Solfasol'un düzenlediği forumlar dizisinin dördüncüsü, “İki yıl sonra” filmi(i) ile başladı. Film, Barselona'da 2015 yılında yerel yönetimi kazanan Müşterek Barselona (Barcelona en Comú) hareketinin(ii) iki yıllık kenti yönetim deneyimini aktarıyor. Elbette, ne Barselona'daki sol geleneğin Türkiye solu ile ne de Katalan toplumsal hareketler deneyiminin Türkiye deneyimi ile karşılaştırılması mümkün. Ancak Barselona deneyimi, bize yerel yönetimlerin ne olması gerektiği ya da başka türlü nasıl olabileceği hakkında çok önemli bir şey söylüyor. Nitekim, 2015'ten bu yana kenti yöneten Müşterek Barselona'nın çağrısıyla 2017'de “Korkusuz Kentler” adı altında yeni bir yerel yönetimler inisiyatifi ortaya çıkıyor.

Müşterek Barselona, kendiliğinden oluşmuş bir yurttaşlar platformu. İspanya'yı 2009 yılından itibaren vuran ekonomik krize ve kenti giderek daha yaşanılmaz hale getiren turizm, rant ve kentsel dönüşüm politikalarına karşı oluşan yerel hareket ağlarını, sokak hareketlerini, mortgage krizinin yol açtığı ev tahliyelerine engel olmak için ortaya çıkan direniş örgütlerini bir araya getiren yatay bir örgütlenme. Ne bir siyasal partiyle ne de başka bir

siyasal oluşumla organik bağları var. Hayatlarında bir şeyin değişmeyeceğini düşündükleri için şimdiye kadar hiç oy kullanmamış gençleri, siyasetçilere ve geleneksel siyaset araçlarına güvenmeyen, umutsuz toplum kesimlerini bir araya getiriyor. Müşterek Barcelona'nın sadece adaylığı bile rakip sağ partinin adayının programını güncellemesine ve daha önce yer vermediği konuları gündeme almasına yol açıyor. Müşteregin girdiği ilk seçimi kazanarak yönetime gelmesiyle birlikte, kentte pek çok şey değişmeye başlıyor. Kirlilik sorunu, kenti sakinleri için yaşanmaz kılan turizmin ehlileştirilmesi, merkezdeki konutları satın alan büyük şirketlerin kent yoksullarını kent dışına itmesine yol açan kentsel dönüşüm projeleri, ekolojik sosyal dönüşüm ilk kez yönetimin gündemine giriyor. Belediye meclisinde ve yönetimde kadınların sözü geçmeye, erkek politika gelenekleri sorgulanmaya başlıyor. Halka hesap veren ve atılacak adımlarda halkın görüşünü alan bir politikayı hayata geçirmeye başlıyorlar. Mahalle meclisleri toplanıyor. Halk, doğrudan doğruya hayatlarını etkileyen kararların alınmasında söz sahibi olmaya başlıyor. Bir boyutuyla geçen yüzyılın sonlarında Porte Allegre'de yaşanan "katılımcı bütçe" deneyimini anımsatıyor. Ancak bu deneyim Barcelona ile sınırlı kalmıyor. İlk kez 2017'de toplanan Korkusuz Kentler platformuna bugün 40 ülkeden 180 şehir ve 700'ü aşkın belediye başkanı üye. Platformun çıkış noktası, aşırı ve merkez sağ siyasetin kentleri yönetim mantığının "korku" üzerine kurulu olması. Göçmen korkusu, ekonomik kriz korkusu, güvenlik korkusundan beslenen sağ siyaset, bu korku gündemde olduğu sürece güçleniyor ve korkuya karşı ürettiği tepki ise daha fazla otoriterlik, rekabet, rantçılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıktan başka bir şey olmuyor. Korkusuz Kentler bunun yerine toplumsal hareketlere, katılımcı araçlara, yurttaş inisiyatiflerine, dayanışma ekonomisine, hesap verilebilirliğe ve doğrudan demokrasiye dayalı yönetim modellerini önceliyorlar. Bu

"radikal belediyeçilik" anlayışı bize "başka türlü mümkün" diyor. İşte bu nedenle, 31 Mart'ta sandık başına gidelim ya da gitmeyelim; hayatımızda bir şeylerin artık gerçekten değişmesini istiyorsak, bir an önce bir karar vermeli ve önümüze konulan bu birbirinden farkı olmayan, tatsız tutsuz, soğuk yemeklere, hormonlu sebzelere, bizim için bir lütufmuş gibi yukarıdan yapılan parmak hesabıyla bahsedilen adaylara ve onların bizi mahkûm ettiği korku ve kriz siyasetine mecbur olmadığımızı siyaset profesyonellerine hatırlatmalıyız.

i Filmin Türkçe altyazılısını bulamadım; İngilizce, İspanyolca, Fransızca, Almanca ve İtalyanca altyazılı olarak [suradan](#) izleyebilirsiniz

ii Müşterek Barcelona hareketi Türkiye'de pek bilinmiyor. Hala Barcelona'yı yöneten Müşterek Barcelona hakkında seçimlerden önce yapılmış bir değerlendirme için Baybars Külebi'nin [Biamag'daki](#) yazısını okuyabilirsiniz.

Cumhur İttifakı'nın büyük açmazı

“Bugün Türkiye’de iki ittifak karşı karşıyadır” başlıklı grafik, sayfayı (aslında ülkeyi) bayrağın rengi olan kırmızı ve onun karşısındaki her türlü tehdidin bir araya geldiği bir tür karanlığı, yok oluşu, ölümü simgeleyen siyah arasında ikiye bölüyor. Üstelik bu ikili simgeselliğin altında bizzat cumhurun, yani halkın, kamunun temsilcisi olma sıfatını taşıyan cumhurbaşkanının imzasına yer veriyor.

ÜLKÜ DOĞANAY

AKP ve MHP ittifakının yerel seçimler için benimsediği stratejinin bir kez daha siyaseti dost-düşman arasındaki ezeli rekabete indirgeyen Schimidtçi bir çizgide kurulacağı netlik kazandı. Seçmene vaat edecek yeni bir şeyi olmayan ittifak kendisi dışındaki bütün toplum kesimlerini, bütün muhalefeti bir blok olarak gayr-ı meşru, terörist, militan görmeyi vaat ediyor. Üstelik bu sefer, yalnızca seçim kampanyasında başvurulan bir tema, seçmene sunulan felaket senaryoları eşliğinde seçimlerden bir kez daha iktidar partisi galip çıkmazsa istikrarın nasıl bozulacağına, dış politikanın nasıl sarsılacağına, bizi kıskananların, yıkmak, bölmek isteyenlerin ekmeğine nasıl yağ sürüleceğine, üstüne ekonominin de nasıl dara gireceğine, yani genel olarak ülkenin başına nelerin gelebileceğine dair

bir simülasyon olmaktan çok daha öte, topyekün seçim stratejisi olarak karşımıza çıkıyor kutuplaşma. Korku siyaseti ve beka söylemine dayalı tehdit algısı üzerine kurulu kampanya mesajları, 7 Haziran’da da, 1 Kasım’da da, 16 Nisan’da da ve nihayet 24 Haziran’da işe yaramıştı. Bu seferkini farklı kılan, düşmanlaştırmanın yalnızca HDP’yi ya da CHP’yi değil, bir strateji olarak bütün muhalefeti hedef alması. Bunu Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Twitter hesabında paylaşılan [grafikte](#) açıkça görüyoruz.

“Bugün Türkiye’de iki ittifak karşı karşıyadır” başlıklı grafik, sayfayı (aslında ülkeyi) bayrağın rengi olan kırmızı ve onun karşısındaki her türlü tehdidin bir araya geldiği bir tür karanlığı, yok oluşu,

ölümü simgeleyen siyah arasında ikiye bölüyor. Üstelik bu ikili simgeselliğin altında bizzat cumhurun, yani halkın, kamunun temsilcisi olma sıfatını taşıyan cumhurbaşkanının imzasına yer veriyor. Grafiği ayrıntılı inceleyelim:

Kırmızı tarafta ay yıldızlı Cumhuriyet İttifakı var. AKP ve MHP'nin 24 Haziran öncesinde kurduğu seçim ittifakının geçmişi, bu sefer 15 Temmuz gecesine kadar götürülerek 15 Temmuz'da darbeye karşı direnen halkın iradesini AKP ve MHP ortaklığıyla özdeşleştiriyor. "Milletin emrinde", "hak ve hakikatin savunucusu", "zalimlerin karşısında", "mazlumların yanında" ve "sadece milletin hizmetine talip" olan bu ortaklığın "pazara kadar değil mezara kadar" süreceği iddia ediliyor. Bunun karşısında, sayfanın sağ tarafında ise "Zillet ittifakı" başlığı var. Cumhuriyet İttifakı'nın ay yıldızına karşın, bu ittifakın bir simgesi yok. Muğlak. Kimlerden oluştuğunun açık ifadesi de yok; ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasi rakiplerini aşağılamak için sıkça başvurduğunu bildiğimiz harf oyunu ile yine 24 Haziran seçimleri öncesinde CHP ve İYİ Parti ortaklığıyla oluşan Millet İttifakı'ndan türetildiğini anlıyoruz. Siyah zemin üzerine beyaz harflerle, Cumhuriyet İttifakı'nın karşısında olduğu iddia edilen bu ittifakın aslında gizli pazarlıkların, kirli ilişkilerin, siyaset mühendisliklerinin bir ürünü olduğu iddia ediliyor. Yani kendiliğinden, halkın darbeye direnmesiyle ortaya çıkan ittifakın karşısında gizli pazarlıkların oluşturduğu bir ittifak var. Bu da yetmiyor, söz konusu ittifak bir ayağı dışarıda olan terör örgütlerinin, hem Kandil'in hem de Pensilvanya'nın güdümünde hareket ediyor. Cumhuriyet İttifakı'nın aksine, mazlumdan değil, zalimden yana; hak ve hakikati değil, yalan, iftira ve hakareti dillerinden düşürmüyor. Üstelik amacı millete hizmet değil, terör örgütlerinin uzantılarını belediye meclislerine taşımak.

Aynı simgesellik, AKP'li adayların dilinde de karşılık buluyor: AKP'nin Ankara belediye başkan adayı Özhasseki, seçmene oylarını kendisine değil de anamuhalefet partisinin adayına vermeleri durumunda başlarına gelecekleri [su ifadelerle](#) anlatıyor: "Yarın bir gün o militanların, PKK'lıların veyahut kafasına göre, değişik örgütlere mensup olanların, ya da bunlardan daha tehlikeli olan DHKPC'lerin, ülkeyi yıkmak isteyenlerin, bölmek isteyenlerin bunları boş bırakacağını mı sanıyorsunuz, o listelere hiç dokunmayacaklarını mı zannediyorsunuz, sana destek verdik, sen de bizi gör diyecekler. Bu oyun çok oynandı Türkiye'de hepimiz biliyoruz zaten bu oyunu; ve arkasından insanların parklarında artık bu militanlar olacak, evine su parasını getiren tahsildarın militan olduğunu bir düşünün, başımıza gelecek felaketleri bir düşünün, Allah korusun."

Özhasseki'nin çizdiği tabloyu kaç seçmen gözünün önünde canlandırabilmiştir, bilmiyorum. Ben deniyorum, bir türlü olmuyor. Yani ellerinde silahlarıyla parklarda oturan militanlar, ya da yüzünü siyah bir mendille gizlemiş (sanırım öyle yapıyorlardır), mutlaka yine arkada silahlı destek gücüyle, su faturası tahsilatına giden bir grup militan... Belediyeden iş istemişler, biz size destek verdik, siz de bize iş vereceksiniz demişler... Birkaçı bir araya gelmiş kiraya çıkmış... İşte belediye de bunlara park temizliği olsun, su tahsilatı olsun, yol, kaldırım düzenleme çalışmaları olsun, anlaşma gereği iş vermiş, çalışıyor, faturalarını ödüyorlar. Tabii arkalarındaki dış mihraklar da boş durmuyor, onlar da sebze hali ihalesini almışlar, fitneliklerini oradan sürdürüyorlar... Yürüttükleri belediye faaliyetleriyle ülkeyi ha böldü ha bölecekler... Maazallah, tablo korkunç. Gözünde canlandırabilene tabii.

Şimdi, esas soru şu: Eğer bu seçimler gerçekten bu denli korkunç bir tehdit altında yapılıyorsa; yani bir tür ölüm kalım meselesi, bir beka sorunuysa, üstelik seçmenin yarısının ya da belki de yarıdan fazlasının grafiğin siyah tarafına denk gelen muhalefet adaylarına oy vermesi ihtimali varsa, anketler bu ihtimalin gün geçtikçe daha da arttığını gösteriyorsa, bu seçim yapılır mı? AKP'nin karşı karşıya olduğu büyük açmaz bu soruyla ortaya çıkıyor. Yıllardır meşruluğunu ve her türlü baskıcı politikasının dayanağını sadece ve sadece seçim sonuçlarına, sandıkta elde ettiği görece çoğunluğa dayandıran, demokrasinin elbette [sandıktan ibaret](#) olduğunu yüksek sesle, göğsünü gere gere ilan eden bu siyaset anlayışı, bugün geldiği noktada "dost" "düşman" siyasetini öyle bir aşamaya taşıdı ki, seçime karşısında rakipleri olmaksızın girmek istiyor. Bunu, bugüne kadar kendisinin dışında kalan herkesi, her siyasal görüşü, her türlü hak talebini gayr-ı meşru göstererek yapıyordu; şimdi ise açıkça terörist, terör örgütlerinin üyesi, terör destekçisi, karanlık güçlerin işbirlikçisi, militan ilan ediyor. Terör örgütlerinin ve işbirlikçilerinin seçim yoluyla kentlerin yönetimini ele geçireceklerini iddia ediyor. Terör örgütleriyle seçime girilemeyeceğine veya kentlerin yönetimi açıkça bunlara bırakılamayacağına göre, o zaman Cumhuriyet İttifakı bu seçimlerde kiminle, neyle yarışıyor?

Peki ya muhalefet? İktidar tarafından kendilerine biçilen rolü öyle güzel benimsiyorlar ki, sadece belli bir partiyi ya da onun seçmenlerini kriminalize etmekle kalmayan, seçimin kendisini, dolaşısıyla istediği gibi çıkmaması durumunda seçim sonuçlarını da bir beka meselesi olarak açıklayacak olan bu anlayışın bizzat siyaseti, siyaset imkânını ortadan kaldırması karşısında, "PKK'lılar bu belediyenin yakınından geçemez" [demekten](#) başka hiçbir şey yapamıyorlar. Ne diyelim, militanları işe almayacaklarına söz de verebilirlerdi!

AKP'nin beka uykusu

AKP'nin artık yerel siyaset üretme kanalları, bizzat lider kültüne dayalı, tek merkezci bir siyaset modeli tarafından kapatılmış durumda. Parti, bunun karşısında adeta bir güzellik, pardon beka uykusuna yatmış durumda; yereli tümünden yok sayan, merkezde ve liderin kimliğinde eriten bir siyaset vaadini pazarlamaya çalışıyor.

ÜLKÜ DOĞANAY

AKP'nin 31 Mart için benimsediği seçim stratejisi, 7 Haziran'daki oy kaybının ardından 1 Kasım 2015 seçimlerinden bu yana olduğu gibi, bir kez daha seçmene Erdoğan'ı oylatmak. Seçmenden şu ya da bu belediye başkanı adayına, şu ya da bu yerel seçim vaadine, politika önerisine değil, yeniden Erdoğan'a oy vermesini istiyor. Bu seçimlerin hem AKP, hem de Erdoğan açısından bu denli kritik olmasının nedeni de aslında burada yatıyor. Partinin 31 Mart seçimleri için İstanbul belediye başkan adayı Binali Yıldırım dâhil adayları öne çıkaran, adayların sözünü kampanya mesajlarına taşıyan hiçbir içerik üretmemesi de bu tercihin bir sonucu olarak görülebilir. Bilmeyen biri, İstanbul için yürütülen kampanyaya baktığında kentin geçmişinin Erdoğan öncesi ve sonrası olarak ikiye ayrıldığını ve 1994'ten itibaren Erdoğan tarafından yönetildiğini düşünebilir. Partinin youtube kanalında Ankara, Bitlis, Sakarya gibi illerdeki icraatlarının anlatıldığı videolarla ne AKP'li belediye başkanlarının ne de yeni başkan adaylarının isimlerinin dahi yer almaması, buna karşılık bu filmlerin Erdoğan'ın görüntüsü ve imzasıyla mühürlenmesi, yeni Türk tipi başkanlık sisteminin tüm kararların tek merkezden alındığı, lider kültüne dayalı merkezîyetçiliği karşısında yerel siyasetin ne denli imkânsız olduğunun bir göstergesi olarak da okunabilir.

Nitekim partinin, yerel seçim için kullandığı "gönül belediyeciliği" sloganının nasıl okunması gerektiğine dair ilk mesaj, Binali Yıldırım'ın İstanbul'dan belediye başkan adayı olacağı henüz belli olmuşken, Ocak ayında verilmişti. AKP'nin bu tarihte yayınladığı "gönül adamı" başlıklı video "Bir gönüldür memleket, ama bu gönül öksüz kalmıştı" sözleriyle başlıyordu. Çöp dağlarının görüntüleri eşliğinde milletin "üzgün, mahzun, sahipsiz ve karanlıkta" kaldığından bahsediyordu. Video, milletin karanlığın ardından 1994'te aydınlık bir sabaha uyandığını söylüyor, "gönül o aydınlıkta adamını buldu" diyordu. Reklama göre, "Gönül, milli irade olmuş", her seçim milli iradenin yeni zaferine dönüşmüştü. AKP'nin bir rap parça eşliğinde yayınladığı son reklam filminde ise seçmenden bir kez daha "gönülден gönüle bir yol" açmasına, "gönül adamı"na oy

vermesini istediği görülüyor. Şarkının birlikten, kardeşlikten, ülkenin bir kilim gibi her motiften bir renk taşıdığından dem vuran, sen yoksan bir eksiğiz, sen varsan tamamız gibi klişeleri ardı ardına yineleyen sözlerinin doruk noktası, "aç kendini birliğe, yükseleceksin zirveye" sözlerinde karşımıza çıkıyor. Böylece, 2011 seçimlerinden bu yana istikrarlı olarak "milli irade" ile özdeşleştirilen AKP'ye oy veren seçmen çoğunluğunun yeniden artık zirvede tek başına duran Erdoğan'la gönül birliği kurması isteniyor. Nitekim, reklam filminin sonunda dış ses "el ele gönül gönüle yükselen Türkiye" sloganını okurken "yükselen Türkiye" yazısının yanında sağ elini göğsünün üzerine koymuş Erdoğan'ın fotoğrafını ve partinin bu seçimde kullandığı, Erdoğan imzalı gönül belediyeciliği logosunu görüyoruz.

Siyasetteki başarısını uzun süre yerel aktörleri mobilize etme kabiliyeti üzerine inşa eden AKP'nin yerel siyaseti yerellikten tümüyle çıkaran ve adeta başkanlık sisteminin oylandığı anayasa değişikliğinde olduğu gibi Erdoğan'ın kişiliği üzerinden yürütülen bir kampanyaya indirgeyen bu seçim stratejisi bize partinin karşı karşıya bulunduğu "beka krizi" hakkında da bir şey söylüyor: AKP'nin artık yerel siyaset üretme kanalları, bizzat lider kültüne dayalı, tek merkezci bir siyaset modeli tarafından kapatılmış durumda. Parti, bunun karşısında adeta bir güzellik, pardon beka uykusuna yatmış durumda; yereli tümünden yok sayan, merkezde ve liderin kimliğinde eriten bir siyaset vaadini pazarlamaya çalışıyor. Ankara için hazırlanan "Ankara icraatları" videosunu partinin youtube kanalından izleyin derseniz. Erdoğan'ın fotoğrafı ve "memleket işi gönül işi" sloganıyla sonlanan videoda bol bol asfalt, çamur, inşaat çukuru ve beton yığınlarının görüntüsü var. Yerel siyasete dair hiçbir şey vaat etmeyen, icraat olarak asfalt, köprü, kavşak ve çamur içindeki parklardan başka bir şey sunamayan bir seçim kampanyasıyla karşı karşıyayız. Hal böyle olunca, partinin elindeki tek seçim vaadi, Erdoğan'ın bir kez daha sandıkta kazanması oluyor. 18 yıllık parti beka uykusunda anlayacağınız. Şşşşt. Aman uyandırmayın.

Bu sefer 'adam kazanmadı'

Sandıkların tamamına yakını açılmışken bu sefer kimsenin "adam kazandı" diyemeyeceği sonuçlarla karşı karşıyayız. Bunca yalana, baskıya, tehdide rağmen ülke genelinde korku eşiğinin bu sefer aşıldığını görüyoruz. Ankara'yı, üstelik bağına taş basan çokça seçmen sayesinde, Mansur Yavaş almış görünüyor. Bir tür Mansur Yavaş'ı topluma kazandırma vak'ası...

ÜLKÜ DOĞANAY

Politikacıların seçmeni etkilemek için tutamayacakları ya da bile isteye tutmayacakları vaatler vermesi, “dün dündür, bugün bugündür” mantığıyla verilen sözlerin üzerine yatması, eleştiri oklarını rakibine yöneltirken gerçekleri “birazcık” yamultması, olguları abartması, geçmişte olup biteni çarpıtması alışılmadık bir durum değil. İrili ufaklı yalanlar, Türkiye gibi bir ülkede neredeyse politikanın tuzu biberi olarak algılanıyor. Kimse kendisine yalan söyleyen adaydan, partiden, liderden hesap sormayı aklına getirmeyince verilen sözler de, daha ses dalgaları boşlukta salınırken unutuluyor. Sadece sözü söyleyen tarafından değil, bizzat o sözün muhatabı tarafından da... Ne var ki OHAL sonrasının ve “Cumhurbaşkanlığı Sistemi”nin bu ilk seçimi, yalanın bir norm, seçim kampanyasının başlıca motifi haline gelmesi bakımından bildiğimiz her şeyin ötesine geçti. Hakkını yemeyelim, medyanın kontrolünü elinde tutan iktidar bloku yalan yarışında açık ara önde gitmekteydi.

Seçim sabahına Ankara, kelimenin tam anlamıyla iliklere işleyen bir rüzgârla uyandı. “Tamam işte, martın sonu bahardır, henüz mart ayının son günündeyiz” diyerek oyunu kullanmak için yollara dökülen seçmenler ayaklarının hemen dibinde, kaldırımın kenarında, ağacın altında, asfalta saçılmış 100 TL’lerle karşılaştılar. Güzel günlerin çok yakın olduğu ümidini hala canlı tutan bir kısım seçmen, “Evet, evet, işte tam da bu, yolda para bulmak şanstır, hem de 100 TL, bir şeylerin değişeceğine, baharın gerçekten de geleceğine işaret değilse nedir?” diye düşünmüş olabilir. Belki kimileri paranın sahibini aramak için, kimileri ise başka

bir gören oldu mu diye etrafı kolaçan etmiş, sonra eğilip parayı almıştır. Tam ortasından ikiye, daha sonra da geriye doğru bir kez daha ikiye katlanmış 100 lirayı eline alıp açanlar, seçim kampanyasının son sürpriziyle, bir tür erken 1 Nisan şakasıyla karşı karşıya olduklarını anladıklarında okkalı bir küfür savurmuşlar mıdır, bilmiyorum. Zira maharetle katlanan para, gerçekte CHP’nin Ankara Büyükşehir Belediyesi adayı Mansur Yavaş hakkında yürütülen karalama kampanyasının bir parçasıydı. İlk bakışta CHP tarafından hazırlandığı düşünülen bir tasarımla paranın ortasında Mansur Yavaş ve Kemal Kılıçdaroğlu’nun fotoğrafları ve CHP’nin amblemi yer alıyordu. Alttaki yazıda ise CHP, İYİ Parti ve HDP bir arada yer alıyordu. Aynı yaratıcılıkta olmasa da, benzeri afişler, seçim kampanyası boyunca bolca hazırlanıp dağıtıldı. 24 Haziran seçimlerinde de örneklerine rastlamışsak da, bu sefer neredeyse AKP-MHP bloğunun yürüttüğü seçim kampanyasının ana motiflerinden birisi bu yalanlar üzerine kuruluydu. Öyle ki, havuzda boğulmadan önce bir zamanların en çok okunan gazetesi Hürriyet bile bu yalanlar zincirinde rolünü fütursuzca oynadı: Katıldığı bir programda Sezai Temelli’nin Ankara’yı ve İstanbul’u HDP’nin yöneteceğini söylediğini ileri sürmekle kalmadı, sonrasında açıkça bu yalanın arkasında durmaya da devam etti.

Hatırı sayılır bir süreden beri seçim kampanyalarını izleyen birisi olarak yalanda bu denli yaratıcı ve sınır tanımaz bir kampanyaya hiç rastlamamıştım. Öyle ki İzmir’de CHP’nin Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Tunç Soyer aleyhine yalan haberlerin yer aldığı korsan bir gazete, başka bir gazetenin

künye bilgilerini klonlayarak basıldı ve 490 bin adedi seçime 4 gün kala PTT eliyle dağıtıldı. Bu arada CHP'nin kazanma ihtimali olan illerdeki adaylarını hedef alan montajlanmış fotoğraflar, sosyal medyada gırla gidiyordu. Yalan ve montaj konvoyuna AKP'li adayları hedef alan videolar da katılmıyor değildi. Bunlardan biri de Gaziantep Belediye Başkan adayı Fatma Şahin'le ilgiliydi. Şahin'in sesi montajlanarak "Ferhat'ın Şirin'i deldiği gibi" dediği iddia edilmişti. Neyse ki memlekette teyit.org var da bunların montaj olduğundan haberdar olabiliyoruz. Teyit.org'un derlediği internete yayılan 13 yanlış bilgi için şuraya bakabilirsiniz. Son olarak Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel'in eşine ait olduğu ileri sürülen bir ses kaydında Türel'in belediye çalışanlarına otobüs kartlarını dağıtarak bindikleri otobüslerde "PKK'lılar CHP listelerinde. Ben bugüne kadar hep CHP'ye oy verdim. Şimdi sandığa gitmeyeceğim." demelerini istediği bilgisi yer alıyordu. Ben bu yazıyı yazarken henüz ses kaydının doğruluğuna dair teyit.org'dan bir açıklama gelmemişti. Ancak her durumda, doğru da olsa manipülasyon için hazırlanmış bir montaj da olsa, epeydir yalan rüzgarlarının estiği, manipülasyon ve karalamalardan ötede bir politik vaat, söz üretmeyen, seçimi kazanmak için her yol mubahtır seviyesindeki bir siyasal ahlaksızlığın vardığı noktayı göstermesi bakımından çarpıcı bir örnek olarak karşımızda duruyor. Mesele Ebru Türel'in böyle bir karalama kampanyasında rol almaya tenezzül edip etmemesinden öte, bir grup seçmenin gözünde bunu pek tabii yapmış olabileceğinin düşünülmesi. Bu tür örnekleri gördükçe şaşırıyoruz, ama kimse de emin bir ses tonuyla "yok canım, olmaz öyle şey, yalandır" demiyor.

Peki yalan rüzgarları böyle sert eserken katılım oranının yüzde 3'e yakın bir düşüşle yüzde 83'lerde seyrettiği bu seçimler hangi şartlar altında gerçekleşti dersiniz? Bağımsız Seçim İzleme Platformu'nun ara raporuna şöyle bir göz atmak bize seçim adaletinin nasıl zedelendiği hakkında pek çok şey söylüyor. Her şeyden önce, 2014 yerel seçimlerini kazanarak göreve gelen 3'ü büyükşehir, 10'u il olmak üzere içişleri bakanlığınca görevden alınan toplamda 94 belediye başkanının yerine kayyumların atandığı bir yerel siyaset ortamından söz ediyoruz. TRT'nin ve genel olarak medyanın muhalefet adaylarını ya hiç görmeme ya da karalama tavrı, seçmen kayıtlarındaki aynı adrese 250 kişinin kaydedilmesi, 160 yaşın üzerindeki seçmenler gibi gariplikler bir yana, siyasetçilerin ve yandaş basının nefret söylemini muteber bir politik dil olarak dolaşıma soktuğu kampanya döneminde, muhalefetin topyekun düşmanlaştırıldığı, terörist

ilan edildiği bir sürece tanık olduk. Yine de CHP, İYİP ve SP listelerinden belediye meclislerine aday gösterilen isimlere dair istihbarat kayıtlarının fotoğraf ve kimlik numarası bilgileriyle birlikte açık yayınlanması, üstelik İçişleri Bakanı tarafından da bu insanların "HDP ve PKK ile iltisaklı" olarak damgalanması, legal bir siyasal parti olan HDP'nin sürekli terörle bir arada anılması bir yana, seçim kazanmak uğruna neler yapılabileceğinin tarihe geçecek örneklerinden biri olması bakımından çok önemliydi.

Bütün bunlara rağmen, bu yazıyı kaleme aldığım saat itibariyle, sandıkların tamamına yakını açılmışken bu sefer kimsenin "adam kazandı" diyemeyeceği sonuçlarla karşı karşıyayız. Bunca yalana, baskıya, tehdide rağmen ülke genelinde korku eşliğinin bu sefer aşıldığını görüyoruz. Ankara'yı, üstelik bağrına taş basan çokça seçmen sayesinde, Mansur Yavaş almış görünüyor. Bir tür Mansur Yavaş'ı topluma kazandırma vak'ası... AKP Antalya, Bolu, Kırşehir, Ardahan, Burdur, Artvin ve Kırşehir başta olmak üzere elindeki birçok önemli belediye-yi kaybetmiş durumda. Her ne kadar, şu dakikalarda İstanbul'da Binali Yıldırım'la Ekrem İmamoğlu arasındaki yarışın sonucu mahkemede belli olacak gibi dursa da, AKP İstanbul'un önemli ilçelerini kaybetmiş durumda. İstanbul'u kazansa bile üç yüz beş yüz oyla alacak! Üstelik MHP ile ittifaka girmediği ve MHP'nin aday çıkardığı Erzincan, Kütahya, Çankırı gibi illerde MHP'ye karşı kaybetti. Başka bir deyişle, bu seçimlerde iktidarın neredeyse tek vaadi olan beka söylemi, sahibine yani MHP'ye yaradı. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi HDP kayyumlu belediyelerin çoğunu geri almış durumda. Diyarbakır'da oy oranını bir önceki seçimlere göre yüzde 7'nin üzerinde artırarak yüzde 62'yi aşıyor. Bundan sonrası için AKP'nin önünde iki seçenek görünüyor. Birincisi içinde bulunduğu durumun vahametini idrak edip yeniden iktidarını meşru zeminlere taşımak için milli iradeye saygı duymak; seçmenin iradesini küçümsemekten, onun seçtiği adayları, desteklediği partileri terörist, bölücü, yıkıcı, şu veya bu olarak damgalamaktan vazgeçmek... Bu birinci yolu seçerse, iktidarı kaybetse bile en azından bir süre daha Türkiye partisi olarak varlığını sürdürebilir. İkinci yol ise hem AKP hem de Türkiye açısından epeyce ürkütücü... Devlet Bahçeli, seçim sonuçlarına dair konuşmasında bunun ipuçlarını verdi bile. Giderek MHP'ye daha bağımlı hale gelen AKP'nin MHP'de erimesi; ve korkarım 1969 yılında Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ni ele geçirip ortadan kaldıran MHP'nin bu sefer aynı yollarla olmasa da AKP'yi ortadan kaldıracak olması...

Demirtaş ve İmamoğlu ailelerinin fotoğrafları aynı gökyüzü altında yeniden çekildiğinde ...

İmamoğlu ailesinin fotoğrafı ile Yıldırım ailesinin fotoğrafını yan yana getirmek, yalnızca cinsiyetçi ve ayrımcı değil, aynı zamanda mevcut konjonktürde son derece gereksizdi de. Çünkü yan yana getirilmesi ve üzerine düşünülmesi gereken iki fotoğraftan diğeri, seçim sonuçlarının da net biçimde gösterdiği gibi, artık geride kalması gerektiği anlaşılan bir siyaset modeline ait olan değil, Demirtaş ailesine ait olandı.

ÜLKÜ DOĞANAY

Siyasetçilerin yıldızının parladığı anlar vardır. Kuşkusuz seçim gecesi, Ekrem İmamoğlu için öyle bir geceydi. 24 Haziran öncesinde yarattığı onca beklentinin ardından seçim gecesi sırta kadem basan, kendisine ümit bağlamış seçmen henüz ne olup bittiğini anlayamadan da “adam kazandı” mesajı ekranlara düşen Muharrem İnce’nin aksine, Ekrem İmamoğlu hem seçim gecesini, hem de halen devam eden süreci çok iyi yönetti. Kolayca sinirlenen, kampanyasının başında yaptığı kutuplaştırıcı, negatif bir dil kullanmayacağı, sadece siyaset konuşacağı açıklamalarına rağmen kısa sürede Erdoğan’ın kışkırtıcı söylemine yenik düşüp “sana baktım Recep söyle” havasına giren duygusal Muharrem İnce’den farklı bir profil çiziyor; sinirlenmiyor, sakin, güven veren üslubunu koruyor... CHP’nin gelecekteki lideri, hatta Erdoğan’ın rakibi olarak görülmesi boşuna değil. Elbette, İmamoğlu’nun seçimde güven uyandıran bu profili, dikkatle planlanmış bir imaj çalışması ile destekleniyor. Genç, donanımlı, geleneklerine bağlı ama aynı zamanda “modern” yaşamın temel değerleriyle de uyumlu bu lider imajının olmazsa olmazı, mutlu aile fotoğrafı. Her ne kadar, liderlerin eş ve çocuklarıyla birlikte, ev ortamında çekilen aile fotoğrafları, seçim kampanyalarına Özal’la birlikte girdiyse de, 90’lı yıllarda önce Mesut Yılmaz, sonra Tansu Çiller modern giysiler içindeki eş ve çocuklarıyla çekilmiş fotoğraflarını basınla paylaşarak “orta sınıf” seçmene birden çok mesaj veriyordu: “Ben de sizin gibiyim” ya da “ben sizin tam olmak istediğiniz gibiyim”...

İmamoğlu ailesinin mutluluk fotoğrafı, geçtiğimiz hafta bir kez daha gözler önüne çıkarıldığında, bu fotoğrafla Yıldırım ailesinin fotoğrafını karşı karşıya koyarak yaşam tarzları ve dış görünüş üzerinden nefret söylemi üretmeye kalkışanlar oldu. Aslına bakılırsa, böyle bir karşı karşıya getirme, tam da kutuplaşmadan beslenen, siyasal rakiplerini din düşmanı, terörist, bölücü, darbeci ilan etmekten medet uman siyaset anlayışının ekmeğine yağ sürüyordu. Bu tutuma ilk karşı çıkanlardan biri, Dilek İmamoğlu oldu: “Eğer bir aşağılama ya da güzelleme yaptıklarını sanıyorlarsa bilmeliler ki beni de aşağılıyorlar. Çünkü ben Sayın Semiha Yıldırım’ın fotoğrafına bakınca kendi annemi, kendi ablamı görüyorum.” Dilek İmamoğlu’nun bu sözleri, eşi liderlik yolunda ilerlerken yalnızca onun arkasında ya da yanında fotoğraf verip mutlu aile tablosundaki görevini yerine getirmekle yetinen bir “lider eşi” olmakla kalmayacağını da gösteriyordu. Bu aile fotoğrafının yanı sıra, İmamoğlu’nun seçim kampanyası sırasında 14 Şubat’ta paylaştığı düğün videosu ve çiftin mutfakta birbir-

lerine çay koyarken çekilen görüntüleri eşliğinde yer verilen sevgi mesajları da sosyal medyada yenisinden dolaşıma girdi. Videoda, Dilek hanım birlikte mücadele ettik, sevgi emektir, herhangi bir şeye duyduğumuz sevgi için emek vermemiz gerekiyor” diyordu.

Gerçekte, İmamoğlu ailesinin fotoğrafı ile Yıldırım ailesinin fotoğrafını yan yana getirmek, yalnızca cinsiyetçi ve ayrımcı değil, aynı zamanda mevcut konjonktürde son derece gereksizdi de. Çünkü yan yana getirilmesi ve üzerine düşünülmesi gereken iki fotoğraftan diğeri, seçim sonuçlarının da net biçimde gösterdiği gibi, artık geride kalması gerektiği anlaşılan bir siyaset modeline ait olan değil, Demirtaş ailesine ait olandı. Hatırlayalım. İmamoğlu ailesinin paylaştığı mutlu aile fotoğrafının çok benzerini bundan birkaç yıl önce Demirtaş’ın 2015 yılı seçim kampanyasında görmüştük. Birbirine sevgiyle sokulmuş bir çift, ıslıl ıslıl gözlerle bakan güzel çocuklar... Mutfakta çocuklarına yemek hazırlayan Selahattin Demirtaş’ın görüntüleri de tıpkı mutfakta eşine çay koyarken sevgi sözlerini dile getiren Ekrem İmamoğlu’nun videosu gibi kampanyanın bir parçası olarak yayınlanmıştı. Dahası, Başak Demirtaş eşinin 24 Haziran’daki cumhurbaşkanlığı kampanyasına düğün videolarını paylaşarak katkı sunmuştu. Buraya kadar, her iki siyasetçi tarafından da kullanılan bu görüntü ve mesajları batı siyasetinde de örnekleri çokça görülen, medyatik seçim kampanyalarında seçmene mesaj vermenin bir aracı olarak ailenin öne çıkarıldığı örnekler olarak yorumlamak mümkündü. Ne var ki, Selahattin Demirtaş, 2016 yılının Kasım ayından bu yana haksız yere ve AİHM’nin kararına rağmen cezaevinde tutulurken, mutlu aile fotoğrafları üzerine kurulu bu tür seçim kampanyalarının siyaseten gerçek bir karşılığının olması çok zor. Bunun için, Ekrem İmamoğlu’nun ve onun demokratik değerleri temsil ettiğini ileri sürdüğü siyaset anlayışının, Demirtaş ailesinin birlikte son [fotoğrafının](#) cezaevinde çekildiğini artık “görmesi” gerekiyor. Eşile birlikte mücadele ettiğini, emek verdiğini söyleyen Dilek İmamoğlu’nun da, cezaevindeki eşini ziyaret etmek için her hafta aksatmadan Diyarbakır’dan Edirne’ye 3200 km yol gidip gelen Başak Demirtaş’ın, “[Bu yol güzel, bir yol hikâyesi](#)” adlı videosunda eşile ilk buluşmalarında “sevginin emek boyutu üzerine konuştuk” sözlerine “kulak vermesi” gerekiyor. Zira yeni bir siyaset, birlikte kurulacak bir gelecekle, ancak her iki ailenin fotoğrafı da eşit koşullarda, aynı gökyüzünün altında yeniden çekildiğinde mümkün olacak.

‘Bunlar gidici’ umudunun bitmesi umudu

Muhafiflerin “elinde kalan” tek dayanak olan sevdiği sanatçılarını da ya “yanına” çekiyor veya onlarla “poz” verdiriyor. Muhafiflerin tüm dayanaklarını, avuntularını, umutlarını, hayallerini birer birer yıkıyor. Ve böylece şimdiye kadar muhalefetin tabanını dinamik tutmak için kullandığı ama aslında ezilenlerde rehavete, AKP tabanında ise dinamizme yol açan “bunlar gidici” umudunun sonuna yaklaşıyor.

İRUFAN AKTAN

İktidarda kalıcı değilmiş gibi görünmeyi başar-
ması, belki de AKP'nin 16 yıldır elinde tuttuğu en
büyük avantajlardan biri oldu. Böylece AKP, karşı-
sındaki muhalefetin güçlü bir blok oluşturmasını
engelliyip rehaveti daimileştirirken, kendi taraftar-
larını da sürekli diken üstünde tutmayı başardı.

AKP'nin epey süredir 2023 ve 2071 hedeflerini
açıklayarak kalıcılaştığını ilan ettiğini söyleyen-
ler, dolayısıyla bu değerlendirmeye katılmayanlar
olabilir. Elbette AKP'nin temel stratejisi “kalıcı
görünmeme” algısı yaratmak değildi. Fakat bu tak-
tiğin de kendisi açısından hayat kurtarıcı olduğu
söylenebilir.

Dolayısıyla AKP'nin ömrüne ömür katan en büyük
taktiklerden, algılardan biri buydu: Katlanın, zaten
her an gidebilirim!

Üstelik AKP bu algıyı yaratmak için büyük bir
strateji izlemek zorunda da kalmadı. Elbette kimi
zaman farkında olmadan bazı zaafılar, güçsüzlükler
sergileyerek iktidarda kalıcı değilmiş gibi görün-
dü. Bazen kendi eliyle kendini kalıcı değilmiş gibi
gösterdiği de oldu.

Fakat AKP'nin kalıcı olmadığı avuntusunun esas
yaratıcısı, mimarı, en solundan en sağına tüm
muhalefetti.

“Bunlar gidici değil, kalıcı” diyerek yaratabileceği
etkiyi ıskalamış bir muhalefet, kitlelere yaydığı
umudun zehirli meyvelerini tadıyor artık.

Kürt hareketinden CHP'ye varıncaya kadar mu-
halefet “bunlar kalıcı değil” dedikçe ezilenlerin
katlanma, avunma eşiğini yükseltirken, iktidarın
nimetlerinden faydalanan kesimlerin de daha fazla
kenetlenmesine yol açtı.

AKP'nin kalıcı olmadığına dair Pollyannacılığın
büyük dayanaklarından biri “devletin belli ka-
natlarının” ve “laiklerin” direnci, bir diğeri de bu
iktidarın herhangi bir kültür üretememesiydi.

AKP, “devletin belli kanatları” ve “laikleri”, yani
eski düşmanlarını çok iyi tanıdığı için onlarla hem
baş etmeyi hem de ittifak kurmayı başardı.

“Kültüre” gelince...

Bir iktidarın kalıcılaşması için illa belli bir “kültür-
re” sahip olması, bir “kültür” üretmesi, bir “kültür-
rü” satın alması, devşirmesi, hatta kurumsallaşma-
yı sürdürülebilir kılması gerekmiyor. Karşınızda

konumlanan bir kültürü yok edip yerine hiçbir
şey koymayarak da yolunuza devam edebilirsiniz.
AKP bu açıdan da son derece stratejik hamleler
yaptı, yapıyor. Muadilini üretmediklerini yanına
çekerek, yahut bizzat yanına giderek, dolayısıyla
ait olduğu kesimin nazarında bile etkisizleştirerek
hükümsüzleştiriyor. Geri kalana da zaten hayat
alanı tanımıyor.

Kimi iktidarlar kültürsüzlüğün, kaosun, kurum-
suzluğun egemenliğini de “kurabilir” veya ege-
menliğini bunun üzerinden sağlamlaştırabilir. Do-
layısıyla şimdiye kadar AKP'nin belli bir “kültür”
üretmediği için kalıcılaşamayacağını savunanlar,
farkında olmayarak tam da AKP'nin söylenmesini
istediğini söylemiş olabilir.

İktidar yanlısı gazetelere mülakatlar vererek veya
devlet sofrasına şimdilik iştahsızmış gibi yana-
şıp yarınını sağlama almaya çalışan sanatçıların,
siyasetçilerin her seferinde muhalif cenahta hayal
kırıklığı, üzüntü, umutsuzluk yaratması ise şimdi-
lik iktidarın elini güçlendiriyor gibi görünebilir.

Fakat AKP'nin belki de en büyük zaaflarından biri
bu. AKP artık kalıcı olmadığını göstererek kalı-
cılışmaya çalışmaya katlanmak istemiyor. Çünkü
AKP artık kalıcı olduğunu gösterecek, mümkün-
se bu gerçekliği karşısındakinin gözüne sokacak
kadar kalıcılaştığını düşünüyor.

O yüzden de muhalif cenahı iyiden iyiye umutsuz-
luğa sürükleyecek seremonilere hız veriyor. Mu-
haliflerin “elinde kalan” tek dayanak olan sevdiği
sanatçıları da ya “yanına” çekiyor veya onlarla
“poz” verdiliyor. Muhaliflerin tüm dayanaklarını,
avuntularını, umutlarını, hayallerini birer birer
yıkıyor.

Ve böylece şimdiye kadar muhalefetin tabanını
dinamik tutmak için kullandığı ama aslında ezi-
lenlerde rehavete, AKP tabanında ise dinamizme
yol açan “bunlar gidici” umudunun sonuna yak-
laşıyor. Belki de AKP'nin oyları, gidici olduğuna
dair algı tamamen bittiğinde azalmaya başlayacak.
Tabii o ana varıldığında oy kullanmanın bir hük-
mü kalırsa!

Her şeye karşın nihayet iktidar karşıtı bir “politik”
tutum olarak avunmanın veya avutmanın da sonu-
na yaklaşıyoruz galiba. Muhalefet en azından bu
sona yaklaşıldığı beklentisiyle avunabilir!

Bye bye hepınız!

AKP açısından sağ muhalefete “bye bye hepimiz, beni takip ediniz” demenin koşulları artan bir hızla oluşuyor. Böylesi bir arenada iktidarla uyumlu sağ muhalefetin en azından sosyal demokrat seçmeninin kime “bye bye hepınız” diyeceğini görmek için de az bir zaman kaldı.

İRFAN AKTAN

Geçtiğimiz hafta Saadet Partisi üç penguenin yer aldığı [reklam filmini](#) sinema salonlarında gösterime soktu. Filmde, Organize İşler’den bir repliğe atıfla “-Hani bir şarkı vardı, bye bye love, bye bye happiness. -Beni takip edin hepınız” deniyor.

Oysa iktidara “bay bay” yapan SP gibi CHP, İYİ Parti ve genel olarak sağ muhalefet “beni takip et” dediği “81 milyona” AKP-MHP’ninkinden farklı bir ufuk sunmaktan çekiniyor.

Bırakın Türkiye’deki otoriter düzene karşı bir muhalefet odağı geliştirmeyi, bunun yol haritasını bile çizmekten çekinen sağ muhalefetin etki sahasını genişletmesinin AKP açısından bir zararı da yok aslında.

Bakınız CHP’nin Siverek adayı.

Bakınız İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu’nun [söylemi!](#)

Nitekim AKP’nin seçim şarkısındaki sözleri ödünç alırcasına “biz biriz, beraberiz, bütünüz” diyen İmamoğlu, iktidara yaptığı “tatlılıklara” bir yenisini ilave etmekten geri durmuyor: “Milletin gönlü kırılacaksa biz seçimi kazanmayı da istemeyiz.”

Bu tür skandallarla yerel seçim sürecinde AKP-MHP’ye benzerliğini kanıtlamaya odaklanan sağ muhalefet, tıpkı AKP gibi, “birlik ve beraberliğe en çok muhtaç olduğumuz bu zor dönemde” eleştirilmemek istiyor.

Öyle ki, bazı CHP'liler, "Siverek'te faşist bir aday gösterilmiş olabilir ama sonuçta Beyoğlu'nda da sosyalist bir aday var, neden onu görmüyorsunuz" diyebiliyor.

Ranta dayalı AKP belediyciliğine karşı alternatifleri yüksek sesle dillendirmek yerine, AKP'nin çizdiği sınırların dışına çıkmamaya özen gösteren sağ muhalefet, kendi eliyle muhalefet alanını daraltıp etkisiz hale getiriyor.

SOSYAL DEMOKRATLAR SAĞCILAŞIYOR, SOLCULAR SOSYAL DEMOKRATLAŞIYOR

Haliyle CHP dâhil sağ muhalefet HDP'yle yan yana gelmek şöyle dursun, ondan uzaklığını, ona karşıtlığını kanıtlamaya girişiyor.

İktidarın HDP'yi "terör partisi" ilan etmesine bile ses çıkarmayan, "Ankara'da genel merkezi, TBMM'de milletvekilleri, Türkiye genelinde 6 milyonu aşkın seçmeni bulunan bir partiyi hangi hak ve dayanakla terörist ilan edersiniz" diye tepki gösterip iktidarı izaha davet etmeye bile yönelmeyen sağ muhalefet, bu sessizliği ve uyumuyla etki alanını artırıp yönetim rantından faydalanabileceğini mi düşünüyor?

Yerel seçimlerde iki ayrı Türkiye hayali yarışmıyor; zira AKP-MHP'nin rol modelini oluşturduğu sağdaki ideolojik uzlaşya CHP ve diğer sağ muhalefet de dâhil oluyor.

Sağ popülizmin hegemonyası sosyal demokratları sağcılaştırırken solu da sosyal demokratlaştırmaya itiyor. AKP-MHP açısından sosyal demokratların sağcılaştığı, solcuların sosyal demokratlaştığı bir ortamda etki sahasını genişletmek tereyağından kıl çekmeye benzer.

SAĞCILAŞAN MUHALEFETİN HDP'YE YÜKÜ

Sağ muhalefetin iktidarla uyumlu geri çekilme siyaseti, ister istemez ana muhalefet yükünü HDP'nin sırtına bindiriyor.

Peki HDP bu yükü nasıl omuzluyor?

HDP, kendisi dışındaki muhalefetin artan bir hızla sağcılaştığını, iktidarla uyumlu hale gelmesini şimdilik öncelikli mesele yapmayacak bir strateji izliyor.

Bu stratejiye göre önceliklerin iki ayağı var.

1- Kürdistan'da kayyım atanan belediyeleri geri almak ve "Kürdistanı" partilerle yapılan ittifak üzerinden yeni belediyeler kazanmak.

2- Batı'da da kazanamayacağı belediyeleri, kendisinden uzaklığını kanıtlama derdindeki Millet İttifakı lehine bile olsa AKP-MHP'ye kaybettirmek.

HDP, İstanbul-Ankara dâhil çeşitli bölgelerde bu nedenle aday çıkarmazken, buralarda il genel meclis ve belediye meclis üyeliklerine odaklanacak.

Seçim sürecinde HDP, CHP'nin kendisini görmezden gelme tavrını dikkate almayacak. Siyasi spekülasyonlardan uzak duracak, İYİ Parti dâhil, zorunlu olmadıkça sağ muhalefetle polemige girmeyecek; AKP-MHP'ye kaybettirme stratejisine odaklanacak.

AKP, HDP'Yİ TAHRİK EDİP YANLIŞ YAPMAYA ZORLUYOR

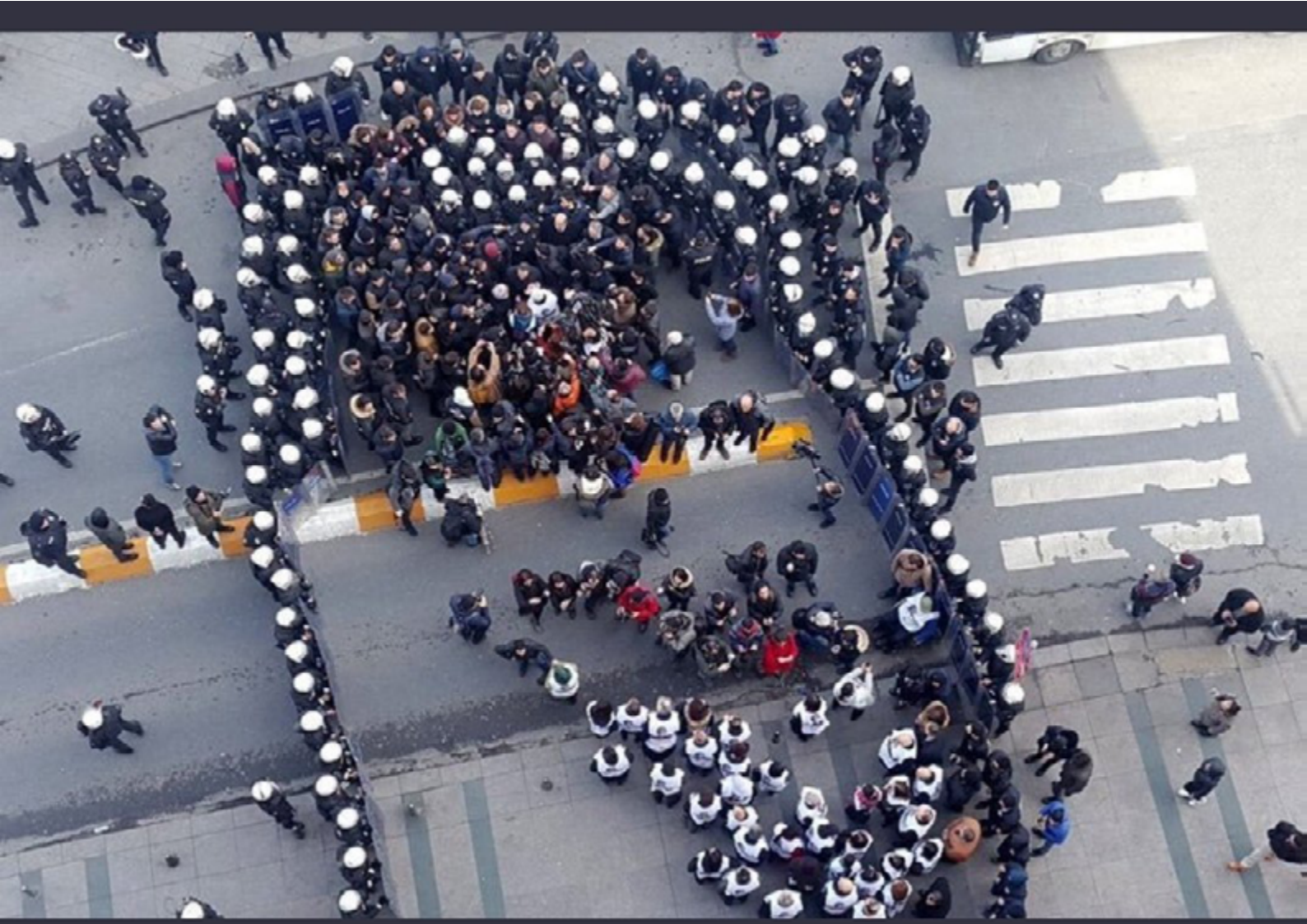
İktidarın her geçen gün HDP'ye yönelik saldırılarının dozajını artırmasının temel sebebi de bu aslında. AKP, çeşitli kurmayları aracılığıyla HDP'yi tahrik etmek, sınırlarını gerip "yanlış yapmaya" zorlamak istiyor.

HDP'nin mevcut stratejisi dolayısıyla yerel seçimlere yaklaşıldıkça AKP'nin daha fazla hedefi haline gelmesi şaşırtıcı olmaz. Fakat şaşırtıcı olmayacak hususlardan biri de, muhalefete muhalefet etmekten geri durma olgunluğu sergileyerek otoriter düzeni değiştirmeye odaklanan HDP'nin bu süreçte ürkek sağ muhalefet tarafından tamamen yalnız bırakılması ve hatta yer yer onun yumruklarına maruz kalması.

Zira AKP, sağ muhalefeti de HDP'yi yumruklamaya zorluyor. İYİ Parti başta olmak üzere sağ muhalefetin HDP'ye yönelik saldırılarını tetiklemesi halinde HDP'nin tahrik olacağını ve muhalefete muhalefet etmemekten vazgeçip stratejisinden sapabileceğini hesaplayan AKP, yer yer başarılı da oluyor.

AKP açısından sağ muhalefete "bye bye hepiniz, beni takip ediniz" demenin koşulları artan bir hızla oluşuyor.

Böylesi bir arenada iktidarla uyumlu sağ muhalefetin en azından sosyal demokrat seçmenin kime "bye bye hepiniz" diyeceğini görmek için de az bir zaman kaldı.

Şafak sıkıştırırken

AKP ve kurmayları, genel merkezi Ankara'da, milletvekilleri TBMM'de, ülkenin dört bir yanında büroları, teşkilatı bulunan legal, siyasi bir partiyi açıkça "terör örgütü" olarak ilan ederken, bunun delillerini sunamıyor. HDP'nin kapatılması için ilgili "hukuki" birimleri göreve davet etmiyor. Öyle anlaşılıyor ki parti kapatmaya girişmesi de AKP açısından yeni ve zorlu bir gündem anlamına geliyor. O nedenle polisiye tedbirlere ağırlık vererek HDP'yi kapatmaktan beter etmeye çalışıyor; milletvekillerini de baş edemeyecekleri bir yanlışı yapmaya zorluyor.

İRFAN AKTAN

Askerliğinin bitmesine az zaman kalan erler “şafak sıkıştırıyor” der. İktidar açısından başta yerel seçimler, ekonomik kriz, Suriye’deki gelişmeler ve son üç aydır başta milletvekili Leyla Güven olmak üzere yüzlerce kişinin, Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılmasına yönelik talep üzerine başlattığı açlık grevi, şafağı sıkıştırıyor.

Bir kere kayyım atanarak el konmuş olan belediyelerin tekrar HDP tarafından kazanılması, AKP’nin yereldeki hakimiyetine en azından belediye bazında son vereceği gibi, kayyım uygulamasının halk tarafından reddedildiği de resmîyet kazanacak.

Açık ki, Kürtler açısından 31 Mart, kayyımaya yönelik referanduma dönüşecek. Eğer halk, söz konusu belediyeleri kayyımdan, daha doğrusu Ankaradan alıp kendi seçtiklerine iade ederse, üç yıldır bu partiyi bitirmeye odaklanan, HDP’li belediyelerin halkın lehine hiçbir faaliyet yürütmediği iddiasını dillendiren AKP sert bir yanıt almış olacak.

AKP halkın seçtiği belediye başkanlarını bu sefer kabullenecek mi, yoksa seçimin HDP’li adaylar lehine sonuçlanan bölgelerdeki oylamayı yok sayıp tekrar kayyım mı atayacak? Her iki yolun da iktidar açısından bedeli olacak. Tekrar kayyım politikasının uygulanması Kürtlerin oy hakkının sistematik olarak rafa kaldırıldığı anlamına gelecek. Bunun da gerek içeride gerekse uluslararası arenada anlamı derin olacak. AKP’nin böylesi bir gündemle karşılaşmamak için kayyım politikasından vazgeçmesi de, HDP’nin yerelde tekrar güçlenmesi anlamına gelecek.

İktidarı sıkıştıran diğer mesele ise hayati tehlikesi günden güne artan Leyla Güven ve çoğunluğu mahpus yüzlerce kişinin açlık grevi. Önceki gün itibarıyla cezaevindeki 20. yılını dolduran Öcalan, yıllardır avukatlarıyla görüşürülmüyor. Güven, Öcalan’ın hukuki hakkının iadesini talep ediyor. Çünkü Öcalan’ın avukatlarıyla görüşmesi halinde, Kürt sorununu derinleştiren gidişatı önleyecek politik hamleler yapabileceğine inanıyor. AKP ise hem bu nedenle hem de kendi söylemi ve ittifak bağlarını zayıflatmamak adına tecridi sürdürmekte kararlı. Fakat Güven’in hayati tehlikesi var. Nitekim kendisiyle söyleşi yapma talebimizi bile, sağlık sorunlarının derinleşmesi yüzünden geri çevirmek durumunda kaldı.

Peki iktidar, Güven’in günler, saatler geçtikçe artan hayati tehlikesi karşısında seyirci kalmaya devam etmesinin siyasi sonuçlarını nasıl hesaplıyor?

HER RAKİBİNİZE ÇETE, TERÖRİST DİYE BİLİR MİSİNİZ?

AKP hem yerel seçimler hem de açlık grevi dolayısıyla yaşadığı sıkışmışlığı, HDP karşıtı söylemi savaşı diline dönüştürerek savuşturmaya çalışıyor.

Erdoğan, HDP’nin yanına CHP, İYİ Parti ve Saadet’i de koyarak “bunlar dörtlü çete, Cumhuriyet İttifakı’na karşı birleşiyor” [diyor](#).

HDP’li bir milletvekili için “örgütün şehir kadrosundan sözde bir milletvekili, benim bir hanım polisimin kolunu ısırarak, onu hastanelik etti. Tabii gereğini yapıyoruz, yapacağız” diye ilave ediyor.

AKP’nin Ankara adayı “Güneydoğu’da lanet adamlar iş başına gelmesin yine” [diyor](#).

İçişleri Bakanı, HDP’li milletvekilleri için “bu millet’in milletvekili olarak kabul etmiyoruz” [diyor](#).

MUHALİF PARTİLERİN YASA DIŞINA ÇIKARILMASININ YOLU MU YAPILIYOR?

Belli bir hukuki ve siyasi bağlayıcılığı olan iktidar pozisyonundayken, her sevmediğinize, her rakibi-nize çete, terörist diyebilir misiniz? İktidar partisi dışındaki tüm partilerin illegal sayıldığı ülkeler var. O halde Türkiye’de de AKP ve müttefikleri dışındaki tüm siyasi partiler niye yasaklanmıyor? Yoksa muhalif partilerin yasa dışına çıkarılması aşamasının arifesindeyiz de, şu an onun yolu mu yapılıyor?

Teröristliğin en geniş tanımına bile bir partiyi sokabilmeniz için ikna edici delillerinizin olması gerekmez mi?

Siyasi bir partinin terör örgütü, milletvekilinin “örgütün şehir kadrosu” olduğunu iddia etmek, belli bir hukuki bağlayıcılığı da beraberinde getirir. Peki bir milletvekilinin, örgütün şehir kadrosu olduğuna dair delilleriniz neler? Bir polisin elinin ısırılması mı mesela?

AKP ve kurmayları, genel merkezi Ankara'da, milletvekilleri TBMM'de, ülkenin dört bir yanında büroları, teşkilatı bulunan legal, siyasi bir partiyi açıkça "terör örgütü" olarak ilan ederken, bunun delillerini sunamıyor.

HDP'nin kapatılması için ilgili "hukuki" birimleri göreve davet etmiyor. Öyle anlaşılıyor ki parti kapatmaya girişmesi de AKP açısından yeni ve zorlu bir gündem anlamına geliyor. O nedenle polisiye tedbirlere ağırlık vererek HDP'yi kapatmaktan beter etmeye çalışıyor; milletvekillerini de baş edemeyecekleri bir yanı sıra yapmaya zorluyor.

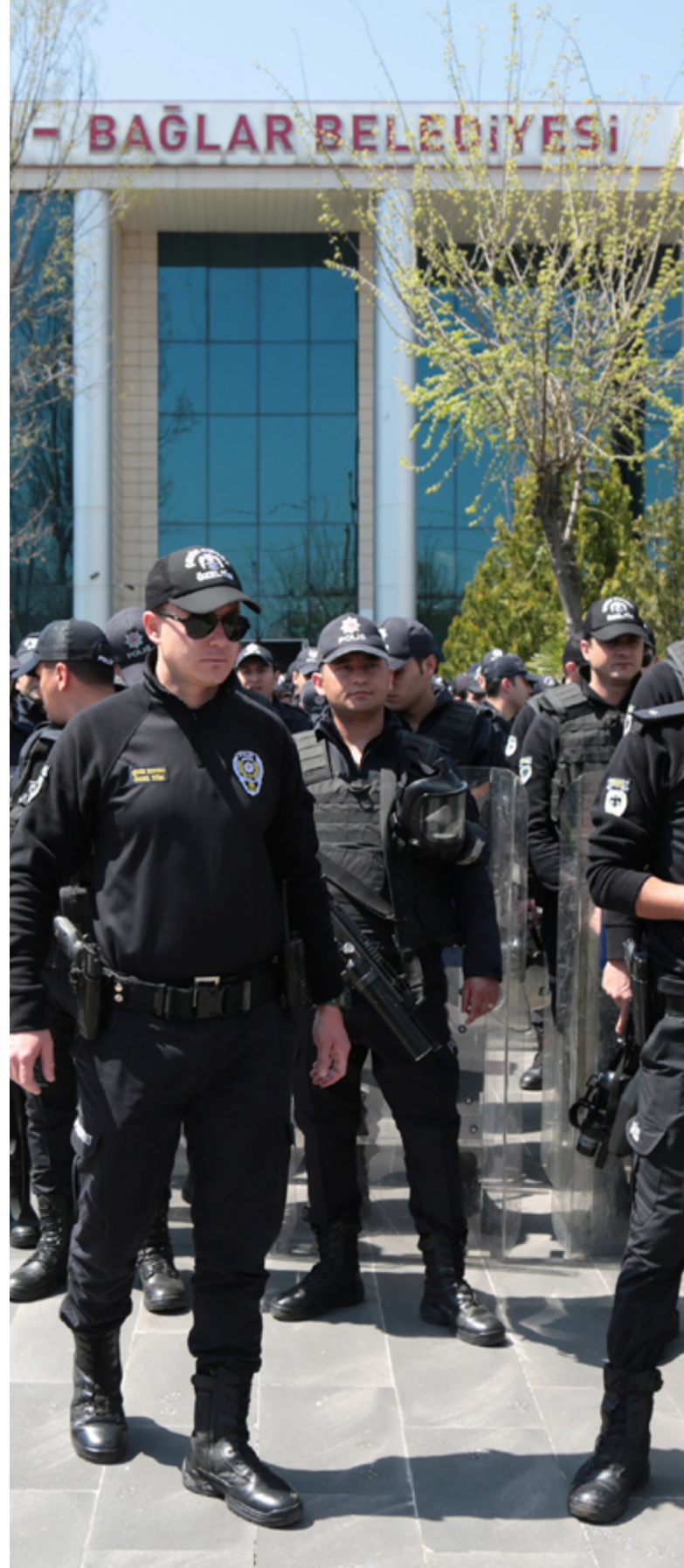
SEÇME VE SEÇİLME HAKKININ SINIRLARINI YENİDEN DÜZENLEYİN!

Hukuken milletvekili seçilmenin kriterleri iktidarın onayına mı, halkın oyuna mı tabi? Kişinin milletvekili adayı olmasının önünde hukuki bir engel yoksa, seçime girmişse, yeterli oyu almışsa, yasama faaliyetini halen sürdürüyorsa, iktidar olarak o kişiyi milletvekili saymama hakkınız olabilir mi? Eğer öyle bir hakkınız olduğunu söylüyorsanız, o zaman bunun hukuki dayanaklarını oluşturmanız lazım ki, böylesi bir "dayanak" yurttaşlık tanımını yeniden düzenlemeyi gerektirir.

Türkiye kanunları bile, belli engelleri olmayan her yurttaş hem seçme hem de seçilme hakkı tanıyor.

Eğer belli bir kitlenin oy davranışını reddediyorsanız, onların oylarını hükümsüz görüyorsanız, o zaman bu kanunları yeniden düzenlemeniz gerekir. Mesela belli bir kesimin seçme hakkını askıya almak üzere kanun çıkarın, çıkarabilirsiniz. Yahut belli bir kitleden insanların milletvekili, belediye başkanı, muhtar vs, adayı olamayacağına, seçilme hakkının olmadığına dair bir kanun çıkarın, çıkarabilirsiniz.

Ama hem bunları yapmayıp hem de açıkça o insanların seçilme, kendilerine oy veren milyonların da seçme hakkını tanımazlık etmek, hukuku tanımamaktır. Zaten olan da budur ve "şafak sıkıştırdıkça" buna ilişkin polisiye tedbirlerin çok tehlikeli boyutlara ulaşacağı görülüyor.

AKP'ye her şey 7 Haziran'ı hatırlatıyor

7 Haziran öncesinde AKP'liler dillerini sertleştirse de, Kürtlere ilişkin bir söz söylerken ihtiyatı elden bırakmıyordu. Fakat 31 Mart öncesinde, iktidar temsilcilerinin dilini dizginleyecek, “tüm belediye başkanlıklarını verin, bu iş huzur içinde çözülsün” diyebilecekleri herhangi bir bağlayıcı çözüm süreci, reçetesi, vaadi de olmadığı için düşmanlaştırıcı dilin dozajı korkunç boyutlara ulaşmış durumda. Bu öyle bir dil ki, AKP 31 Mart'ta kazansa da kaybetse de etkisini sürdürecektir.

İRFAN AKTAN

Görünen o ki HDP'nin Batı'daki yerel seçim stratejisi AKP-MHP'yi tahmin edilenin çok ötesinde zorluyor. Bu yüzden de "HDP'liler" adı altında Kürt siyasetçilerine ve 6 milyonu bulan büyük bir seçmen kitlesine karşı ihtiyata ihtiyaç duyulmadan korkunç, ürkütücü bir dil kullanılıyor.

AKP'nin Ankara adayı Özhasseki, CHP' adayının kendisine yönelttiği "HDP'nin oyunu istiyor mu?" sorusuna [su yanıtı verdi](#): "Kanlı katillerin, o lanet örgütün hiçbir şeyini istemiyoruz. Haram oylarını da istemiyoruz. Onların oylarına bizim evlatlarımızın kanı bulaştır. Ancak tüm Kürt kardeşlerimin oylarına talibim."

Özhasseki tüm Kürtlerin oylarına talipse, istemediği, haram bulduğu, kan bulaştığını söylediği, sayısı 6 milyonu bulan HDP oylarının çoğunu Kürt "kardeşleri" kullanmıyor mu? HDP'ye oy veren Kürtler Kürt mü değil, kardeş mi değil? Hangisi?

İçişleri Bakanı HDP'li milletvekillerini kastederek "bu milletin vekili olarak kabul etmiyoruz" diyor. Peki "bu milletin" vekili değilse, mazbatayı almış, TBMM'de "yasama" faaliyetine katılan bu insanlar hangi milletin vekili? Yoksa Kürtlerin oylarını almak, vekil olmaya yetmiyor mu?

HDP'LİLER HANGİ KÜRDİSTAN'A GİTSİN?

Erdoğan, milliyetçilerde her durumda alerji yaratacağını çok iyi bildiği Kürdistan sözcüğü üzerinden şu söylemi [kuruyor](#): "Çok seviyorsan Irak'ın kuzeyinde Kürdistan var, yallah oraya git, Kürdistan'a. Sizin bu ülkede yeriniz yok..."

İyi de "HDP'lilere" "yallah Kürdistan'a" diyen Erdoğan, tam iki yıl önce, 25 Şubat 2017'de Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde düzenlenen bağımsızlık referandumunu da Bağdat'tan daha sert şekilde hedef alan [kişiydi](#): "Kuzey Irak yerel yönetiminin bu adımdan geri adım atması şart, olmazsa olmaz. Suriye'de de birden fazla terör devleti kurulmasına izin vermeyeceğiz. Onlar için kuru bir rüya. Dedim ya, bir gece ansızın gelebiliriz."

Türkiye iktidarı ne içeride, ne de Irak'ta, Suriye'de, İranda bir Kürdistan'ı kabul ediyor. Bırakın coğrafi bir bölgeyi, Kürdistan sözcüğü bile "sakıncalı." Nitekim Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, yasal sınırlar içinde siyaset yapan ve adında "Kürdistan"

olan siyasi partileri kapatmak üzere [dava açtı](#).

Peki bu durumda "HDP'liler" hangi Kürdistan'a gitsin?

HDP'YE OY VEREN KÜRTLER DE KARDEŞİNİZ Mİ?

İktidarın "HDP'liler" diyerek hedef gösterdiği seçmen Kürtler mi, değil mi? AKP, "HDP'liler", "haram oy", "kanlı oy" derken HDP'ye oy veren Kürtleri mi kastediyor? Sorunca, "hayır, Kürtler kardeşimiz" diyorlar. Peki, HDP'ye oy veren Kürtler neyiniz oluyor? Onları da kardeşten sayıyor musunuz?

Açıkça, adlı adınca Kürt karşıtlığı henüz yapılmadığı için "HDP'liler", "Kürdistan" deniyor ama dışlayıcı dilin muhatabı olanlar verilmek istenen mesajı alıyor.

HDP'li Kürdün öncelikli kimliği HDP'lilik değil, Kürtlük. Dolayısıyla "HDP'lilerin haram oyları" dediğinizde, Kürtler bu söylemi, ima ettiğiniz manasıyla okuyor. Dahası, anti-Kürt hınçla bezenmiş ırkçı kitleler de mesajı böyle alıyor.

Dolayısıyla yerel seçim öncesinde AKP ve adayları, sonunun nereye gideceği belirsiz çok ama çok tehlikeli bir söyleme başvuruyor. Fakat ülkücülerin "ya sev ya terk et" laflarını bile aratan ve HDP'ye oy veren Kürtleri açıkça hedef haline getiren bu söylem, AKP'nin nasıl bir zorlukla karşı karşıya olduğunu da gösteriyor.

AKP'NİN 7 HAZİRAN KORKUSU

Aslında AKP'nin tüm seçim kampanyasını "HDP" karşıtlığı üzerinden kurması, yakın tarihin teker-rürüyle karşı karşıya olduğunun işaretlerini de veriyor. O yakın tarih, AKP'yi iktidardan düşüren ve hâlâ korkulu rüyası olan 7 Haziran 2015 seçim süreciydi.

7 Haziran öncesinde AKP, artık son demlerini yaşayan çözüm sürecinin devamının şartı olarak HDP'nin parlamento seçimlerine bağımsız adaylarla girmesini, yani kendisinin bir kez daha tek başına iktidar olmasının koşullarının sağlanmasını dayatıyordu.

Ancak dönemin HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, 15 Aralık 2014 tarihinde yaptığı [açıklamada](#), 7 Haziran'a parti olarak gireceklerini ilan etmişti.

Devam eden, daha doğrusu AKP açısından hâlâ medet umulan çözüm süreci dolayısıyla dili henüz sertleşmemiş olan Erdoğan 6 Şubat 2015'te Bursa'da "Çözüm süreci, 400 milletvekilini vermemiz lazım ki gümbür gümbür iktidarda olan bir parti bunu gerçekleştirsin" [diyerek](#) HDP'ye mesaj vermişti.

Fakat HDP'nin seçime parti olarak girme kararı netleşince Erdoğan, 28 Şubat Dolmabahçe Muta-bakatı'nı, Suudi Arabistan seyahatinden hemen önce hükümsüz kılmış ve HDP'yi "ilkesiz" olmakla [suçlamıştı](#).

'400 MİLLETVEKİLİNİ VERİN BU İŞ HUZUR İÇİNDE ÇÖZÜLSÜN'

Erdoğan bir hafta sonra, 7 Mart 2015'te Gaziantep'te bu sefer dilini sertleştirerek, "400 milletvekilini verin ve bu iş huzur içinde çözülsün" son [uyarısını](#) yapmıştı.

7 Haziran öncesi işler AKP aleyhine sarpa sardıkça, İç Güvenlik Paketi TBMM gündemine getirilerek [kabul edilmiş](#) (27 Mart), öncesinde ise, 14 Mart 2015'te de Çanakkale mitingi sırasında Erdoğan'ın Kürt meselesine ilişkin yaklaşımı [netleşmişti](#): "Şu çözüm sürecine bakın, her televizyona çıkan, varsa yoksa Kürt sorunu Kürt sorunu, Kürt sorunu. Ve bununla ülkemizi adeta parçalamanın,

bölmenin gayreti içerisine giriyorlar. Bu ülkedeki mevcut etnik unsurların hepsinin kendine sorunları vardır, varsa yoksa Kürt sorunu, diye bir şey yok. Ben 2005'te Diyarbakır'da bunu ifade ettim ve bu süreç kapandı".

Selahattin Demirtaş'ın meşhur "seni başkan yaptırmayacağız" sözü, Erdoğan'ın bu açıklamasından iki gün sonra, 17 Mart 2015 tarihindedir ve aslında Erdoğan'ın bu diline yönelik bir tepkidir.

Dolmabahçe "zirvesinin" iktidar adına katılımcısı olan Yalçın Akdoğan'ın "Bundan sonra çözüm sürecinin ancak filmi yaparlar" sözü ise 8 Haziran 2015 tarihindedir. Yani seçimleri kaybetmeye bir tepkidir.

Öte yandan 7 Haziran öncesinde AKP'liler dillerini sertleştirse de, Kürtlere ilişkin bir söz söylerken ihtiyatı elden bırakmıyordu. Fakat 31 Mart öncesinde, iktidar temsilcilerinin dilini dizginleyecek, "tüm belediye başkanlıklarını verin, bu iş huzur içinde çözülsün" diyebilecekleri herhangi bir bağlayıcı çözüm süreci, reçetesi, vaadi de olmadığı için düşmanlaştırıcı dilin dozajı korkunç boyutlara ulaşmış durumda. Bu öyle bir dil ki, AKP 31 Mart'ta kazansa da kaybetse de etkisini sürdürecektir.

Peki 31 Mart'ta büyük hezimet yaşaması halinde AKP, ihtiyat ihtiyacı bile duymadığı bu düşmanlaştırıcı dili tıpkı 7 Haziran sonrasındaki gibi "sahada" işlevselleştirecek mi? Bu hayati sorunun yanıtı şimdilik yok. Ama AKP'ye şu an her şey 7 Haziran'ı hatırlatıyor.

Hurriyet.com.tr

@Hurriyet

Takip et

HDP Eş Genel Başkanı Temelli'den açık açık itiraf ve tehdit: "İstanbul ve Ankara'yı İmamoğlu ve Yavaş değil HDP yönetecek"
hry.yt/Cms2p

22:50 - 16 Mar 2019

Yalan hürriyeti

Gazetecilik mesleği açısından "söylenmeyeni söylenmiş gibi yazma hürriyetini" kullanmaktan daha büyük bir tehdit olduğunu düşünmüyorum. Yalan da bir siyasi faaliyettir ama gazetecilik bu faaliyetin üreticisi değil, olsa olsa ifşacısı olabilir. Aksisi gazetecilik istismarına girer.

İRFAN AKTAN

14 Mart Perşembe akşamı Artı TV'de yayınlanan Sibel Hürtaş'ın sunduğu ve HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin konuk olduğu programa, gazeteci olarak Derya Okatan ve Murat Aksoy'la beraber katıldık. Programın ilk yarısının sonlarına doğru Temelli'yle aramızda şöyle bir soru-cevap oldu:

İ. Aktan: Bir arkadaşım geçen gün şöyle söylüyordu: "Ben Özhaseki'nin asla kazanmasını istemiyorum. Ama Mansur Yavaş'a da oy atıp

kişisel tarihime hiç yakıştıramayacağım, yarın 'bir solcu olarak ben de milliyetçi bir isme oy verdim' demek de istemiyorum." "Beni" dedi, "tek bir şey kurtarır. O da benim şahsi yükümü partimin sırtlanması. Yani partim diyecek ki, şunu yap. Ben de o zaman partim o kararı verdi ben de bunu yaptım." Hakikaten pek çok kafada bu tür sorular var. Muhakkak, insanlar sizin de saydığımız iktidarın pek çok yıkıcı politikalarının hem mağduru hem tanığı oldular. Büyük

olasılıkla herkes buna göre tercihini yapacaktır ama bir yandan da sanki HDP ortaya bir seçenek koyuyor ama “ister alın ister almayın” diyorsunuz. Biraz sorumluluğu seçmenle paylaşma(ma) ya mı meyyalsiniz, ne dersiniz?

Sezai Temelli: Asla böyle bir şey yok. Yani “ortaya bir şey koyduk, ister alın ister almayın...” Ama tüm seçmenlerimizin tek tek eleştirilerinin hepsi kıymetlidir, çok önemlidir. Bu duygusal hali çok iyi anlıyorum. Özellikle ben çok iyi anlıyorum. Kendi tarihimle anlıyorum, anlayışla anlıyorum, mücadelele anlıyorum ama şu anda faşizme karşı mücadele ediyoruz. Faşizme karşı mücadele ederken burada bir dayanışma siyasetini var etmek zorundaydık. Bu seçeneği yaratmak zorundaydık. Özhaseki’den bahsettiniz. Özhaseki şöyle bir şey söyledi, ilk defa belki de Türkiye’de böyle bir şey söylendi: “Haram oy, helal oy”. Ayrışmanın geldiği nokta bu. Faşizm böyledir.

Aktan: “Haram oylarını istemiyorum” dedi.

Temelli: “İstemiyorum” dedi. Şimdi burada artık seçenek netleşmiştir. Özhaseki Ankara’yı yönetemez. Çünkü Özhaseki’nin kafasında Ankaralılar ayrışmıştır: Haram oylar, helal oylar. Bütün bu anlayışımızla, evet, duygusal olarak tabii ki içimize sindiremediğimiz, kırılmalar yaşayacağımız, kolay kolay kabul edemeyeceğimiz şeyler vardır. Ama faşizme karşı omuz omuza diyerek biz kongremizi yaptık ve yola çıktık. Bu süreci kırmak zorundayız. Bu gidişat Türkiye için hayırlı bir gidişat değil. Sonrasında bu sürecin, yani 1 Nisan’dan sonra, Türkiye toplumu bir değişim özlemi içinde. Bu gidişatın artık durmasını istiyor, bu gerilimden, bu çatışma ortamından, sürekli halkların, insanların aşağılandığı, ötekileştirildiği nefret söyleminden kurtulmak istiyor. Mansur Yavaş da bilecek ki, seçilmişse HDP oylarıyla seçilmiştir. HDP’lileri yok sayarak, Kürtleri yok sayarak, Ankaralıları yok sayarak siyaset yapamaz. O da işte bizim gücümüzdür. Ekrem İmamoğlu seçilmişse, bilecek ki o kentte yaşayan 3 milyon Kürdün oyuyla seçilmiştir. Kürtlere rağmen siyaset yapamayacağını bilecek. Yapmaya çabalarsa, zaten siyaseten bir karşılığı olmayacak. O kentin belediye başkanı olmayacak, olsa olsa o kentin kayyımı olur. İşte siyaset budur. Biz bu riski alıyoruz. O yüzden de seçmenimize, halkımıza diyoruz ki, hep beraber bu riski alacağız ama Türkiye’yi de değiştireceğiz.

TEMELİ’NİN SÖZLERİNİN SKANDALİZE EDİLMESİ

İki saatlik programın sanırım en az çarpıcı diyalogunun Erdoğan tarafından meydanlarda “HDP-CHP gizli ittifakının itirafı” olarak izletilmesi son derece olağan.

Uzun bir süredir HDP-CHP ittifakını kanıtlamaya çalışan iktidar elbette her sözü skandalize edecekti.

Öncelikle TBMM’nin en büyük üçüncü partisi olan HDP’yi terörist ilan edip daha sonra da bu “teröristle” CHP’yi müttefik göstermeyi başarması halinde AKP, özellikle İstanbul ve Ankara’daki milliyetçi oyların CHP adaylarına kaymasının önüne geçeceğine inanıyor.

CHP de AKP’nin bu stratejisinden fena halde korkuyor, ayrı mesele.

Buraya kadar her şey “siyasete” dâhil.

GERÇEĞE SADIK KALMAMA İLANI

Fakat devamı kesif bir tüp gazı kokusu.

Zira Hürriyet gazetesinin [web sitesi](#) (ve aynı grubun CNN Türk’ü vs.) Temelli’nin bu sözlerini Twitter’dan şu başlıkla [duyurdu](#): HDP Eş Genel Başkanı Temelli’den açık açık itiraf ve tehdit: “İstanbul ve Ankara’yı İmamoğlu ve Yavaş değil HDP yönetecek.”

Temelli’nin “açık açık itiraf ve tehdit” ettiğini, programda “İstanbul ve ve Ankara’yı İmamoğlu ve Yavaş değil HDP yönetecek” dediğini söyleyerek “haberleştiren” Hürriyet’i hakikatle savaşta bu kadar motive eden ne olabilir acaba? Hakikatin istendiği gibi yağmalanabilecek kadar sahipsiz olduğuna dair bir inanç mı mesela?

Böylesi bir “haberciliği” siyasetçiler siyasi bir tutum olarak okuyabilir ama bu aynı zamanda gazeteciliğin hakikate bağlı kalma ilkesine yönelik saldırıdır da. Öyle ki, zaten bir kesim dışında hiçbir itibarı kalmayan ve belli ki bunu pek de önemsemeyen iktidar yanlısı medya bu son “habercilik maharetiyle” bir nevi “gerçeğe sadık kalmamı beklemeyin” ilanını duvara asıyor.

Normalde ana akım medya “fake news” üretmekte mahirdir. Tarih boyunca türlü yalan haberler gördük ama çoğu öyle veya böyle “destekliydi.” Yalan söyleme sanatı diye bir şey var sonuçta. Fakat öyle görünüyor ki, iktidar yanlısı medya artık yalan sanatını bile üretemeyecek durumda.

YALANINI YALANLAYAN HABER

O yüzden bizatihi aktardığı içerikle kendi yalanını yalanlayan bir haberi belki de ilk defa görüyoruz. Temelli’ye atfedilen ve tırnak içinde aktarılan sözler de, tehdit de, bizzat kendilerinin yayınladığı videoda ve iki saatlik programın hiçbir yerinde yok. Ama hurriyet.com.tr, “haberinin arkasında” duruyor!

Nitekim hurriyet.com.tr gelen yoğun tepkiler üzerine [şu açıklamayı](#) yaptı: “hurriyet.com.tr, Temelli’nin açıklamalarıyla ittifaktaki varlıklarını söylemesi haberini vermiştir. CHP’li adaylar ya da haberi eleştiren çevreler bizden değil HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’den açıklama istemelikdirler.”

Nasıl yani? Temelli’nin tehdit ettiğini söyleyen ama hiçbir delil sunamayan söz konusu gazete, insanların aklıyla mı, okurların kendisini gerçeğe bağlı kalmaya davet etmesiyle mi alay ediyor? Çünkü bu açıklamasında bile hakikatle savaşa devam ediliyor: “Temelli’nin açıklamalarıyla ittifaktaki varlıklarını söylemesi haberini vermiştir.” Halbuki programın hiçbir yerinde Temelli, ittifakta varlıklarının olduğunu söylememiştir.

Peki ya Hürriyet’in ileri sürdüğü Temelli tehdidi nerede?

Hürriyet sanki haberinden haberi yokmuş gibi “ben bilmem, gidin onu da Temelli’ye sorun” gibi sinik bir tavır takınmayı tercih ediyor: “CHP’li adaylar ya da haberi eleştiren çevreler bizden değil HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’den açıklama istemelidirler.”

MEKANİK BİR ŞEKİLDE HAREKET EDEN KUKLALAR

Gazetecilik mesleği açısından “söylenmeyi söylenmiş gibi yazma hürriyetini” kullanmaktan daha büyük bir tehdit olduğunu düşünmüyorum. Yalan da bir siyasi faaliyettir ama gazetecilik bu faaliyetin üreticisi değil, olsa olsa ifşacı olabilir. Aksisi gazetecilik istismarına girer.

Travma ve tanıklık alanında çalışan en önemli kuramcılardan Cathy Caruth, Hannah Arendt’ih Siyasette Yalan kitabının sonsözünde şöyle diyor: “Yalanın tehlikeli yanı tarihi gizlemesi değil, kendi eylemini (ve tarihini) hakiki siyasi başlangıçların yerine geçirmesidir. Arendt, Totalitarizmin Kaynakları adlı kitabında totaliterlikte ‘tarihin toptan yeniden yazımı’ girişiminin yalnızca geçmiş tarihi inkâr etmekle kalmadığını, ‘tamamen uydurma bir dünya’nın üretimini de başlattığını söyler. Bu uydurma dünya, hem uydurulan yalanların zorla gerçeklerin yerine koyulmasıyla, hem de ‘organize’ propaganda ve korku saçma yoluyla insanların eyleme geçme kabiliyetlerinin tasfiye edilmesi, böylelikle tamamen öngörülebilir ve mekanik bir şekilde hareket eden kuklalarla dolu bir dünya yaratılmasıyla oluşturulur.” (Sel Yayıncılık)

Hiçbir gözün “görmedim” diyemeyeceği kadar aleni olan bir hakikatle savaşa girişmek için epey büyük bir güç lazım. Bırakın belli bir medya grubunun, siyasi iktidarın kendisi bile böylesi bir mutlak güce sahip değil. Dolayısıyla iktidar yanlısı medya, hakikatle savaşta muzaffer olacağını sanıyorsa, fena halde aldanıyor olabilir. Dahası, hangi sebeplerden olduğunu bildiğimiz üzere üretmeye giriştiği uydurma dünyada “mekanik bir şekilde hareket eden kuklalar” kendisinden ibaret kalabilir.

Fakat işin o kısmı biz okurları da gazetecileri de kısmen ilgilendirir; gerisi kendilerine kendilerine kalmış.

Bağra basılan taşlar yerine oturdu

Faşizm sandıkla gitmeyebilir, baskılar artabilir, kayyımlar atanabilir, belediyelere iş yaptırılmayabilir. Ama faşizmin kalıcılığı, muhalefetin ortadan kaldırılmasıyla mümkün. Öyle görünüyor ki AKP hiçbir yöntemle muhalefetin direncini kıramıyor. Bu direnç, Kürtlerin bağırmasına bastığı taşlar yerli yerine oturtulduğunda, ekonomik çöküntü ve iktidarın siyasal tükenişiyle örtüştürüldüğünde, yakın olmasa bile uzak gelecek açısından umut yeniden filizlenebilir.

İRFAN AKTAN

HDP'nin 31 Mart stratejisi "Kürdistan'da kazanmak, batıda AKP-MHP'ye kaybettirmek" üzerine kurulmuştu. Bu strateji kayımlar yoluyla zaptedilmiş bazı yerlerde devletin zor aygıtlarına, manipülasyona ve "garnizon etkisine" takılmış olsa da, en az 7 Haziran seçimleri kadar Türkiye siyasetinde tarihi bir dönemeç yarattı.

HDP, başta Ankara ve İstanbul olmak üzere aday göstermediği en kritik yerlerde AKP-MHP'ye kaybettirdi. Bu açıdan Kürtler, devlet baskısının mutlak olmadığı batıda devlete gereken yanıtı verdi. Kürdistan'da ise devletin baskısı, perde arkasında yerli işbirlikçiler üzerinden yürütülen çıkar görüşmeleri, "garnizon etkisi" yer yer iktidar lehine sonuçlar çıkarsa da, Kürtlerin genel tutumu değişmedi.

Özetle Kürtler, Şırnak başta olmak üzere devletin zor aygıtlarının devreye konduğu, etkili aktörlerinin çoğunun hapiste veya sürgünde olduğu, sürekli gözaltı ve engellemelerle karşılaştığı belli bölgelerde gösteremedikleri güçlerini, Türkiye'nin batısında, HDP'nin ve Selahattin Demirtaş'ın çağrısıyla, "bağlılarına taş basarak" yaptı ve iktidara kaybettirdi. Dolayısıyla Kürtler, Türkiye'nin batısında bağlılarına bastıkları taşları yerine oturttu. Peki CHP de bu taşları yerli yerine oturtabilecek mi?

EMANET OYLARIN HAKKINI VERMEK

Eğer CHP başta olmak üzere muhalefet, Kürtlerin bağlılarına bastıkları taşların kıymetini bilip bu taşlarla iktidarın anti-Kürt politikasına karşı bir duvar örmeye yönelirse, Türk milliyetçiliğini ve devlet korkusunu aşarak Kürt politikasında ciddi bir revizyona yönelirse, en azından 7 Haziran geçersiz sayılarak yapılan 1 Kasım seçimlerinin akıbetinden sıyrılabilir.

Hatırlanacağı gibi HDP 7 Haziran seçimlerinde kendisine CHP'li seçmenden gelen desteği "emanet oy" olarak kabul etmiş ve bu emanete sahip çıkacağını ifade edip AKP'yle de herhangi bir koalisyon görüşmesine kapalı olduğunu ilan etmişti. HDP bu duruşunun bedelini ağır ödediği halde çizgisinden geri durmadı.

Şimdi CHP ve diğer muhalefetin sırtına binen

borç, Kürtlerin "emanet oylarının" hakkını vermek. Ancak 31 Mart akşamı Kılıçdaroğlu'nun İstanbul seçimlerinin kaderini belirleyen Kürt seçmene teşekkürü bile çok gördüğü gözden kaçmadı.

Buna mukabil gerek Erdoğan gerekse Bahçeli, "garnizon etkisiyle" bölgede elde ettikleri "başarıyı" ısrarlı bir biçimde Kürtlerden gelen bir destek olarak sunmaktan geri durmadı ki, buna birazdan geleceğim.

HALKTAN ALINAMAYAN GÜÇ, DEVLET GÜCÜYLE TELAFİ EDİLMEMEYE ÇALIŞILACAK

Erdoğan ve Bahçeli'nin ağız birliği yapmışcasına önümüzde uzun bir "seçimsizlik" dönemi olduğuna dair vurguları da boşuna değil.

"Artık sık sık seçimlerle iç içe olmayacağız. Ekonomiyle, siyasetiyle, özellikle savunma sanayiyle yatırımlarla üretimlerle nasıl meşgul olacağız, buna odaklanacağız." (Erdoğan).

Üke gündeminde seçim konusu tamamen kalkmıştır. İstikrar temellenmiş, Türkiye'nin önü açılmıştır." (Bahçeli).

Öyle anlaşılıyor ki AKP-MHP koalisyonu, yaşadığı hezimetin üstesinden yeni bir seçimle gelemeyeceğini, karşı karşıya buldukları halk tepkisinin artık yapılaştaştığını görüyor.

Dolayısıyla AKP-MHP'nin kendilerini uzun bir süre "sınatmamak" için erken seçime başvurmayıp halktan alamadıkları gücü devletin zor aygıtları üzerinden telafi etmeye yöneleceği, uzun "seçimsizlik" dönemini, kaybettiği belediyeleri çeşitli müdahalelerle yıldırma, yıpratmaya çalışarak geçireceği ve bunu başardığı anda da yeni bir seçime yöneleceği anlaşılıyor.

Bu yeni bir baskı dalgasının da işareti olarak okunabilir ki, sinyalleri de verildi.

Ayrıca balkon konuşmasında Erdoğan'ın Menbiç ve Fırat'ın doğusuna askeri müdahale işareti vermesi de dikkatlerden kaçmamalı. İktidar hem ekonomik hem siyasi krizini yeni bir savaş politi-

kasıyla örtmeye, yeni bir militarizasyon sürecini devreye sokarak muhalif kitleleri “vatan-millet-be-ka” söylemi üzerinden sindirmeye yöneleceğe benziyor.

ERDOĞAN VE BAHÇELİ NEDEN KÜRTLERE TEŞEKKÜR ETTİ?

Gelelim Erdoğan ve Bahçeli'nin “Kürt kardeşlerine” yönelik ısrarlı teşekkürlerine...

Bahçeli kısa kesti: “İstismar ve yalanlara sırt dönen Kürt kökenli kardeşlerimize onurlu duruşlarından ötürü teşekkür ediyorum.”

Erdoğan ise “Doğu ve Güneydoğu'daki başarıları” dolayısıyla Kürtlere yaptığı teşekkürüne ilave olarak askeri güç kullanımına [işaret etti](#): “Bu sonuçlar Kürt kardeşlerimizin iradelerini ne terör örgütüne ne de terör örgütünü arkaya alanlara iradesini teslim etmeyeceğini göstermiştir. (...) Bölgemizde oluşan tehditleri diplomasi kanalları ve askeri gücümüzü kullanarak ortadan kaldırmayı sürdüreceğiz.”

Erdoğan-Bahçeli'nin “Kürt kardeşlerine” teşekkürü, batıdaki kaybı “doğudaki başarı hikâyesi” üzerinden örtme çabası olarak okunabilir.

Fakat AKP-MHP'nin sadece “doğudaki başarı hikâyesiyle” yetinmeyip dört yıldır devam ettirilen savaş politikasını da derinleştireceği ve ekonomik çöküntüyü de bu şekilde manipüle etmeye çalışacağı görülüyor.

FAŞİZM SANDIKLA GİTMİYEBİLİR, BASKILAR ARTABİLİR, KAYYIMLAR ATANABİLİR AMA...

Her durumda AKP-MHP koalisyonu İstanbul dâhil olmak üzere Türkiye'nin batısında da doğusunda da kaybettiğini itiraf etmeyecek. İstanbul'u kaybettiklerini kabullenseler bile “seçimi kazanmış gibi” konuşacak ve anlatacaklar. Bunu yaparken de kazananları “yönetin de görelim” diyerek engellemeye, zorlamaya ve yukarıda da dediğim gibi uzun seçimsizlik döneminde yıpratmaya çalışacaklar.

Fakat an itibariyle 1 Nisan'dayız ve gerek ekonomik kriz gerekse Türkiye'nin başta Suriye olmak üzere

karşı karşıya bulunduğu tıkanmışlık 1 Nisan şakası değil. AKP, kazanmış gibi yaparak ekonomik krizin bedelini de üstlenmek ve bu süreci yönetmek zorunda kalacak.

Başta Kürtler olmak üzere AKP'nin politikalarından bezen kitleler, 31 Mart'ta muhalefete tarihi bir kaldıraç sundu. Eğer muhalefet bu kaldıraç kullanabilirse, AKP-MHP'nin kazanmış gibi yapmasının hükmü kısmi kalır ve uzun seçimsizlik süreci muhalefetin değil iktidarın aleyhine işleyen bir takvime dönüşür.

Faşizm sandıkla gitmeyebilir, baskılar artabilir, kayyımlar atanabilir, belediyelere iş yaptırılmaya-bilir. Ama faşizmin kalıcılığı, muhalefetin ortadan kaldırılmasıyla mümkün. Öyle görünüyor ki AKP hiçbir yöntemle muhalefetin direncini kıramıyor. Bu direnç, Kürtlerin bağırklarına bastığı taşlar yerli yerine oturtulduğunda, ekonomik çöküntü ve iktidarın siyasal tükenişiyle örtüştürüldüğünde, yakın olmasa bile uzak gelecek açısından umut yeniden filizlenebilir.

Mazbatanın gölgesinde

AKP-MHP blokunun önümüzdeki dönemde, 31 Mart'ta Kürtlerle Türkiye muhalefeti arasında oluşturulan gayri resmi ortaklığı dağıtmak için çeşitli yöntemlere başvurması güçlü bir olasılık. Bu yöntemlerin başında, Kürt hareketini baskılayıp onunla dayanışmanın önünü tıkamak ve Kürt siyasetine yapılanları diğer muhalefete karşı caydırıcı bir derse dönüştürmek geliyor. O halde en az Kürt hareketi kadar Türkiye muhalefetine de önemli bir sınavla karşı karşıya olacağı günlere yaklaşıyoruz. Bu sınavlardan biri aslında halihazırda veriliyor da: Açlık grevleri.

İRFAN AKTAN

Bundan tam bir hafta önce yapılan seçimlerin özellikle İstanbul sonucunun AKP-MHP tarafından kabullenilmemesi sadece İstanbul'u ilgilendirmiyor. Özellikle iktidar yanlısı bazı kesimlerin, yandaş medyanın ortada bir "millet iradesi" varken devlet kuvvetine işaret etmesi, hakarete varan yayınlar yapması toplumsal kutuplaşmayı daha da derinleştiriyor. Bazı kişi veya gruplar tarafından zaman zaman aba altından sopa gösterilerek, hakkın teslim edilmemesi halinde gösterilecek olası tepkilerin hangi yöntemlerle bastırılacağına dair "eylem planları" bile dillendiriliyor.

Yakın zaman içinde derinleşmesi neredeyse kaçınılmaz görülen ekonomik buhran veya yoksul halk kitleleri açısından daha sarıh tarif edeceksek derin açlık, iktidara yönelik hoşnutsuzluğu derinleştirilebilir. Fakat iktidar bloku, açlığın çaresi olarak yapısal düzenlemelere, demokratikleşmeye, kutuplaşmayı azaltmaya yönelmek yerine sopa yöntemine başvuracaksa, artık ne verilmiş mazbatanın ne de yapılmış seçimlerin hükmü kalır.

Zaten kimi güçler, yaşanan yönetememe sorununa rağmen genel seçimlerin erkene alınmayıp dört

buçuk yıl sonra gerçekleştirilmesi ve o zaman AKP-MHP koalisyonunun sandıktan daha bariz bir yenilgi alması halinde yine “sandık darbesi” söylemini dillendirerek zor yöntemlerine başvurmasını insanların zihninde “olmaz” olmaktan çıkarmak istiyor.

Düşünün ki, muhalefet ağır baskılara rağmen dört buçuk yıl boyunca kitleleri kendi politikasına ikna etmek üzere siyaset yapacak, sonra 7-8 saatliğine sandıklar kurulacak ve o sandıktan çıkacak sonucun da iktidar tarafından kabul edilip edilmeyeceği meçhul olacak! Bu meçhul geleceğin nasıl bir toplumsal-siyasal sıkışmışlığa, çaresizliğe sebebiyet vereceği ayrı bir mesele olarak muhalefetin önünde duruyor. Özetle iktidarın, kendisini ellerinin üstünde tutması şartıyla “millet iradesine” saygı göstereceğinin işaretlerini veren İstanbul düğümü bugün çözülsün bile, önümüzdeki dönemin temel sorunu halini alacağı benziyor.

KAZANIMLARIN ORTAĞI, BEDELİN SEYİRCİSİ POZİSYONU

Öte yandan HDP'nin Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen, iktidarın 31 Mart'ta, Kürtler eliyle aldığı mesaja yeni bir baskı dalgasıyla yanıt verebileceğini söylerken ortak bir soruna [işaret ediyordu](#).

Fakat öyle görünüyor ki bu ortak sorun, tüm muhalefet kesimlerinin ortak kaygısı olarak algılanmıyor. Kürtlerin maruz kaldığı veya kalacağı yeni bir “bedel” sürecine sırtını dönecek bir muhalefet, sadece dayanışmadan kaçmış olmayacak, aynı zamanda iktidarın baskısından sıyrılmak için Kürtlerin ezilmesine bir kez daha göz yummuş olacak. Bu, sadece kazanımların ortağı, kayıpların ise seyirciliği pozisyonuna işaret eder ki, bu pozisyon Kürtler dışındaki muhalefetin de, devletin zor aygıtları karşısında artan bir hızla erimesini veya kitlesel teslimiyetini beraberinde getirebilir.

AKP-MHP blokunun önümüzdeki dönemde, 31 Mart'ta Kürtlerle Türkiye muhalefeti arasında oluşturulan gayri resmi ortaklığı dağıtmak için çeşitli yöntemlere başvurması güçlü bir olasılık.

Bu yöntemlerin başında, Kürt hareketini baskılayıp onunla dayanışmanın önünü tıkamak ve

Kürt siyasetine yapılanları diğer muhalefete karşı caydırıcı bir derse dönüştürmek geliyor. O halde en az Kürt hareketi kadar Türkiye muhalefetinin de önemli bir sınavla karşı karşıya olacağı günlere yaklaşıyoruz.

MUHALEFETİN BÜYÜK SINAVI: AÇLIK GREVLERİ

Bu sınavlardan biri aslında halihazırda veriliyor da: Açlık grevleri.

Yüzlerce insanın neredeyse ölümün eşiğine geldiği açlık grevi, sanki sadece Kürtlerin meselesiymiş gibi algılanıyor ve insanların açlıkla duyurmak istedikleri sesin batıda neredeyse hiçbir yankısı olmuyor.

Cezaevlerinden gelen ölüm haberleri, Kürt hareketinin günlerdir yaptığı çağrılara, gösterdiği tepkilere rağmen devam ediyor. Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması için Zülküf Gezen, Ayten Beçet, Zehra Sağlam, Medya Çınar, Yonca Akici ve Sıraç Yüksek, Almanya'da da Uğur Şakar ve son olarak Elazığ 1 No'lu Cezaevi'nde bulunan Mahsum Pama ile birlikte sekiz kişi hayatına son verdi.

Tecridin kaldırılması için HDP Hakkâri Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in 8 Kasım 2018'de başlattığı açlık grevi bugün (7 Nisan) itibarıyla, 151. gününe girdi.

Dünyanın çeşitli yerlerinde açlık grevi sürdüren onlarca kişi, kritik aşama olan 70 günü çoktan aştı.

Hewler'de açlık grevine giren Nasır Yağız 139. gününde ve sağlık sorunları derinleşmiş durumda. Hapishanelerde ise açlık grevine başlayan ilk gruptakiler 114. gününe girerken 17 Aralık'ta aralarında Dilek Öcalan'ın da bulunduğu sürgündeki 14 Kürt siyasetçisinin Strazburg'da ve İmam Şiş'in Galler'de sürdürdüğü açlık grevi 112. gününe girdi. Yine cezaevindeki eski milletvekilleri Sebahat Tuncel ile Selma Irmak, bugün itibarıyla açlık grevlerinin 82. gününe girdiler.

16 Aralık 2018'den bu yana 68 cezaevinde çeşitli tarihlerde açlık grevlerine başlayan tutuklu-hükümlü sayısı 335 iken, 1 Mart 2019 tarihinde

Kürtler 31 Mart'ta Türkiye'nin batısında kullandıkları "stratejik oylarla" sadece iktidara değil, iktidarın karşı propagandası yüzünden kendileriyle yan yana görünmekten bile korkan muhalefete de bir ders vermek istediler. Bu dersten iktidarın nasıl bir ders çıkaracağı aşağı-yukarı belli. Sekiz ölü ve açlık grevindeki binlerce insana rağmen iktidar kulağının üstüne yatmış durumda. Bu tutum, bu suskunluk bile, iktidarın kendi sorumluluğundaki insanların hayatıyla ne kadar ilgili olduğunu göstermeye yetiyor. Sonuçta herhangi bir iktidar, karşısında böyle bir tablo görmek istemez ve bunu sonlandırmak için belli bir çaba sarf eder. Fakat bizdeki iktidar asgari çabayı bile sarf etmeyerek krizin derinleşmesini izlemekle yetiniyor.

itibaren, en az 92 cezaevinde binlerce tutuklu-hükümlü süresiz-dönüşsüz açlık grevine başladığını duyurmuştu. Yani şu anda Türkiye'nin farklı cezaevlerinde binlerce kişi açlık grevinde. Ayrıca HDP milletvekilleri Dersim Dağ 3 Mart'ta, Tayip Temel ve Murat Sarısaç ise 8 Mart'ta başlattıkları açlık grevine devam ediyorlar.

KÜRTLERİN STRATEJİK OYU HEM İKTİDARA HEM DE MUHALEFETE BİR DERSTİ

Binlerce insanın tecridin kaldırılması talebiyle böylesi ağır bir yükün altına girmesini, Kürtlerin Öcalan tapınçlığıyla ilişkilendirmeye çalışmak, soğuk hakikati tersyüz etmenin ötesinde, bu büyük insanlık krizini de hiçleştirmek, görmezden gelmek değil midir?

Kürtler, bedelini tüm Türkiye'nin ödediği kendi kuşatılmışlıklarının silahlı çatışmalarla, ölümlerle, operasyonlarla çözülemeyeceğini defalarca haykırdılar. Demokratik Kürt siyasetine göre Öcalan'ın vereceği mesajlar yeni bir sayfayı mümkün kılabilir, her gün daha da derinleşen kör düğümün çözülmesine yol gösterebilir.

Bu beklentinin mevcut iktidar yapısı söz konusuysen ne kadar gerçekçi olup olmadığı ayrı bir hadise. Fakat sonuçta ortada buz gibi bir hakikat duruyor ve takvim insanların canı pahasına işliyor.

Kürtler 31 Mart'ta Türkiye'nin batısında kullandıkları "stratejik oylarla" sadece iktidara değil, iktidarın karşı propagandası yüzünden kendileriyle yan yana görünmekten bile korkan muhalefete de bir ders vermek istediler. Bu dersten iktidarın nasıl bir ders çıkaracağı aşağı-yukarı belli. Sekiz ölü ve açlık grevindeki binlerce insana rağmen iktidar kulağının üstüne yatmış durumda. Bu tutum, bu suskunluk bile, iktidarın kendi sorumluluğundaki insanların hayatıyla ne kadar ilgili olduğunu göstermeye yetiyor. Sonuçta herhangi bir iktidar, karşısında böyle bir tablo görmek istemez ve bunu sonlandırmak için belli bir çaba sarf eder. Fakat bizdeki iktidar asgari çabayı bile sarf etmeyerek krizin derinleşmesini izlemekle yetiniyor.

MAZBATA DÜĞÜMÜ, AÇLIK GREVİ DÜĞÜMÜ

Bununla beraber muhalefetin açlık grevlerine yüzünü dönüp dönmemesi, bu ağır bedelin daha da ağırlaşmaması için yasaların uygulanması talebine ortak olup olmaması, Kürtlerin 31 Mart desteğiyle verdiği mesajdan ders çıkarıp çıkarmadığını gösterecek. Kürtlerin şu aşamada öncelikli beklentisi İmamoğlu'nun mazbatayı alıp almaması değil, başta cezaevleri olmak üzere açlık grevindekilerin aleyhine işleyen günlerin de çetesinin tutulması ve bu grevin sonlandırılmasının koşullarının yaratılması için çaba sarf edilmesi. Mazbata düğümü muhalefet için bir büyük sorunsa, açlık grevleri de tüm Türkiye'nin önündeki en can yakıcı düğüm olarak çözülmeyi bekliyor.

Bu yol Erdoğan'ı devirmeye çıkmaz

Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın çok başarıyla uyguladığı “denkleştirme” ya da “eşitleme” stratejisini Ozan Arif vesilesiyle denedi. Ama ne deneme: Irkçı, saldırgan, şiddeti öven ve sevincini ya da öfkesini lümpen bir dille bağırmaktan gurur duyan bir figürü Pir Sultan'dan Neşet Ertaş'a gelen bir ozan geleneğiyle eşitleyiverdi. CHP ya takibe yapıyor ya da Ozan Arifleşiyor...

ALİ DURAN TOPUZ

Bu işin ustası Erdoğan'dır. Siyasal şöhreti sadece farkları güçlendirerek, kutuplaştırarak elde edilmiş değildir, büyük eşitleyicidir de. Büyük düzleştirici. Dümdüz eder.

Anti emperyalizm yapacaksa Amerikalara Nazım Hikmet ile kafa tutar mesela. Faşist darbelere karşı çıkılıyormuş görüntüsü üretilecekse Erdal Eren ve Necdet Adalı'yı Mustafa Pehlivanoğlu ile birlikte zikredip gözyaşı döker. İttihatçı paşaları şeytan tahtına oturtsa da konu Ermeni soykırımını oldu mu yüce ecdat katına çıkarır.

Kürtlerin gönlünü mü alacak? [Saymaya başlar:](#) “Cumhuriyeti biz hep birlikte kurduk. Mevlana ne kadar bu toprağın insanıysa, Ahmedî Hani (Ehmede Xani) de işte o kadar bu toprağın insanıdır. Yunus

Emre ne kadar bu toprağın sesiyse, Mela Ceziri (Melayê Cizirî) de işte o kadar bu toprağın sesidir. Hacı Bektaş Veli ne kadar bu toprağın evladıysa, Faki Teyra (Feqiyê Teyra) da İbrahim Gülşeni de işte o kadar bu toprağın evladısıdır. Bizim derdimiz bu. Aşıklar, ozanlar nasıl bu toprakların sesi, nefesiye, dengbejler de aynı şekilde bu toprakların sesidir, nefesidir.”

SİYASİ NEZAKET BAŞKA ÇAM DEVİRMEK BAŞKA

Bu sureti haktan görünen denkleştirici tutumun bir örneğini de Kemal Kılıçdaroğlu verdi dün. Ama ne örnek! Bir siyasi lider olarak, bir seçmen kesimini gözetererek, cenazeye karşı vazife geleneğine yaslanıp Ozan Arif'e başsağlığı dileyebilirdi. Ailesini arayabi-

lır, yoldaşlarına seslenebilirdi. Bundan hoşlanmayan olsa bile siyasi nezaket örneği sayılabilirdi. Fakat Kılıçdaroğlu başka bir şey yaptı, Erdoğan'ın çok kullandığı denkleştirme, düzleştirme tekniğini alıp Ozan Arif'e uyguladı.

Böylece bir angaje militan, "ülkücülerin ozanı", Pir Sultan Abdal ile Aşık Daimi ile Aşık Mahzuni ile Aşık Veysel ile Neşet Ertaş ile denkleşiverdi. Elbet sorun Ozan Arif'in angaje olmasında değil tek başına, militan olmasında da değil. İkisi de haklıdır.

Fakat ortaokullar arası kardeşlik açıklamaları yarışması finalinde değiliz, siyasetin göbeğindeyiz. Ülkücü gazetelerin (Ortadoğu ve Türkün) ölüm haberini vermediği, MHP yönetiminin daha bir yıl önce hakaretler yağdırdığı siyasal bir figür hakkında konuşuyoruz. ("Şerefsiz" koşuğu nedeniyle Bahçeli dava da açtı) Bir yıl önce bir başka CHP'li, Atilla Sertel aynı kişinin ırkçılığı iktidar eleştirisinin temeli yapan bir başka koşuğunu Meclis kürsüsünde okumuştur. (Şöyle bir bölüm var içinde "Trabzon'a bile Katarlı girmiş,/Uzungöl'e Arap postunu sermiş...)

UZAN ARIF KAPISINDAN CHP'YE AKIN

Siyasetin göbeğindeyse yapılanın önce siyasi anlamını bulmak gerekir. Ya bu açıklama çok samimidir yani CHP, "Ozan Arif"i has adamları sayan ülkücü gurubun ideolojisini benimsemiş, onun koşuklarını, adını saydığı beş Alevi şairin düzeyinde görmektedir ya da ülkücü oyları almak amacıyla bir tür takiye yapmaktadır. Tabii ki siyaset/samimiyet bağı ele gelir bir bağ değildir, en samimi görünen en gayri samimi olabilir ve tersi. Örneğin, Ehmedê Xanî'yi "değerimiz" diye zikreden iktidar ile heykelini parçalayıp görüntülerinin yayılmasını zafer sayan iktidar aynı iktidar. Yine "milliyetçiliği ayaklar altına alan" iktidar ile onu bugünlerde baş tacı yapan iktidar da aynıdır. Özetle, ya ülkücü oyları almak için böyle yapıyor CHP ya da gerçekten böyle görüyor. Elbette "iktidar bloku" etrafındaki seçmenin gönlünü kazanmak, oylarını almak mümkün olmazsa durum hep aynı kalır. O oyları almak gerekir.

Fakat Ozan Arif kapısından CHP'ye akın edecek seçmenin, Pir Sultan kapısından girecek seçmenle el ele yol yürüyeceğini kim söylemiş? Hem de iktidara kadar? Yani hem Alevi kanı dökenlerin yoldaşı hem Pir Sultan'ın yoldaşı aynı yerde mi olacak? Hem Ozan Arif Kapısı hem Pir Sultan kapısı nasıl açık kalacak?

ÇARE DAHA IRKÇI, DAHA GERİCİ ÖLMÜK Mİ?

Ne engel var denilebilir. İkisi de insan. İkisinin iki eli iki kulağı var. Sazı o elle tutup çalıyor, söylediklerini o kulakla işitiyor. Zaten benzerlik de en fazla bu ka-

dar. Ozan Arif sadece angaje militan bir ozan değildir, açıkça ırkçıdır, cinayetleri, katliamları övmüştür. Hrant Dink'in katillerini, tetikçisinden azmettiricisine kahramanlaştırmaya girişmiş bir suç ve suçlu övücüsüdür. Maraş, Sivas ve Çorum katliamcılarının yol arkadaşı, ülküdaşı, eylemdaşıdır. Ozan Arif adı üzerinden gelecek seçmen sizi bu kanlı sahaya taşımaktan başka işe yaramaz.

Türkiye'yi gemiye benzetmeyi sever siyasetçiler, gemi dört nala ırkçı, dinci ve lümpen bir yolda çocuklar gibi şen ilerlerken daha ırkçısı, daha sağcısı, daha dincisi benim diye bağırarak çözüm olabilir mi?

ERDOĞAN'IN TARİHİ SİLME YÖNTEMİ

Kılıçdaroğlu'nun eşitlemesi, özel bir temele dayanıyor: Tarihsizleştirmeye. Bu tarihsizleştirme olmadan Ozan Arif ile o beş ismi denkleştirmek mümkün olamaz. Hiçbir bakımdan. Erdoğan'ın eşitlemeleri de kısmen öyleydi ama o hangi isimleri yan yana getireceğini biliyordu her zaman. Feqiyê Teyra ya da Ehmedê Xanî ile Hacı Bektaş veya Yunus Emre'yi "bizim" diye sahiplenirken Erdoğan'ın gizlediği, tarihsizleştirdiği şey, Kürtçeye siyaseten biçilen kadedir. Yoksa Xanî ile Yunus Emre arasında ne sorun olacak? İkisini birden sahiplenmede de elbette sorun yok. Ama birinin dili yok oluyorsa ve bu yok oluşu siyaseten destekliyorsanız, tarihsiz düşünme yoluyla (bir reklam tekniği mi bu?) iki ismi birlikte anıp yaptığınızı gizlersiniz.

'LÜMPEN MUHAFAZAKARLIK'

Kılıçdaroğlu'nun eşitlemesi hem Pir Sultan'dan Neşet Ertaş'a gelen müzikal, dini, siyasi ve ahlaki tarihsel gelişmeleri unutturuyor hem de bizzat o tarihe karşı yürümüş, kurşun sıkılmış, ateş açmış bir kesimin yapıp ettiklerini unutturuyor. Ozan Arif'in açıkça Aşık Mahzuni ile sorunu vardı mesela. Unutmadan, bir not da mezkur militanın edebi/sanatsal/ozansal değeri hakkında: Kemal Can'ın dün Duvar'da yazdığı "[Lümpen muhafazakarlık](#)" makalesinde saptadığı lümpen tarzın ve dilin üreticilerindendir Ozan Arif. Kılıçdaroğlu'nun eşitlediği beşlinin sazlarının gölgesinde bile kat kat daha fazla şiir, sanat, edebiyat vardır.

Unutmaktan bahsettik, unutmak gerekir tabii ki, her şey her an hatırlanarak devran dönmez. Ama neyi hatırlatıp neyi unuttuğu önemli bunu yapanın. Ozan Arif unutulmasın diyorsanız, Maraş unutulsun diyorsunuz. Hrant Dink unutulsun diyorsunuz. Oğün Samast beresi takmaya da hazır mısınız o zaman? Siz çok yanlış gelmişsiniz. Bu yol Erdoğan'dan iktidarı almaya, onu devirmeye çıkmaz en fazla çam devirmeye çıkar. Çünkü bu yol onu iktidar yapan yol zaten.

Kürt anasını görmesin koalisyonu

Seçimin asıl konusu belli oldu: Kürt. İstihbarat listeleri yayınlanıyor, politikacılar “normal Kürt” ve “anormal Kürt” ayrımı yapıyor. GBT denilen kurumlaşmış hukuksuzluk şantaj olarak öne sürülüyor. Laf lafı açarken, nutuk nutka eklenirken neredeyse “Kürtler Kürdistan’a” sloganı atılacak. Şimdilik sadece Sezai Temelli’ye gösterildi o ikametgâh.

ALİ DURAN TOPUZ

Aslına bakarsak yerel seçim var. “Yer”i yönetecek kişiler seçiliyor, belde, ilçe, il. İstanbul, Andırın, Kars, Alanya, Rize, Bodrum, Pötürge, Bor, Nusaybin, Vize... Hangi yerin ne derdi var, kim ne derman öneriyor, nerede kimler ne yapacak, konuşulan bu değil.

İktidar, 2010’dan beri her seçimi Erdoğan figürü etrafında ve bir ya da iki sert kavga konusu başlık altında yürütüyor. Oğul Bush’un dünyaya ilan ve armağan ettiği çatışma stratejisiyle: “Ya bizden yanasın ya düşmansın/teröristsin.”

SEÇİMİN ANA BAŞLIĞI: KÜRT

Bu seçimde resmi başlık “beka”, yok Beka vadisi değil, iktidarın bekası. Varlık yokluk kavgası. Var kalmak için yok etme kavgası. Kurationsızlaşmış kökten rekabet. Bol tehditli şantajlı (hapis, kayyım vs) lafların yanı sıra özel bir başlık var: Erdoğan hakkında konuştu, Bahçeli konuştu, Akşener konuştu, Özahseki konuştu. Başlık, “Kürt.” ve “Kürdistan.”

Habertürk’ten Kübra Par, Özahseki’ye soruyor: **“Bu seçimde HDP tabanının oyları ve Kürt seçmen çok konuşuluyor. Ankara’da Kürt seçmen ne yapar, size oy verir mi?”**

El cevap: **“Elbette ki PKK gibi eli kanlı, lanet bir örgütün oylarını istemem. Ancak, Ankara’da yaşayan tüm Kürt kardeşlerimizin oylarına talibim, çünkü onlar masum insanlar, normal vatandaşlar.”**

Özahseki’ye inanırsak, “PKK oyu” diye bir oy var! Bir de, “Ankara’da yaşayan” ve “masum insanlar, normal vatandaşlar” olan Kürtler. Normal vatandaşlar? Demek anormali de var?

ŞEREF BORSASI

Özahseki’den önce Devlet Bahçeli bir iki gün arayla aynı “seçmen” hakkında konuştu:

“Kürtçe konuşan kardeşlerimizin alayının oyuna talibiz. Çünkü onlar bizim kardeşimiz. Onların içerisinde HDP’li çok az sayıda insan vardır.”

Ne olmuş nasıl olmuşsa o “az sayıda” HDP’li, Meclis’e MHP’den daha çok milletvekili yollamış ama kurcalamak saçma, Bahçeli matematiğiyle kim baş edebilmiş?

Bahçeli’de “normal”in yerini “Kürtçe konuşan” alıyor “anormal” ise HDP’li. Kürtçe konuşanlar içinde HDP’li çok az olduğuna göre, HDP’nin aldığı 6 milyon oy kimden geldi sormak gerekir mi? Retoriğiyle matematiği özgünlük konusunda yarışan Bahçeli’ye sorsak bile cevap için bir dekoder gerekir. Neyse. Bahçeli, bu cümlenin bir benzerini daha sonra da kurdu:

“Kürt kökenli kardeşlerimiz bu hain planları alt üst eder, zilleti reddeder, PKK’nın siyasi aparatı HDP’ye şamarı indirir.”

“Hiç kimse İstanbul’daki 3 milyon şerefli Kürt kökenli kardeşimin üzerine plan yapmasın...”

Bunlar tespit mi, dua mı, talimat mı, tehdit mi anlamak zor. Aynı ikilik burada da var: bir yanda şerefliiler, öte yanda HDP'liler. Şeref borsasının bu milliyetçi kurdu, tabii ki "şerefi şarta bağlayacak: HDP'ye oy vermemek. Verenler, "normal" olmayanlar, "masum" olmayanlar... Meral Akşener, İğdır adayını geri çekerken, aynı ikiliği kuvvetle vurguluyordu, "İğdır'ı HDP alırsa sorumlusu biz değiliz" gibilerinden. "HDP bir şey almasın" ya da "Kürt anasını görmesin" koalisyonuna göz kırpmıyor Akşener. Malum, Kürt anasını göreceksin de cezaevinde göreceksin, orada Kürtçe de serbest üstelik.

MÜJDE, KÜRDİSTAN VAR! AMA UZAKTA

Cezaevinde Kürtçe, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "oy isteme" tespitlerinden biri. Müthiş özgürlük. Kürtçe cezaevinde, Kürdistan Irak'ın kuzeyinde! Daha önce Mesut Barzani'yi ağırlarken "Kürdistan" kelimesini telaffuz ettiği için "bölücülük"le suçlanan Erdoğan, şimdi HDP eş genel başkanı Sezai Temelli'ye ikamet adresi olarak Kürdistan'ı gösterdi. "Defol git." Gerçi küçük ortağı Bahçeli cezaevinde de olsa Kürtçeye, Irak'ta da olsa "Kürdistan" a razı mıdır bilinmez ama biz "güldür güldür şov" mantığına sığınarak iyi tarafından bakalım: Erdoğan Kürdistan'ı tanıdı!

Neyse. Burada, Sezai Temelli'ye özel öfkeyi not edelim, aşağıda (bu yazının yarınki bölümünde) Alper Taşa yönelik özel öfkeyi anlamaya çalışırken işe yarayacak.

AMİRAL GEMİSİNDEKİ HABER

Nutuklar sürerken bir de (sözde) haber (özde istihbarat notu) çıktı. Hürriyet gazetesinde. "Millet ittifakı" nı hedef alıyor gibiydi ilk bakışta. Başlık: "CHP Saadet ve İYİ parti'nin PKK ile bağlantılı adayları."

Uzun mu uzun bir liste, Erdoğan 340 kişi olduğunu söyledi. İnsan rahatlıyor tabii, istihbarat hiç boş durmuyor, hep bizi koruyor. Ne yazıyor notlarda? Kimi tutuklu kalmış bir süre, kimi gözaltına alınmış. Niye ceza almamışlar? Orası yok. Kimi "örgüt" adına ya da işbirliğinde işler yapmış. Niye soruşturulmamışlar? Orası yok. Kimi HDP ve BDP "organizesi"ndeki etkinliklere katılmışlar. Yasal parti "organizesi"ne katılmak suç mu? Sonradan

Erdoğan'ın habere dayanarak söylediği sözlere bakarsak fena suç. Yine Süleyman Soylu'nun öfkesine bakarsak öyle suç ki devlet niye uyumuş anlamak mümkün değil.

MEFTUNE Mİ YEDİ TIRŞIK MI?

Başka "suç"lar da var: Kiminin kardeşi, kiminin yeğeni, kiminin başka akrabası "örgüt faaliyetleri"nde bulunmuş. Suçun şahsiliği? Bu "normal" şahıslar için geçerli, "Kürt" normal bir şahıs değildir, "suç"lardan toplu olarak sorumludur.

Ama özellikle biri var ki galiba hepsinden çok çok daha büyük bir suç işlemiş: "Hakkari Yüksekova DTP'nin düzenlemiş olduğu yemekli toplantıya davet edildiği şeklinde bilgiler elde edilmiştir."

Nasıl ama! Yemeğe davet edilse bile istihbaratın gözünden kaçmaz. Peki yemeğe gitmiş mi? İstihbarat o kadarını izlememiş. Ne yemiştir? Ona hiç bakmamış. Halbuki tırşik yediyse başka, meftune yediyse başka olması ejder meyvesi yediyse bambaşka. Bir kişiyi suçlamak için kanunda suçun yazılı olması gerekir tabii ama "Kürt" normal bir şahıs değildir, yemeğe davet edilmesi bile suçtur, kaldı ki yesin.

NORMAL BİR ÜLKEDE...

"Normal" bir hukukta bu listeyi yayınlamak suçtur. Normal bir hukukta devlet yetkililerinin böyle bir listeye dayanarak öfkelenmeleri normaldir, ama listede adı olanlara değil, listeyi yayınlayanlara ve oluşturanlara. Fakat biz "listedeki bilgileri dikkate almayan" YSK'ya öfkelenildiğini duyduk gördük ve listedeki kişileri seçim heyetlerine alan partilere.

Listedekiler Kürt. O halde özet: Kürt varsa kanunilik yoktur. Kürt varsa suçun şahsiliği yoktur. Kürt varsa masumiyet karinesi yoktur. Kürt varsa lekelenme hakkı yoktur. Kürt varsa (iktidara muti olanlar hariç) seçime girme hakkı yoktur. Hele hele "CHP ve Saadet" listelerinden, zinhar.

Devam edeceğim, yarın: Seçim hukuku çökerken... Seçmene şantaj... Alper Taşa ve Sezai Temelli'ye öfkenin sebebi ne? Kürdistan neresi? Bu GBT neyin nesi? Kürtlerin statüsü...

Beyoğlu ne yana düşer usta Kürdistan ne yana!

İktidar, seçim sonuçları istediği gibi olmazsa gizli yönergeye dayanan istisnai/hukuksuz bir sistemi devreye sokacağını (yani GBT'ye bakarak işlem yapacağını) ilan ediyor. Kürt'ün oy vermesi henüz engellenemediği için şimdilik oy verdiklerinin engellenmesiyle sınırlı kalacak işlemler, anlaşılır.

ALİ DURAN TOPUZ

Bu yazıda dün en son, Kürt varsa kanunilik ilkesi, suçun şahsiliği, masumiyet karinesi, lekelenmeme hakkı, istediği yere oy verme hakkı yoktur demiştik. Aslında bunlar biliniyor. Neredeyse hemen hemen her zaman böyleydi bu "hukuk."

Bu seçimde aynı hukuksuzluk gösterisi devam ederken, özel bir öfkeyle de karşı karşıya kaldık. Neden ki? Hürriyet'teki sözde haberin içeriğine benzeyen ithamlarla CHP ve Saadet Partisi'nin

yanı sıra iki özel isim de hedef oldu. HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli ve CHP listesinden Beyoğlu Belediye Başkanlığı'na aday olan eski ÖDP Genel Başkanı Alper Taş. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, şiddetli öfke eşliğinde her fırsatta çattı ikisine de. Hadi Temelli büyük bir rakip parti yöneticisi, ya bir ilçeye aday olan Alper Taş? Sinirin kaynağını Alper Taş üzerinden daha iyi anlayabiliriz sanki: Beyoğlu'nda gece gündüz çalı-

şıyor, sadece içinden geldiği sol-sosyalist hareketlerin değil, sadece CHP'nin değil İYİ Parti üzerinden milliyetçi oyları da alma çabasında. Ve ilçede (bütün İstanbul'da olduğu gibi) hatırı sayılır nüfusa sahip Kürtlerin oylarını da istiyor. Bir "koalisyon belediye başkanı" olmaya çalışıyor. "Kürt anasını görmesin" koalisyonuna karşı, "Kürtlerle birlikte belediyeyi yöneteceğiz" diyen bir koalisyon.

KALE VE İÇ-KALE TEHLİKEDE Mİ?

Alper Taş'ın senaryosu tutarsa iktidarın "kalesi" saydığı İstanbul'un "iç kalesi" niteliğini taşıyan, Erdoğan'ın hem biyolojik olarak hem siyasi olarak yetiştiği ilçeyi "kaptırma" tehlikesi var. Kürtlerle iş birliği bunun için çok önemli. İktidar partisi, Kürtlerin önemli bir kısmının oylarını alarak tüm rakiplerine fark attı yıllarca. Bir tek bugünkü HDP'yi önceleyen geleneğin gücünü kıramadı. O geleneği yalnızlaştırmak temel strateji. Bunun için mücrimleştirme mekanizmaları hep iş başında. Şimdi, CHP (veya SAADET) Kürtlerle bir barış kurabilirse, iktidara gelme bile iktidara yürüme imkânı doğacak. İktidar da bunun için bütün hukuku altüst etmeye hazır. "Beka" denilen şey de bu zaten, iktidar kubbesinde baki kalmak. "Kürt olmayan" Sezai Temelli'ye öfke de benzer bir sebepten aslında: Kürtlerle birlikte politika yapma ya da ittifak oluşturma pratiğine özel bir öfke var. İki ismin sosyalist oluşu da öfkenin bir başka katalizörü.

BİR STATÜ SORUNU

İktidar bloku ortaklarının nutuklarındaki "normal vatandaş" ve demek ki "anormal vatandaş" (yani Kürt) ayrımı bizatihi Kürtlerin statüsünden kaynaklanıyor esasen. Kürtlerin statüsü anormaldir.

Bu büyüklükte bir ulusun hiçbir statüsü olmaması anormaldir; bu durum da daima "anormallikler"e yol açtı doğal olarak ve açıyor işte. Nüfusu "Kürt-süzleştirme"ye yönelik her devlet işlemi (Erdoğan'ın "bitirdik" dediği inkâr-imha-asimilasyon) bu "anormal"e sığınarak "normal"leştirildi. Kürtlere özgürlük ve siyasal çözüm vaadiyle yıllarca politik manevralarını rahat rahat yürüten iktidar, Kürtlerin başka politik ittifak imkânı aramasına ya da başkalarının Kürtlerle ittifak girişimine öfkele-

niyor. İmkân gerçeğe dönüşme eğilimi gösterince öfke kat kat artıyor. Bu öfkeyi normal bir hukuk taşıyamaz, o yüzden hukuk da anormalleşiyor meydanlardaki nutuk da.

Hukuk zaten anormal değil mi diyeceksiniz, doğru, ama beterin beteri var daima...

SİYASAL ŞANTAJ ARACI: GBT

Normalleştirilmiş istisna (olağanüstü hal) huktundan nereye varacağı belli olmayan anti-hukuka geçtik. Bu seçimde "olağan hukuk"un içinde bir tür karadelik gibi uyuyan istisnai "GBT"nin devreye sokulması, artık seçim hukukunun da yerle yeksan edilmeye hazırlandığını da gösteriyor. Zaten, "kayyum" atamaları ve iktidar partisi içinde icat edilen "istifaya zorlama" mekanizması seçmen ve seçilmiş açısından o hukuka ağır darbeler vurmuştu. Fakat anlaşılan "seçim gösterisi"nin bundan sonra hiçbir sürprize yer bırakmayacak şekilde mutlak denetim altına alınması için elden gelen yapılacak. Şu anda elden gelen şey, Mansur Yavaş, Ahmet Türk ve "istihbarat listesi" örneklerinde görüldüğü gibi bir tür şantaj.

"Mansur Yavaş, seçimlere girebilse dahi, seçimden sonra bunun bedelini kendisi ödeyeceği gibi bedelini Ankaralılara da ödetme durumuna düşürür." Hem nalına hem mihına. Hem Mansur Yavaş'a hem "Ankaralılar"a. Gerçi zaten daha önce de "Melih Gökçek" bedeli ödemişlerdi ya neyse...

GBT'LER HAZIR

Dağıtmadan GBT meselesine dönelim:

Erdoğan konuşuyor, 25 Mart'ta:

"GBT sisteminin çok daha doğru çalışması lazım. Bu tür adamların bir defa adaylıklarının daha baştan silinip atılması lazım. Şimdi ne olacak? Seçim sonrası 340 değil mi, bu isimlerle ilgili başta benim partim olmak üzere hepimiz de yükleneceğiz. Bunların hepsinin bir defa başkansa başkanlığını, meclis üyesi ise meclis üyeliğinin düşürülmesi için müracaatlarımızı yapacağız."

Yine Erdoğan, 28 Mart'ta:

Konu Kürtler olunca razı gelinmiş her hukuksuzluk, bugünkü anti-hukukun temelinde yer alıyor. Bu seçimde, yeni yönetim sisteminin zorladığı ittifaklar kurulunca ve Kürt oylarının CHP ve SAADET dahil başka partilere gitme ihtimali doğunca hasıl olan öfke, yeni bir hukuksuzluk hamlesine yol açacak anlaşılın.

“Şimdi karşı tarafın bir adayı var, teröre bulaşmış bir kişi. Biz kararlıyız. 3-5 sene bekleyemeyiz. GBT’leri hazır tutuyoruz sonuca göre adımlarımızı atacağız.”

İlk konuşma, Hürriyet’teki sözde haber, yani istihbarat fişleriyle ilgili. İkincisi özel bir isimle, Ahmet Türk’le. “Karşı taraf” denilen HDP. Yer Mardin.

DEVLETİN ÜSTÜMÜZDEKİ ELİ VE GÖZÜ

Nedir bu GBT? Her gün sokakta polisler çeviriyor ya, kimliği alıp cep telefonuyla bir işlem yapıyor ya, o. “Genel Bilgi Toplama” sistemi var, orada “suçlu” olup olmadığımız yazılı. Polisler kimliği sistemdeki durumunuzu öğrenmek için alıyor, bu işleme “tarama” deniliyor; genel bilgi taraması.

Peki ne bu? Malum, bir suç duyumu alınması üzerine suçlunun aranması meselesi var; bilgi sisteme girer, polis/jandarma arar, bulunca siler. Bir de adli sicil meselesi var, hakkınızda kesinleşmiş bir hüküm varsa, onun hakkındaki bilgi kaydı kanunla belirlenmiş bir süre tutuluyor. Mahkumiyetiniz yoksa ve arama da söz konusu değilse, böyle bir kaydın tutulması imkansız diyeceğim, istisnası GBT sistemini oluşturan bir gizli yönergede gizli. Kısa, KİHBİ Yönergesi, Kaçakçılık İstihbarat, Harekât, Bilgi Toplama (dairesinin) Yönergesi. Hiçbir yerde bulamazsınız, göremezsiniz, okuyamazsınız. Gizli çünkü.

NORMLAR HİYERARŞİSİ, TERS PİRAMİT

KİHBİ yönergesinde 54 suç sıralanıyor. Ortak özelliği şu bunların: “Aranma” hali dışındaki GBT kayıtları ‘mahkeme kararı’yla oluyor, fakat bu 54 maddeyle ilgili suçlarda GBT kaydı, ‘yakalanmış olsanız’ bile tutulmaya devam ediyor. Yani oradan adınızı sildiremezsiniz. Doğru yanlış, hatalı değil, adınız bir kere girdi mi, artık sildiremezsiniz.

Yönergenin hukuka aykırılığı defalarca tartışıldı. Anayasa madde 13’e açıkça aykırı bir yönerge bu.

Söz konusu yönerge uyarınca tutulan bilgileri kim görebilir? Kim kullanabilir? Bu seçimde gördük ki gazeteler ve siyasetçiler dahil herkes. Çünkü kimin görebileceği kanunla belirtilmemiş, zaten kanunla da getirilmemiş düzenleme. “Normlar hiyerarşisi” diye bir şey vardı eskiden, alt norm üst norma aykırı olamaz: Yasa anayasaya, yönetmelik/yönerge yasaya. Burada piramit tam ters: Hem yasa hem anayasa, yönergeye zıt!

KENDİ YARATTIĞI “İTTİFAK”LARDAN RAHATSIZLIK

Şimdi İçişleri Bakanı ve Cumhurbaşkanı, bir yönergeye dayanan istisnai bir sistemi, seçim sonuçları istedikleri gibi olmazsa devreye sokmayı ilan ediyor. YSK’nın da artık GBT’ye bakarak karar vermesini istiyor. Vermezse, seçimden sonra yine GBT’ye bakarak işlem yapılacağı ilan ediliyor. Kürt’ün oy vermesi henüz engellenemediği için şimdilik oy verdiklerinin engellenmesiyle sınırlı kalacak işlemler.

Konu Kürtler olunca razı gelinmiş her hukuksuzluk, bugünkü anti-hukukun temelinde yer alıyor. Bu seçimde, yeni yönetim sisteminin zorladığı ittifaklar (tüm sorunlara rağmen) kurulunca ve Kürt oylarının CHP ve SAADET dahil başka partilere gitme ihtimali doğunca hasıl olan öfke, yeni bir hukuksuzluk hamlesine yol açacak anlaşılın. E siz değil misiniz bu sistemin mimarı diye sormak işe yarar mı? Erdoğan’ın, Bahçeli ile ortaklığına rağmen, Sezai Temelli’yi defetmek için bile olsa defalarca “Kürdistan” demesine yol açan öfke bu. Öfke o kadar şiddetli ki, bir yanıla Beyoğlu Belediyesi için esip yağıyor, bir yanıla “yok” oluşunu söylemek için bile olsa “Kürdistan” diye bağırıttırıyor.

Yarın seçim var. İktidarın öfke stratejisi bakalım ne sonuca yol açacak, Beyoğlu dahil... Hep beraber göreceğiz.

31 Mart vakası: Bitmeyen gece

YSK Başkanı, “AA müşteri değil” dedi, peki seçmen/yurttaş müşteri mi? Binali Yıldırım, tek başına hiçbir şey kazanamayacağını öğrendi, ama tek başına kaybetmeyi öğrenemedi anlaşılan. Özhaseki, normal-anormal vatandaş ayırımını öğrenmiş midir peki? Süleyman Soylu öfkesine karşı Ekrem İmamoğlu sükuneti bir umut olur umarım.

ALİ DURAN TOPUZ

Ne geceydi ama! Bitmedi de hâlâ.
Çok öğretici bir seçim olmadı mı?
Binali Yıldırım mesela, tek başına seçim kazana-
mayacağını hep biliyordu; bakan oldu, başbakan
oldu, TBMM Başkanı oldu, oradan tuttu belediye
başkanı sefer görev emrine hayır diyemedi. Sonuç?
Tek başına seçim kaybedemeyeceğini bile öğrendi.
Umarız.

Mehmet Özhasseki mesela. Hangi Kürt normal,
hangi Kürt anormal çok biliyordu, hangisi suç-
lu, hangisi masum ezberindeydi. Seçim gecesi,
cumhurbaşkanı ve partisinin başkanı balkonda
konuşurken o balkonun üstünde değil altındaydı.
Bir köşede reisinin kendisini ve Yıldırım'ı silişini
izliyordu. O kadar çalış çabala, durmadan ko-
nuş, sonuç, bir yarım ağızla gönülsüz teşekkür
bile alama. Normal dediğinin anormal, anormal
dediğinin normal olduğunu öğrenmiş midir? Bize
ne, kaybedenin iktidarda yeri olmadığını kendi
öğrenecek nasılsa.

SEÇMEN DE MÜŞTERİ DEĞİL Kİ

Gece bitmedi dedik, gece yarısından beri neredey-
se 12 saattir sesi çıkmayan YSK Başkanı çıktı, "AA
(Anadolu Ajansı) benim müşterim değil. Verileri
bizden almıyor" dedi. Uzun gecenin içinde tam
siper sessizliği, gecenin rezaletinde payı olma-
dığına inanalım diye bozdu. Suçu AA'ya attı. İyi
taktik, herkesin kızdığı bir yer varken oraya iki laf
sallamak iyidir. İyi taktik iyi güzel amma velakin
Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları da sizin müşteri-
niz değil ki! Siz yurttaşlara görevinizin gerektirdiği
bilgileri, zamanında ve eksiksiz biçimde vermekle
mükellefsiniz.

Ne oldu da gece yarısı siteniz kapanıverdi? Ne oldu
da örneğin 24 Haziran'da iki saat içinde başardı-
ğınızı bu bitmeyen gecenin anca şafağına doğru
güya başarabildiniz? Kamu görevi nedir, gereği ne-
dir, başka kurumları işaret ederek kendi sorumlu-
luğunuzdan kurtulamazsınız, YSK bunu öğrenmiş
midir? Umarız. Umarız çünkü güvenilir kurumları
olmayan bir ülkede yaşamının nasıl ağır olduğunu
hepimiz her an öğreniyoruz.

MEDYAYI ALINCA GERÇEĞİ ALAMIYORSUN

Medya var bir de. Yüzde 90'dan fazlası iktidar
yönetim ve denetiminde olan medya. Ekrem

İmamoğlu'nun sorumluluklarını çok nazik cümle-
lerle hatırlattığı AA zaten kurumları partileştirme
programı çerçevesinde çoktandır merkezimizin
düğün fotoğrafçısına indirgenmişti. Peşinden pa-
rayla satın alınan devasa grup, Demirören. Rad-
yolar, gazeteler, televizyonlar. Ve hepsine bu kadar
para döken, döktüren iş insanları ve siyasetçiler, bu
bitmeyen gecede para ve siyasi gücün gerçeği her
zaman satın alamayacağını öğrenmiş midir? İki
aylık doludizgin propaganda faaliyetinin sonucu,
Edirne'de, Hatay'da, sahillerde sadece bir şehirle (o
da kuşukulu) yetinmek mi olacaktı? Parti liderlerini,
üst, orta alt kademelerini ve seçmenini terörist ilan
ettiğiniz, hiçbir yetkilisini konuşurmadığınız ama
durmadan aleyhine konuştuğunuz HDP'ye karşı
suçlarınızı, iktidarın Şırnak sevincine ve komü-
nistlerin Dersim başarısına ortak olarak mı temiz-
leyeceksiniz? Amed'deki oy oranını, Kars'ı hatırla-
tacak değilim. Ama iktidar blokunun İstanbul ve
Ankara'yı, Adana ve Mersin'i kaybında o "anormal
vatandaşların" siyasal basiretinin büyük payı oldu-
ğunu bilmezden mi geleceksiniz?

Seçim gecesi işini düzgün yapma gayretiyle canını
dişine takan meslektaşlarıma tebrik ve teşekkür
borcumu da ifa edeyim.

Erdoğan, “AK Parti lideri” değil, partinin her şeyi. Yani gerçekte artık bir parti yok. Bir parti olsa, örneğin, seçmen ve seçilenin iradesine ağır bir saldırı olan “istifaya zorlama” mekanizması mümkün olamazdı. Başbakan ve TBMM başkanı olmuş kişinin belediye başkan adayı olması mümkün olamazdı. Hal böyle olunca bu koalisyon, iktidar partisinin değil MHP’nin kazanacağı bir koalisyona dönüştü esasen.

MECBURİ İTTİFAK HAYIRLI SONUÇLAR

Bu tür ittifaklar için bir ilkti bu seçim, ama ittifak fikri için değil.

CHP, 1970’lerde Kürt oylarını alarak hükümetler kurdu. SHP 1990’ların başındaki ittifakla hükümet ortağı olabildi. Muharrem İnce’nin iyi başlayıp kötü bitirdiği kampanyasında böyle bir ihtimalin olabileceğine dair alametler vardı. Şimdi bu seçimde iktidarın ne olduğunu bilmediği yeni modelin bir cilvesi olarak ittifak kapıları mecburen açıldı.

CHP “tavan”ı pek cesur ve istekli görünmese de, hem HDP yöneticilerinin hem seçmenin ve hem de Ekrem İmamoğlu’nun yürüttüğü kampanyanın açık tuttuğu kapı, iktidara doğup büyüdüğü İstanbul’u kaybetti. Ekrem İmamoğlu, İnce’nin heba ettiği bir ihtimali beceriyle gerçeğe çevirdi. İktidarın “terör koalisyonu”ndan değil, şiddet dahil her sorunu siyaseten çözmeye cesaretini içermesi şart olan demokratik koalisyondan yana tutum almanın, bu tek kişi hükümdarlığının duble yolunu kesebileceğini gördük.

TANRI DAĞI KADAR TÜRK, HİRA DAĞI KADAR MÜSLÜMAN

Erdoğan ve Bahçeli ortaklığı açısından da çok şey öğrendik: Bu ortaklık, her şeyin sahibi Erdoğan ve MHP Genel Başkanı Bahçeli koalisyonu niteliğinde. İki partinin değil, bir parti ve bir liderin koalisyonu. Erdoğan, “AK Parti lideri” değil, partinin her şeyi. Yani gerçekte artık bir parti yok. Bir parti olsa, örneğin, seçmen ve seçilenin iradesine ağır bir saldırı olan “istifaya zorlama” mekanizması mümkün olamazdı. Başbakan ve

TBMM başkanı olmuş kişinin belediye başkan adayı olması mümkün olamazdı. Hal böyle olunca bu koalisyon, iktidar partisinin değil MHP’nin kazanacağı bir koalisyona dönüştü esasen. Üstüne üstlük Erdoğan, Diriliş Ertuğrul repliklerini andıran milliyetçi nutukları ve Devlet Bahçeli’nin “Beka söylemini” Bahçeli’den daha Türkçe bir vurguyla dile getirerek MHP’nin ne kadar haklı ve iyi bir parti olduğunu kendi ağzıyla işaret etti durdu meydanlarda. Sonuç: MHP, il genel meclis oranında yüzde 20’ye dayanmış durumda. Seçim gecesi Bahçeli’nin neşesi, Erdoğan’ın hüznü bu yüzdendi.

Şunu da eklemek lazım: Erdoğan, bu milliyetçi söylemi sadece seçim taktiği olarak benimsemiş değil, ideolojik ortaklık daha derinde, eski bir ülkücü sloganda: “Tanrı dağı kadar Türk, Hıra dağı kadar Müslüman.” Bahçeli, bu ortaklığın sabit ayağı Tanrı dağında, serbest ayağı Hıra dağında olan ortağı. Erdoğan’ın sabit ayağı Hıra dağında, hareketli ayağı Tanrı dağında. Bu samimi ortaklığın vergisi olarak Erdoğan, sadece CHP’ye değil MHP’ye de kaybetti.

Hasılı, yeni bir seçim biçimiydi bu seferki, hepimiz her an yeni bir şey öğrendik, öğrenmeye devam ediyoruz. Birkaç gün daha süreceği anlaşılan bu gecenin sabahında, bu seçimde çıkan alacakları ve yazılan borçları daha iyi göreceğiz. Son iki şey: Süleyman Soylu’da cisimleşen aşırı öfkeye karşı İmamoğlu’nun sahneye taşıdığı özenli sükunetin bir umut olduğunu düşünmek istiyorum. Ve, bir parlamenter, Leyla Güven dahil çok sayıda kişinin açlık grevinde ve kritik eşikte olduğunu unutmamak gerekir değil mi?

Bir mazbata uğruna ya rab ne hukuklar batıyor

Kazanırken herkes demokrat. İktidarın, hegemonyasına güvenerek dokunmadığı alanlardan biri seçim hukukuydu. Şimdi onun tahrip edilmesini izliyoruz. Dünya alem hep beraber.

ALİ DURAN TOPUZ

Seçim sadece demokrasi oyunu için değil meşruiyet sorununu aşmak isteyen otoriter/totaliter yapılar için de gerekli bir gösteri. Muhtemelen bu yüzden 12 Eylül faşist cuntası 1983 seçimlerini düzenlerken “seçim hukuku”na gönülsüz de olsa riayet etti. Gönlünden geçen aday (Turgut Sunalp, eski bir general idi) kazansın diye ellerinden geleni yaptılar, ama o değil de Turgut Özal kazanınca, üstüne üstlük Necdet Calp hiç istemedikleri bir başarıyla ikinci parti olunca ses etmediler, sineye çektiler. Seçim hukukuyla oynamak, meşruiyet ihtiyacının inkârı olacaktı, mecbur hissettiler.

Seçim hukuku, Türkiye'nin eski “hukuksuzlukları”ndan da şimdiki “anti-hukuk” serüveninden de en az etkilenen alanlarından biriydi, belki de tekti. Mevcut iktidar partisi iktidara gelişini bu nispeten “başarılı” düzenleme ve işleyişe borçlu mesela. Bu seçime kadar, mevcut iktidarın yönetim dönemi boyunca, seçimde sorun olduğu iddiası muhalefet tarafından gündeme getirilir, iktidar da öyle bir şey olmadığını tekrarlar dururdu. Ürettiği argümanlar, gösterdiği deliller kimilerince ikna edici bulunmasa bile iktidar için daima tatmin edici görünüyordu.

Şimdi durum değişti: iktidar, seçimde sorun olduğunu, hile olduğunu, arıza olduğunu söyleyip duruyor. Ha, HDP'nin hiçbir itirazını ya da talebini kabul etmiyor, örneğin üç oyla kazanılmış yeri tartışmaya açmak istemiyor, hiç de zayıf olmayan deliller getirilen Muş'ta her talebi reddediyor filan. Fakat biraz Ankara ama kesin biçimde İstanbul için, şimdiye kadar kullandığı bütün argümanları çöpe atacak biçimde mazeretler, sözde deliller, tuhaf argümanlar öne sürüp duruyor. Bir tek “sandığa cinler girdi” denilmediği kaldı. Her an denilebilir, çünkü üniversite giriş sınavındaki hilelere karşı

Kenan Evren bile becermişti seçim sonucunu sindirmeyi ve seçim hukukuna dokunmaya çekinmişti. O günler darbe/sıkıyönetim günleriydi, istisna hukuku günleri. Bugünler anti-hukuk günleri.

itiraz yükseldiğinde dönemin ÖSYM başkanı öyle der gibiydi, şimdi o başkan bir mücrim o zaman kendisini koruyan şimdiki iktidara göre bile. Seçimden önce, seçim hukukunun da “anti-hukuk” prosedürlerine tabi tutulacağıının alametleri belirlemişti, istihbarat notlarının sanki habermiş gibi sözde amiral gemisinin bayrak direğine asılması ve peşinden gelenGBT tehditleri, YSK'nin “hakkında istihbarat olan” adayları kabul etmemesi gerektiği

saçma iddiası, en önemlisiydi bu alametlerin.

Şimdi seçim oldu. İktidar Ankara'yı kaybetti. Antalya'yı kaybetti. En önemlisi İstanbul'u kaybetti. Kazanırken herkes demokrat. Şimdi “mazbata vermeme” mızıkçılığı tüm hukuki çerçeveye rağmen büyük inat ve ısrarla, hem de normal bir şey olmuyormuş gibi devam ediyor.

31 Mart gecesi hala bitmedi bu yüzden, ikinci ve gerçek 31 Mart Vakası bu. Hem de bu sefer miladi 31 Mart vakası. Ne oluyor? Zaman mı kazanıyor? Dosya mı temizliyor? Tabanı mı yatıştırıyor? Kimi kurumlarla pazarlıklar mı yürütüyor?

Hepsi mümkün ama bence hiçbir: Seçim hukukunu imha etmeye yöneliyor. Geç kaldı. Hakimiyetine çok güvendiği için bugüne kadar bu alana dalmaya gerek görmemişti. Mevzuatın açık hükmüne rağmen mazbata vermeme tipik bir “anti-hukuk” işlemi. Seçim hukukunu oluşturan mevzuat ve prensiplere rağmen oy saydırma girişimleri de öyle.

Kalkınma ismi inşaattan iflasa sürüklendi. Adalet ismi zaten Rabboni adaleti değil “hep bana” adaletiydi. İyi kötü işler halde kalan tek hukuki alanı da dünya alemi seyre çağırarak, örf, adet, teamül ve etik dinlemeden, dert etmeden imha etmeye çalışıyor.

Kenan Evren bile becermişti seçim sonucunu sindirmeyi ve seçim hukukuna dokunmaya çekinmişti. O günler darbe/sıkıyönetim günleriydi, istisna hukuku günleri. Bugünler anti-hukuk günleri.

Estağfurullah, o sizin stratejik aklınız!

İktidara göre İstanbul belediye başkanlığı seçiminde “belli güçleri” birleştiren bir “stratejik akıl” devreye girmiş olabilir. İfadeler çok ikircikli: Sanki. Belki. Yani... O zaman müjdeyi vermek gerek: Kesinlikle doğru bu, fakat bu iktidarın kendi aklı.

ALİ DURAN TOPUZ

Adalet ve Kalkınma Parti Genel Başkan Yardımcısı Ali İhsan Yavuz konuşuyor, konu İstanbul seçimleri. Önce malum şeytanı laine atıf: **“Bizce bu meselenin arkasından çok farklı şeyler çıkacak. Sandık başkanlarından FETÖ kapsamında ihraç edilenler var mı diye merak ediyorum mesela.”** Merak ediyor ama bilmiyor, teca-hül-i arif sanatı iş başında sanki, dersin gariban bir muhalefet partisi yöneticisi, elinde devlet yok. İhraç kararlamelerini de kimsenin bilmediği bir parti hazırladı zaten. Neyse.

Devamı daha ilginç: **“Muhtemelen şu oldu: Bir stratejik akıl belli kesimleri ve güçleri birleştirdi...”**

REFERANDUMDA OLANIN AYNISI

Bir seçim terminolojisine sığınalım: Adam haklı! Belli kesimler ve güçler birleşti mi? Birleşti. Bu stratejik bir akıl mı? E evet. Peki nasıl oldu bu? Hem ilk defa mı oldu? Mesela, yeni sisteme geçiş referandumuna bakalım: İktidar partisi ve gölgesi boyundan uzun şeriki yine birlikteydiler, o seçimde İstanbul’da yine yüzde 50’nin altına düştüler. İktidar bloku, yani evet oyları yüzde 48.6 düzeyindeydi ve “hayır” oyları, yani muhalefet bloku yüzde 51.4’e ulaşmıştı.

Daha sonra 24 Haziran cumhurbaşkanlığı seçiminde Erdoğan, “Cumhur İttifakı”ndan daha fazla oy aldı ama yüzde 50’yi iki puanla geçebildi. Beraber yapılan milletvekili seçiminde Erdoğan liderliğindeki Cumhur ittifakı ise yüzde 50.68 düzeyindeydi. Yani oylar hep kafa kafaydı. Hasılı,

İstanbul'da ilk yenilgi 31 Mart da değildi. Gerçekten "belli kesimler ve güçler" ilk olarak referandumda birleşmişti aslında. Muhalefet blokunda kimin oyu vardı? Çok belli: CHP, HDP, iyi parti, saadet partisi... gerçekten "belli" kesimler ve "belli" güçler.

Peki kim bu güçleri bir araya getirdi? Stratejik akıl? Üst akıl? Malum şeytan, meçhul şeytan?

KOALİSYON DÜŞMANLIĞI

Az daha geriye gidelim, 7 Haziran seçimlerinden önceye: iktidar o zaman, "koalisyon" denilen şeyin ne kadar kötü, tehlikeli, saçma, anti-demokratik filan olduğunu söylemekten yorulmuştu.

O seçimin stratejisi tutmadı, "barajı aşamayacağı"na hem iktidarın hem muhalefetin kesin gözüyle bakıp sayısız komplo ürettiği HDP yüzde 13'ün üstünde oy alınca, CHP de gerilemeyince iktidar "koalisyon"a mahkum kaldı. Çareyi hükümet kurma sürecinde CHP'yi göz göre göre oyalayıp, şiddet kozunu çıkararak yeniden seçime gitmekte buldu. "Cumhur ittifakı" denilen ortaklığın temelleri de o günlerde atıldı. Koalisyon pis, berbat, milleti zillete sürükleyecek bir şeydi, öyle söylendi.

KOALİSYON MECBURİYETİ

Bu koalisyon düşmanlığı, ana muhalefet CHP, sonradan kurulan milliyetçi muhalefet iyi parti ve Kürt mücadelesinden doğan HDP arasındaki ideolojik mesafelerin büyüklüğü de düşünüldüğünde hep işleyecek gibiydi.

Sonra iktidar, MHP desteğine de güvenerek sistemi kökten değiştirdi, "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adlı siyasal ucube kuvvetli ısrarla hayata geçirildi. Sistem, cumhurbaşkanını seçtirebilmek için yüzde 50'yi mecbur kılıyordu, koalisyonsuz bu rakama ulaşmak hemen hemen imkansızdı. Zaten her şey bunu bilen Devlet Bahçeli'nin çağrısıyla başlamıştı. Bahçeli, "Gel seni başkan yapacağız" dedi. Yaptı. Kazancı, sistem sürdükçe iktidarın kendisine muhtaç olmasıydı.

AÇIKLIYORUM: BU İKTİDARIN AKLI

Erdoğan liderliğindeki siyasal akıl, nefret ettiği, nefret edilmesi gerektiğini öne sürdüğü "koalisyon"ları, Bahçeli'nin siyasal aklına uyararak, kendi eliyle mecburi hale getirdi. İstanbul belediye başkanlığı

seçimi, bu mecburiyete uyum açısından muhalefetin referandumdan sonraki ikinci başarısı oldu.

Özet: Belli güçleri bir araya getiren "stratejik akıl" bizzat Erdoğan yönetimindeki Adalet ve Kalkınma Partisi ile şeriki MHP'yi yöneten aklın kendisidir. Bu stratejik akıl, Bahçeli'nin siyasal aklının vesaleti altında olan bir akıldır. İktidar partisi, mecbur olduğu ve herkesi mecbur ettiği koalisyon sisteminde hem ortağına hem düşman ilan ettiği rakiplerine yenildi bu akılla. Stratejik akıl da, üst akıl da iktidar blokunun kendisinin aklıdır. Şimdi tuhaf argümanlar, enteresan akıl yürütmeler eşliğinde herkesi akılsız ilan ederek üste çıkma peşinde.

Notlar:

1. Cumhurbaşkanlığı seçiminde, yani 24 Haziran'da Recep Tayyip Erdoğan İstanbul'da yüzde 52 oy aldı, sırasıyla: Muharrem İnce yüzde 30.64, Selahattin Demirtaş yüzde 8.40, Meral Akşener yüzde 7.29, Temel Karamollaoğlu yüzde 0.89, Doğu Perinçek yüzde 0.20.... Toplam yüzde 48.
2. Aynı tarihli parlamento seçiminde manzara: Cumhur ittifakı (AK Parti-MHP) yüzde 50.68, millet ittifakı (CHP, iyi parti, Saadet Partisi) yüzde 36.34, HDP yüzde 12.52, Vatan Partisi yüzde 0.21, Hüda Par yüzde 0.19...
3. Aynı stratejik akıl Ankara'da beş yıl önceki seçimlerde de devredeydi. Bu seçimlerde başarısını yüksek farkla perçinledi. Peki iktidar niye aynı aklı orada aramadı? Adana ve Mersin de var...
4. Seçmen, "koalisyon yoksa demokrasi de yok" demiş olabilir mi? Yine aynı seçmen, iktidarın İstanbul kampanyasındaki libidinal vurguyu reddetmiş olabilir mi? Stratejik aşk istemiyorum, normal seçim olsun yeter demiş olamaz mı?
5. İmamoğlu, hükümet ortağı yayıncı grupları eleştirdi. İktidarın kadim figürlerinden Ömer Çelik, kazandığı seçimin sonuçlarını teslim etmek istemedikleri İmamoğlu'nu "medya gruplarının sahibi ailelerden" özür dilemeye davet etti. Yavuz siyasetçi mazbata sahibini bastırır mı diye bir atasözü çıksa yeridir. Büyük servetler akıtılarak, kamu kaynakları transferiyle yüzde 95'i hükümetin yanına çekilen medya seçimden önce de sonra da vazifesinden hiç şaşmadı. Hiçbir meslek kurallarına uymadı. Sonuç: Hezimet. O kadar para, sıfır sonuç. Neden? "Gerçeği satın almak" o kadar kolay olmadığından olmasın?

Köroğlu dedikleri Bolu beyi çıktı

Anlaşılan, iktidar sadece İstanbul'u değil, Mardin, Van, Diyarbakır'ı da "vermeye" yanaşmayacak. Hukuk dışı KHK yağmuruyla oluşturulan statünün devamı için her şey yapılacak. Mardin'i savunamayan demokrasi, İstanbul'u da koruyamaz. En ilginç olanı ise iktidarın bu işlerde kullandığı "anti-hukuk" mantığının CHP'nin kazandığı Bolu'da tezahür etmesi.

ALİ DURAN TOPUZ

Seçim hukuku da yok ediliyor. Adım adım. Mevcut prosedürler setinin yanına uydurulmuş prosedürler ekleniyor. Yani hukuk bünyesi bir anti-hukuk bünyesi olarak klonlanıyor.

Türkiye, bitmeyen 31 Mart gecesinde ilerlerken doğal olarak dikkatler en çok İstanbul üstünde toplandı. Anti-hukuk işlemleriyle mevzuata takla attırma çabası orada saat saat kendisini gösteriyor. Dikkatlerin orada olması doğal. Fakat arada bir şey daha oluyor: Van, Mardin ve Diyarbakır [mazbataları da verilmedi daha](#). HDP'nin hiçbir itirazı kabul edilmedi.

Neden? Anti-hukuk mantığı gereği: Hukuken hak edilen vermemek için hukuka benzeyen bir form, bir cin fikirlik icat etmek için. Bir sözde tutamak da bulunmuş durumda: KHK. Mardin'de iktidar partisi, mazbatanın Ahmet Türk'e değil, kendi adaylarına verilmesini istedi. Adayları, Ahmet Türk'ten 65 bin oy gerideyken. Neden? KHK ile görevden alındığı için. KHK ile kamudan atılan, sonra seçime girip kazanan başka adaylar için de aynı başvurular yapıldı.

SEÇİM HUKUKU-KHK HUKUKU

KHK ile atılma işlemi hukuksuzdur. Fakat bir an için “hukuki” kabul etsek bile, KHK ile atılma işlemine karşı seçimle göreve gelmenin hukuki değeri çıkar. Seçim, iktidarın bu seçimden önce bas bas bağırdığı en temel meşruiyet ilkesi, iktidarın hukuksuz kararnamelerinden daha değersiz hale gelebilir bu mantıkla. Mantığın temeli basit: Kazanırken zaten haklıyız, kaybederken de doğal olarak rakip haksız.

Üç beş, bin iki bin, üç bin beş bin, on bin yirmi bin farklardan bahsetmiyoruz, Mardin, Van ve Diyarbakır oylarının farkı 250 bine yakın, Mardin ve Van’da 65 bin civarında. Yani oyları Devlet Bahçeli ünlü matematiğiyle saysa sonuç değişmez. Mazbatanın verilmemesinin sebebi iki hukuksuzluk formunun hukuka karşı işletilmesi: Kadim istisna hukuku-olağanüstü hukuk ve yürürlükteki anti-hukuk.

Olağanüstü hukuk gereği seçilmiş Kürt siyasetinin belediye başkanlıklarının, milletvekilliklerinin alındığı çok oldu, partileri defalarca kapatıldı. Fakat seçim vardı, seçime girme koşullarını taşıyanlar, kazandıkları taktirde yeniden gelirdi. İstisna hukuku, gerek görürse aynı prosedürlerle onları yeniden görevden alabilir, haklarını gasp edebilirdi. Şimdi, anti-hukuk işletiliyor, orada usul

şu: Temel hakkı (seçilmiş olma) ortadan kaldırdığı varsayılan bir uyduruk tutamak (KHK ile atılmış/ görevden alınmış olma) icat ediliyor. Sonra o tutamakla temel hak imha ediliyor. KHK ile görevden alınma, atılmış olma geçerli olsa, YSK “seçime aday olarak katılma koşulları” bulunmadığı için başvuruyu reddederdi. Mevzuat böyle.

KÜRT FOBİSİNİ AŞAN KAZANIR

Şimdi, İstanbul için gösterilen ilgi, heyecan ve hassasiyet Mardin, Diyarbakır ve Van dahil “anti-hukuk”un çalıştırıldığı Kürt il ve beldeleri için de gösterilmek zorunda. Bu seçimde iktidarı rahatsız eden başarılar, Kürt seçmen dahil birçok çevrenin ortak oyuyla sağlandıysa, yani iktidara karşı gayri-resmi bir koalisyon oluştuysa, herkesin hakkını aynı inanç ve hassasiyetle savunmak gerekir.

İktidarın çok sık kullandığı, üzerine oyun kurduğu Kürt fobisi aşılmazsa, seçimde başarı getiren seçmen koalisyonunun yeniden tesisi güçleşir. Bu son seçim değil çünkü, daha seçimler olacak. Fakat herkesin hakkı aynı inanç ve enerjiyle korunmayacak, en azından korunma çabası gösterilmeyecek olursa, [Yektan Türkyılmaz](#)’ın işaret ettiği gibi, bu bildiğimiz formel kurallara uygun son seçim olabilir.

Tekrarlıyorum...ben Başkan olduğum sürece,Yatağa aç giren vatandaşlarımız var iken,Bolu da Türk Halkının vergilerinden oluşan bütçemizden, SURIYELİLERE bir tek kuruluş yardım yapılmayacaktır..@SavciSayan ,@sakirsirri

14:41 9 Nis 2019

12.705 Retweet 65.023 Beğeni

5864 13 B 65 B

CHP kendisine bir bey bulmuş.Ama bir karar vermek zorunda Bolu beyinden mi Köroğlu'ndan mı yana bir siyaset yürütecek?

En özetle, Mardin'i, İstanbul'u savunmayan demokratlık İstanbul'u zor savunur. Yurttaştan politikacılara herkesin sorumluluğu bu.

İlk bakışta bu tartışmayla ilgisiz gibi görünse de CHP'li Bolu Belediye Başkanı, bu seçimde oluşan ittifakların ve tabanda İstanbul'u kazanacak kadar ciddi başarı sağlayan koalisyonun önündeki en büyük engellerden birinin işaretini verdi:

“KAYBETMEN BENİ ÜZMEDİ”

Önce, tamamen hukuka ve konukseverlik anlayışına aykırı bir kararla “belediye sınırlarındaki Suriyelilere yardımın kesilmesi” talimatını verdi. Sonra, eleştirilere şedit cevaplarla başı göğe ermiş edasından vazgeçmeyeceğini gösterdi. Bu çerçevede Sırrı Sakık'a Kandil göndermeli, madde-i mahsusa isnadı, hedef gösterme ve hakaret dolu bir cevap yazdı, “Kaybetmen beni üzmedi” deyiverdi. AK Parti Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan'a da hakarete ne kadar becerikli olduğunu gösterdi.

Bolu Belediye Başkanı mazbatasını almış bir başkan. İlk icraatı açık bir kanuna aykırılık içeriyor.

HEMŞEHRİLİK HUKUKU

Belediye Kanunu'nun 13'üncü maddesi, “Hemşehri hukuku” başlığını taşıyor. İlk cümlesi şöyle: “

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir.”

Herkes diyor, “her yurttaş” demiyor. Bir belediye sınırında kim ikamet ediyorsa o kişi bu kapsamdadır, yurttaş olsun olmasın. Suriyeli, Çinli, Patagonyalı, Rus, Afgan, İranlı, ayırım yok, istisna yok.

Madde devam ediyor:

“Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme

ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.”

Yardım edeceksin. Hem de insan onurunu zedelemeyecek koşullarda, efendice, vakar ve haysiyetle. “Etmem” diyemezsin. “Suriyeli o” diyemezsin.

Bolu başkanının gerekçesi ne, kanunu yok sayan gerekçesi: “Sn Erdoğan SURIYELİLER için harcadığımız para 37 Milyar Doları geçti diyor!!! Çocuklarımızın rızkı gidiyor...”

“Tekrarlıyorum... ben Başkan olduğum sürece, Yatağa aç giren vatandaşlarımız var iken, Bolu da Türk Halkının vergilerinden oluşan bütçemizden, SURIYELİLERE bir tek kuruş yardım yapılmayacaktır.”

Yani CHP'li Bolu Belediye Başkanı, “Ben kanunları tanımam arkadaş. Suriyeliler kanundan yararlanamaz” diyor. Sakık ve Sayan'a cevaplarını “politikacılar yapar böyle şeyler” diye geçebiliriz, fakat burada ırkçılıktan, ayrımcılıktan fazlası var. Bu tutumun tek zararı, tek kusuru yeni dönemin gerektirdiği ittifakları imkansızlaştıracak rijitliği de değil. Bu tutum, iktidarın iş gördüğü “anti-hukuk” mantığını aynen kopyalıyor. Birbiriyle ilgisiz argümanları bir araya getirip, kanundaki yükümlülüğünü yok sayıyor. Bu mantığa göre hukuk ne kanunda yazandır, ne teamülle gelendir, ne mantığa uyandır, bu mantığa göre hukuk, başkanın dediğidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan aynı mantığı “millet” terimini kalkan yaparak işletiyor; Bolu başkanı da Mustafa Kemal Atatürk adını kalkan yaparak. İkisinde de sonuç aynı: O konuşan kanundur. Yer Türkiye olunca hukuk Erdoğan'ın dediğidir. Yer bolu olunca hukuk Bolu beyinin dediğidir. Başkan, reis, bey hep haklı, itiraz edenler hep haksız, mücrim ya da gayrı ahlakidir.

CHP kendisine bir bey bulmuş. Ama bir karar vermek zorunda Bolu beyinden mi Köroğlu'ndan mı yana bir siyaset yürütecek?

Açlık grevleri hakkında bir yazı

Son hukuk tutamağının, dalının kırılışını YSK, KHK hakkındaki kararıyla ilan etti: Artık güvenilir bir seçim imkanı kalmadı. Dönemin özeti. Yurttaş kalmadı. Eşit, özgür irade sahibi birey kalmadı. Kamuoyu kalmadı. Peki ölüm değil yaşam yoluyla sorunların çözülebileceğine inanan hiç kimse mi kalmadı? Bu kadar mı çoraklaştı bu topraklar?

ALİ DURAN TOPUZ

Hatırlayacaksınız, Abdullah Gül cumhurbaşkanı iken, “15 noktada anayasaya aykırılık” saptadığını söylediği (internetle ilgili) yasa değişikliğini, veto yani meclise iade etmek yerine onaylayıp yayınlamıştı. Neden? Cevabı şöyleydi: “Bir an önce düzeltsinler diye.” Bu bir hukuk ya da siyaset fıkrası değil, yakın dönem Türkiye takviminden bir vaka. Tarih değil, takvim diyorum çünkü hâlâ aynı fıkranın içindeyiz. Gül o gün “cumhurbaşkanlığı”-nı bitirmiş, içinden geldiği partisinin “anti-hukuk” prosedürlerini işletme konusunda olağanüstü bir başlangıç vuruşu yapmıştı. Kendisini engellemek için icat edilen “367” saçmalığının rövanşını almıştı belki de. Öyle bir rövanş ki kendisini görev süresi bitince partiye almayacak olan şimdiki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan lehine azletmişti aslında. “Çankaya noteri” bile değil, cumhurbaşkanlığının ve kendi siyasi hayatının mezar kazıcılığını yapmıştı.

YSK de şimdi önceden ilan ettiği seçim hukukunu yıkmış, bizzat kendi eliyle yaptığı işlemi geçersiz saymış, “Yüksek Seçim Kurulu”nu bitirmiştir, kendisini azletmiştir. KHK ile ihraçlara dair kararından söz ediyorum. Sormak gerekli mi artık: Madem mazbata vermeyecektiniz, niye başvurusunu kabul ettiniz? Ha, her aday için her ayrıntıyı bilemeyiz, mesela daha önce Bahattin Şeker’in askerliğinde hile olduğunu bilmiyorduk, sonradan görünce değiştirdik diyebilirler. O zaman sorabiliriz: Peki, KHK adı üstünde, “Kanun Hükmünde Kararname”, sonradan “kanun” bile oldu, yani genel işlem, yani Resmi Gazete’de yayınlanıyor, yani “hukuk normu”, yargıçlar “hukuk normu”nu bilmediğini ileri sürebilir mi? “Ama onbinlerce kişi var” denilecek, e o zaman “kanun koyucu”ya yol açtığın şey talep ettiğin şeye engel demek uygun olmaz mıydı?

Konu ahlaki ya da hukuki ya da mantiki değil ki çelişkiyi ifşa edip sonuç alalım, soruya cevap bekleyelim. Hem ne ifşası, onu zaten YSK bizzat yaptı, ilan etti. Tıpkı Gül gibi.

İlk, 367 başlama vuruşuyla başlayan, sonra Gül’ün rövanş maçının başlama vuruşuyla yüksek platosuna ulaşan anti-hukuk seferi YSK’nin zalimce plasesi devridaimini tamamlamış durumda.

YOKLAR ÜLKESİ

Artık seçim diye bir şey yoktur. İktidar blokunun gösterdiği adaylar arasında kura çekerek sonuç alsak daha demokratik bir yere kavuşuruz, o kadar bitti.

Karar kimin için alındı? KHK ile kamudan ihraç edilmiş kişiler hakkında... bu yeni bir statü: Darbe girişimi sonrası sözde güvenlik gerekçesiyle ve istisna hukukundan yararlanılarak çıkan kararnameler ve o kararnamelerle oluşturulan sistem, mantık ve ahlak kurumsaldır artık. Oluşturulan statü, “sivil ölüm” adıyla, sevinci naralarıyla takdis edilen statü şöyledir: Bu kişiler hiçbir hakka sahip değildir, üstelik bu hak sahibi olamama hali eş durumuna, akrabalığa ve evlada da sirayet eder. Eşler pasaport alamayabilir, işe alınmayabilir, akrabalar güvenlik soruşturmasını geçemeyebilir, evladı varın siz düşünün.

Eski zamanların “köle”si, daha yeni zamanların toprağa bağımlı çalışanı, Osmanlı sultanlarının “kul”u ve tebası olarak reaya bile daha kötü bir statü içinde değildi: Köle, açlığa mahkum değildi. Serf “korunma” hakkına sahipti. Kul servet edinebilir, hatta sadarete kadar yükselebilirdi; reaya hiçbir şey yapamasa şeriat isteriz diyebilirdi.

YURTTAŞ, KAMUOYU SİZLERE ÖMÜR

Böyle bir statünün olduğu yerde yurttaş yoktur. Hakkında hiçbir hüküm olmadan, sadece idari kararlar bir kişinin temel hakları imha edilebiliyorsa, ardından bir mahkeme, bir yüksek yargıçlar heyeti, YSK, durumu kendisine rağmen onaylıyorsa, o kişinin olduğu yerde yurttaş yoktur.

Yurttaş yoksa kamuoyu da yoktur artık. Kimsenin bu kadar temel meselelerde ses çıkarmadığı yerde kamuoyu yoktur. Kamuoyu olabilmesi için sadece “bağımsız, özgür medya” yetmez, hak ve ehliyet sahibi, konuşabilen yurttaş da gerekir. Hak olmayan, hukuk olmayan, özgür yurttaş olmayan, kurallara riayet olmayan, kamuoyu olmayan yerde “toplum” da yoktur. Toplum denilen şey iki grupta bir kalabalık halindedir: iktidardan yararlanabilenler ve iktidarı finanse etme dışında hiçbir işe yarama ihtimali olmayanlar. İktidar, İstanbul’u Ankara’ya kaybetmenin bedelini son nispi hukuki mevziyi de

imha ederek ödetiyor. Güvendiği şey, bir toplumu değil ikiye bölünmüş bir kalabalığı, bir izdihamı yönetiyor oluşudur.

İstisna hukukunda, olağan hukuk, kural hukuk askıdadır, üstü çizilidir, ama yok edilmemiştir. Kul hukukunda, özel uygulamalar geneli imha edecek şekilde genişlemesin diye çeşitli tedbirler düşünülmüştür; istisnai bir istisna halidir o. İkisinde de, kimi zaman uyumlu kimi zaman kavgalı, elbette daima hareket halinde bir toplum vardır. Biz ikisinde de değiliz. Yönümüz hukuk dışına değil, başka bir eski hukuka doğru da değil, yönümüz hukuk-öncesine doğrudur. Anti-hukuk kayığıyla hukuk öncesine gidiyoruz. Mübarek olsun.

BAŞLIKTAKİ KONU: AÇLIK GREVLERİ

Açlık grevlerini yazmak için oturdum. Bir parlamenter, binlerce tutuklu/hükümlü yani sözde yurttaş ölüme doğru gidiyor. 12 Eylül sonrasındaki gibi. 1990'lardaki gibi. 2012'deki gibi. Eylemdekilerle aynı talep için sekiz kişi yaşamına son verdi. Diyeyim ki nerede siyaset sıkışmışsa orada açlık grevleri görülmüştür. İki çare vardır: Devlet talepleri karşılar veya kamuoyu ve kamuoyuna seslenme imkanı, gücü olan kurumlar, kuruluşlar, kişiler devletin bugün değilse bile yarın karşılayacağı şekilde meseleyi sahiplenir. Vaka bilgimiz, tarih böyle.

Yurttaş kalmayan yerde, (iç ve dış) kamuoyu olmayan yerde, bu bilgileri hatırlatmanın da, olması gereken çağrılar beklemenin, izlenenin bir önemi var mı? Bilmiyorum.

Bir Yaşar Kemal yok ki artık en zor durumda söz söylesin, hiçbir şey diyemiyorsa “Zulmün art-sın” diyebilsin. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça eylemi sırasında Selahattin Demirtaş'ın dediğini hatırlatsam? “Açlık grevine başlama ve bitirme kararı sizlerin özgür iradesine tabî. Bununla birlikte milyonların iradesini temsil eden bir siyasetçi dostunuz olarak açlık grevini sonlandırmanızı rica ediyorum.” Ya da kıymetli adli tıpçı Şebnem Korur Fincancı'nın yine Gülmen ve Özakça için dediğini: “Bu insanların hayatını kurtarmanın tek yolu buy-sa lütfen bırakınlar biz devralalım.”

'İNSANLAR EY'

“Biz” kim? Şebnem hanım kendisi dahil yaşama değer veren herkesi kastediyordu. Kim olabilir? Seçilmişler. Parlamento, parlamenterler işlevsizleştirilmiş, etkisizleştirilmiş olsa bile muhayyel bir parlamentoya hâlâ inancı ve o yolda gayreti olanlar. Ki eylemde parlamenterler de var. Sadece HDP'liler değil, hâlâ seçime, temsile, demokrasi arayışına inanan kim varsa. Hâlâ yaşam için kaygılanan kurumların yöneticileri. Durumu içine sindiremeyen, Yaşar Kemal hatırına yük alabilecek sözü geçen, lafı dinlenen kim varsa. Mevcut kamuoyuna değilse muhtemel, mukadder kamuoyuna. Vaktiyle Mukadder Başeğmez, Mehmet Bekaroğlu, Zülfü Livaneli gibi bu mesele her zuhur ettiğinde koşanlar ve onlara saygı duyanlar. Leyla Güven'e ve eylemdeki herkese ses edecek kim varsa... Hem eski açlık grevleri eylemlerinde, hem Gülmen-Özakça yakın dönem eylemindeki gibi. Bir girişim, bir alamet, bir heyet. Şu günlerde çırpınan Akın Birdal gibi, “muhatap yok”luğunu teyit ediyor olsa bile. Devlete, “Yanlış yoldasın” diyecek, “Kimse yok mu” diyecek, ve ekleyecek: “Hukuk kalmadı. Kamu kalmadı. Kamuoyu kalmadı. Ama biz sesi-nizi duyduk. Bu günler geçer. Ne İskender kaldı ne Sultan Murad, hepsi göçüp gittiler gölgesiz, biz kaldık. Ölümle değil, yaşamla kazanabiliriz. Tecrit dahil, tüm hukuksuzluklara karşı sessiz kalmayacağız. Yükünüzü biz alacağız.”

Nâzım Hikmet soruyordu ya, “insanlar neredesiniz”, akil insanlar, akli melekeleri, dağıtılmak istenen toplumsal hasletleri önemseyen insanlar, her kesimden, her partiden, her inanıştan, ölümü değil yaşamı seçmenin gerektiğine inanan insanlar, kalmadı mı? İnanırdırıcı, ikna edici bir heyet oluşturamayacak kadar çoraklaştı mı bu topraklar?

Yanılıyor olsam keşke...

Bu gemi bir kara tabut.
Bu deniz bir ölü deniz.
İnsanlar ey, neredesiniz?
Neredesiniz?